ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة : إيثا درويشيان

1500 Լ.Ո. 72ՐԿ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 248 (20114) ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 30 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1998 10 ԷՋ

ԻՏԷԱԼ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆԸ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳԻՆՈՎ

PARC
St LAZARE

ԳԻՆ՝ 49.000 ՏԷՆ
ՍԿՍԵԱԼ

•ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

SAYFCO
ARA YEREVANIAN
ET FILS S.A.R.L.

Հեռ. (04) 407023 - 406997, (03) 300128

ԼԻԲԱՆԱՆ ՉԻ ԿՐՆԱՐ ԳՈՅՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՆԱԼ ԱՌԱՆՑ ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ ԼԱՀՈՒՏ

Նախագահ Էմիլ Լահուտ երէկ վերահաստատեց, թէ Լիբանան չի կրնար գոյութիւն ունենալ առանց ազատութիւններուն:

Նախագահ Լահուտ կը խօսէր մամլոյ սենեակի պատուիրակութիւնը ընդունած պահուն: Սենեակի նախագահ Մոհամէտ Պաալպէքի հանդիպումէն ետք յայտարարեց, որ նախագահը նկատել տուած է, որ ազատութիւններուն մասին իր այս կեցուածքը պիտի նչանարան մը չէ միայն, այլ իսկական եւ խոր համոզում՝ յիշեցնելով, որ նոր կառավարութեան անդրանիկ որոշումը հանդիսացած է ցոյցերը արգիլած հրամանագիրը ջնջումը:

Շար.ը էջ 3

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԸՆԿ. Հ. ՄԱՐՈՒԽԵԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

Ընկ. Հրայր Մարուխեանի մահուան առիթով, երէկ պետական, դիւանագիտական, կուսակցական, կրօնական, միութենական, եւ այլ անձնաւորութիւններ Հ. Յ. Դ. Սարդարապատ ակումբ ալցելեցին եւ ցաւակցութիւն յայտնեցին Հ. Յ. Դ. Լիբանանի կեդրոնական կոմիտէին:

Առաջնորդ հայր սուրբը եւ այլ անձնաւորութիւններ կը յայտնեն իրենց ցաւակցութիւնները:
(Լուսանկարը Պ. Զարուկեանի)

Ցաւակցութիւն յայտնեցին Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ Ս. վրդ. Խաչերեան, որուն կ'ընկերանար Քաղաքական մարմինէն պատուիրակութիւն մը, կաթողիկէ հայոց առաջնորդ Մանուէլ եպս. Պաթաթեան, նախարար Արթիւր Նազարեան, երեսփոխաններ, խորհրդարանի փոխ նախագահ Էլի Ֆերկի, Քամիլ Զիատէ, Մանսուր Պոն, Միշէլ Ֆարաոն, Խալէտ Սաապ,

Շար.ը էջ 10

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

Հ. Յ. Դ. Լիբանանի Կեդրոնական Կոմիտէն կը յայտնէ, որ ընկ. Հրայր Մարուխեանի մահուան առիթով ցաւակցութիւնները կ'ընդունի Սարդարապատ ակումբին մէջ, Շորեքշաբթի 30 Դեկտեմբերին, ժամը 4էն 8:

Guest Palace Hotel
فندق قصر الضيافة

Réveillon du Nouvel An au Moon River Night Club
One Man Show: Toni Sleiman + D.J.
Menu de GALA + Boisson à GOGO: 65$/pers.
Nuitée + pt. déj.: 35$/pers.

Autoroute Hrajel - Faraya كفردبيان - تبع المغارة
Réservation: (03) 639000 - (09) 720420 - 720740

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ԿԱՆԽԱՀԱՍ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆԵԹԱՆԻԱՀՈՒ ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԿՐՆԱՅ ՄԱՏՆՈՒԻԼ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 29 (ՌՈՅԹԵՐ)- Իսրայէլի վարչապետ Պենիամին Նեթանիահու, որ կր պատրաստուի ընտրապայքարի մր երկրորդ նստաշրջան մր ապահովելու համար, սկսած է դժուարութիւններու մատնուիլ իր պեկավարած կուսակցութեան Լիքուտի մէջ, ուր իր դաշնակիցներն իսկ կ'ըսեն, որ կրնայ իրենց գօրակցութիւնը կորսնցնել Մայիսի կանխահաս ընտրութիւններուն:

Պաշտպանութեան նախարար Իցհաք Մորտեխայ, որ հարցախոյզերու արդիւնքներուն համաձայն, ամէնէն աւելի ժողովրդականութիւն վայելող նախարարը կր նկատուի, քննադատեց Նեթանիահուի խաղաղութեան քաղաքականութիւնը պաղեստինցիներուն հետ: Ան աւելցուց, որ Նեթանիահու վտանգի կ'ենթարկէ իր քաղաքական ապագան Լիքուտի մէջ:

Արտաքին գործոց նախարար Արիէլ Շարոն, որ երկու օր առաջ յայտարարած էր, որ Նեթանիահուի պաշտօնր կինք չի հետաքրքրեր եւ կոչ ուղղած էր Լիքուտի՝ շարքերը ամրապնդելու, երէկ յայտնեց, թէ ինք ե՛ւս վարչապետի յարմար թեկնածու կրնայ նկատուիլ «յատուկ պարագաներու» տակ:

Խորհրդարանային յանձնախումբը Երկուշաբթի օր որուշեց Մայիս 17ին կայացնել կանխահաս ընտրութիւնները:

Մորտեխայ երէկ յայտնեց, որ տակաւին որոշում չէ տուած թեկնածութիւն յայտարարելու մասին: «Այսօր եւս Լիքուտի մարդ եմ, եթէ տարբեր եզրակացութեան մր յանգիմ, հանրութիւնը տեղեակ կր պահեմ» աւելցուց ան: Մորտեխայ բաւ նաեւ, որ տեսակցութիւններ ունեցած է իսրայէլացի քաղաքական դեկավարներու հետ: Ան աւելցուց, որ երբէք որոշում պիտի մեկնի պաշտպանութեան նախարարի իր պարտաւորութիւններէն:

Շար.ը էջ 10

ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ - ԹՈՒՐՔԻԱ - ՎՐԱՍՏԱՆ ԵՌԱԿՈՂՄԱՆԻ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՔԱՅԼԵՐ

Ազրպէյճանի պաշտպանութեան նախարար Սեֆքեր Ապիեւ այս շաբաթ տեւած բանակցութեանց աւարտին, Ապիեւ ըսած է, թէ ինք Հայաստանի եւ Ռուսիոյ միջեւ վտանգաւոր գործակցութեան, իր երկիրը Թուրքիոյ հետ աւելցնել եւ աւելի մեծ տարողութեամբ յարաբերութիւններ կը հետապնդէ:

Նախարարը դիտել տուած է, թէ Ռուսիա 1994էն 1996 Հայաստանի ապօրինի կերպով մէկ միլիառ տոլար արժողութեամբ զէնք հայթայթած է: «Այս ամիս, դարձեալ ապօրինի կերպով, Ռուսիոյ կողմէ *Էս - 300* տիպի հրթիռներ եւ ՄԻԿ - 29 տիպի ռազմական 18 օդանաւեր յանձնուած են Հայաստանի, ինչ որ ո՛չ միայն Ազրպէյճանի ազատնալիք է, այլ նաեւ՝ Թուրքիոյ», շեշտած է ան՝ ակնարկելով այն հաւանականութեան, թէ Հայաստան կրնայ Քիւրտիստանի Աշխատաւորական Կուսակցութեան զէնք ծախել:

Շար.ը էջ 10

ԸՆԿ. ՀՐԱՅՐ ՄԱՐՈՒԽԵԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆՆԵՐ ԵՒ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հ. Յ. Դ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՄԱՐՄԻՆԻ ԿՈՂՄԷ ԸՆԿ. ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ ԽՕՍՔԸ

Ստորեւ կու տանք Հ.Յ.Դ. Հայաստանի Գերագոյն Մարմինի ներկայացուցիչ Վանիկ Յովհաննիսեանի դամբանականը՝ արտասանուած Երեւանի քաղաքային պանթէոնին մէջ: Իսկ հրդ էջով կու տանք Էդուարդ Յովհաննիսեանի դամբանականը արտասանուած Հ.Յ.Դ. «Ս Վրացեան» կեդրոնին առջեւ. ինչպէս նաեւ՝ Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի նախկին անդամներ Խաժակ Տէր Գրիգորեանի եւ Ռուբէն Յոհաննիսեանի վկայութիւնները:

Ես ուզում եմ խօսել ընկեր Հրայր Մարուխեանի հայաստանեան գործունէութեան մասին: Տասնամեակներ երազելով վերադառնալ Հայաստան, նա առաջին անգամ այդ ճամբորդութիւնն ունեցաւ մեզ համար շրջադարձային 1988ին: Յանկացած դաշնակցականի գործունէութեան նպատակների կեդրոնում, իհարկէ, Հայաստանն է եւ պէտք է լինի Հայաստանը: Բայց այնքան, հոգեբանական-հանգամանքով, որով այդ ճշմարտութիւնն ընկալում էր ընկեր Հրայրը, երեւի թէ ըստ էութեան, իր ողջ բովանդակութեամբ առայժմ չի ընկալուել: Նա եկաւ Հայաստան 1988ին եւ մի քանի կարեւորագոյն գործ կարողացաւ անել: Նա էր առաջինը մարդը, որ եկաւ մեզ՝ այստեղ ապացուցելու, որ առասպելներն այն մասին, թէ մենք թոյլ ենք, որ շրջապատուած լինելով թշնամիներով անզօր ենք որեւէ բան փոխել մեր երկրի ճակատագրում, սոսկ առասպելներ են... Նա ապացուցեց մեզ, որ մենք ուժեղ ենք, համոզեց, որ ուժեղ ենք, եւ որովհետեւ դա ճի շդ էր՝ մենք յաղթեցինք:

Խօսելով այս տարիների Արցախեան գոյամարտի մասին, որպէս հիմնական կազմակերպիչներ միշտ նշում են մարտական կազմակերպիչները: Բայց գաղափարական, բարոյական, ինքնութեան եւ ամենակազմակերպիչը ընկեր Հրայր Մարուխեանն էր: Եւ ոչ ոք երեւի թէ չի կարողանայ չափել նրա ներդրումը. որովհետեւ այդ ներդրումը ինքնաճիգների քանակով չի չափւում, նոյնիսկ այնտեղ ուղարկուած մարտական ջոկատների քանակով չի չափւում. չափւում է գաղափարական ու բարոյական չափանիշներով: Իսկ դրանք այնքան մեծ են, եւ այնքան դժուար է դրանց չափելը, որ մի գուցէ այդ ճարցին կը կարողանանք պատասխանել միայն ապագայի պատմագիրները:

Շար.ը էջ 4

ԻՎԱՆՈՎ - ՕՍԿԱՆԵԱՆ՝ ՄԱՄԼՈՑ ԱՍՈՒԼԻՍ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 28 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ) - «Ռուսիա չահագրգռուած է ԱՊՀ տարածքին մէջ տագնապներու ամրողջական եւ վերջնական լուծումով. ատիկա կր համապատասխանէ Ռուսիոյ ազգային, ռազմավարական, երկարատեւ շահերուն եւ Ռուսիա պիտի նպաստէ այդ գործընթացին», յայտարարեց Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Իկոր Իվանով Երկուշաբթի օր Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեանի հետ հանդիպումէն ետք տեղի ունեցած մամլոյ ասուլիսի ընթացքին:

Շար.ը էջ 10

PLAN MedNet

•Յարմարագոյն գիներ
•Լաւագոյն պայմաններ
•Վճարման դիւրութիւններ

EXPRESS
INSURANCE
COMPANY

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝
01-250999 թիւին,
Տորա, Սանթըր Տետեան, 2րդ յարկ

ՅԱՐԴԱՐԵՑԷՔ ԶԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆԸ ԸՆՏՐԵԼՈՎ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳՈՐԳԵՐԸ ՆՈՒԱՋԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐՈՎ

Պարսկական ձեռագործ գորգեր, որոնց շարքին՝
ՊԱԼԼՈՒՇ, 135,000 Լ. ՈՍԿԻԷՆ սկսեալ,
ՀԱՄԱՏԱՆ, 185.000 Լ. ՈՍԿԻԷՆ սկսեալ,
ՊՈՒԽԱՐԱ, 200,000 Լ. ՈՍԿԻԷՆ սկսեալ:

ՉԻՆԱԿԱՆ գորգեր, 100% բուրդ,
քառ. մեթրը՝ 80,000 Լ. ՈՍԿԻԷՆ սկսեալ:

Մեքենայով աշխատուած գորգեր,
քառ. մեթրը 19,000 Լ. ՈՍԿԻԷՆ սկսեալ:

ՄՈՔԷԹ, քառ. մեթրը՝
4,500 Լ. ՈՍԿԻԷՆ ՍԿՍԵԱԼ,
ՏԵՂԱԴՐՈՒՄԸ՝ ՁՐԻ:

Վաճառատունը բաց է Կիրակի ամբողջ օրը:

tapirama
10 ԱՄՍՈՒԱՆ ՄԱՍՆԱՎՃԱՐ ԱՌԱՆՑ ՏՈԿՈՍԻ

Պատարօ 01-382772, Պուրճ Համուտ 01-265625,
Անթիլիաս 04-403173, Սարպա 09-636920, Թրիփոլի 06-441248:

ԼՕՅՍ ՏԵՍՄԻ ԼՕՅՍ ՏԵՍՄԻ

«ԱԶԴԱԿ»Ի
ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ
ԲԱՅԱՌԻԿԸ

•336 ԳԵՂԱՍԻՊ ԷՋ
•ՃՈՒԽ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՍԿ՝ 5000 Լ.Ո.

ԼԻԲԱՆԱՆ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՈՒԺԵՐՈՒ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՀԵՌԱՑՈՒՄ

ՍՐԲՈՒՀԻ ՁԱՄԱՅԹԼԵՐ

Պաշտպանութեան նախարար Ղազի Ջաամթլեր երէկ ըսաւ, որ յահտեան միլիսներու ժրպգինի կարգ մը դիրքերուն պարպումը Լիբանանը հետաքրքրող հարց մը չէ, որովհետեւ Լիբանանը չահագրգռուած է իսրայէլեան ուժերու իր բռնակցաւուած հողերէն ամբողջական հեռացումով:

Նախարարը նաեւ վստահեցուց ըսելով. «Պէտք չէ վախնալ մասնայատուկ հեռացումներ կատարելու պարագային ապահովական բացի մը ստեղծումէն, որովհետեւ այս պարագան նախատեսելով՝ տրուած քաղաքական որոշումը յստակ է, եւ լիբանանեան բանակին տրուած են յստակ ցուցմունքներ՝ այսպիսի պարագաներու մէջ դիմելու անհրաժեշտ միջոցառումներուն»:

Ջաամթլեր նկատել տուաւ, որ Իսրայէլ մերթ ընդ մերթ կը փորձէ իրարանցում ստեղծել եւ չփոթի մատնել Լիբանանի ներքին բեմը գլխաւորարար մեղմացնելու համար Հարաւի բռնակրաւումին առնչուելութեամբ իսրայէլեան ներքին բեմին վրայ բանավէճերու սաստկութիւնը եւ Լիբանանէն հեռանալու կոչերը:

Ջաամթլեր դատապարտեց բռնակրաւումի ուժերուն կողմէ Շրպաա գիւղին չրջափակումն ու Արնուն գիւղի կարգ մը բնակարաններու քանդումը՝ գանոնք նկատելով «այրած հողի քաղաքականութեան գործադրութիւն, որ կը հետապնդէ ահաբեկումը քաղաքացիներուն եւ վիրի մը ստեղծումը դիմադրութեան ու ժողովուրդին միջեւ»:

Պաշտպանութեան նախարարը երէկ ձայնասփռուած իր հարցազրոյցը եզրափակեց վերահաստատելով. «Լիբանանի կառավարութիւնն ու բանակը պիտի վերրստանձնեն իրենց ամբողջ պատասխանատուութիւնները ամէն թիզ հողի վրայ, զոր կը պարպեն իսրայէլեան ու յահտեան ուժերը»: Ան բացատրեց, որ հեռացումի պարագային բանակը պիտի ուղարկէ կացութիւնը, ապա պիտի դիմէ այնպիսի քայլերու, որոնք մէկ կողմէն քաղաքացիները կը խնայեն, բայց միւս կողմէ այ հեռու կը մնան իսրայէլեան ծուղակներէն: Ջաամթլեր նաեւ յիշեցուց Հրկպայլայի այն հաւաստիքը, թէ իր ուժերը մուտք պիտի չգործեն պարպուած չրջաններէն ներս, եւ պարապ մը լեցնելը կը նկատէ լիբանանեան բանակի պատասխանատուութիւն:

ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

•Ընկ. Հրայր Մարուխեանի մահուան առիթով,
Տէր եւ տիկին Վաչէ Փափազեան 100,000 լ.ո.:

ՄԱՀԱԶԴ

ԼՕԽի Հայաշէնի մասնաճիւղը կը գուժէ իր անդամուհիներէն

ԼՈՒՍԻՆ ՏԷՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ երեքշաբթի, 29 Դեկտեմբեր 1998ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տէր եւ տիկին Զարեհ Տէր Խաչատուրեան
եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Տարօն Տէր Խաչատուրեան
եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Բաֆֆի Մեսրոպեան եւ գաւակ
Տէր եւ տիկին Պերճ Պասմաճեան եւ գաւակունք
Օրդ. Պերճանուշ Պասմաճեան
Օրդք. Արշակուհի եւ Լուսին Տէր Խաչատուրեաններ
Տիկին Սօսի Պայեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Ժաք Պոյաճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Ժան Լափոյեան եւ գաւակունք
Տիկին Լորա Մեսրոպեան եւ գաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր, քրոջ եւ հարազատին՝

ԼՈՒՍԻՆ ՏԷՐ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ)

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ երեքշաբթի, 29 Դեկտեմբեր 1998ին:

Թաղման արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Չորեքշաբթի, 30 Դեկտեմբեր 1998, կէսօրէ ետք ժամը 2ին, Հայաշէնի Ս. Յովհաննու կարապետ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մաճազդ:

•Յաւակցութիւնները կ՚ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Հայաշէն, Չորեքշաբթի 30, Հինգշաբթի 31 Դեկտեմբեր, Շաբաթ 2 եւ Կիրակի 3 Յունուար 1999ին:

•Կը խնդրուի նուիրատուութիւնները վերապահել «Արտաշէս եւ Լուսին Տէր Խաչատուրեան» կրթական ֆոնտին, որուն հիմնադրութիւնը պիտի յայտարարուի մօտ օրէն:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Սիրվարդ Փանոսեան եւ գաւակները
Վարդիվառ եւ Էլօ
Տէր եւ տիկին Փանոս Փանոսեան եւ գաւակունք
Տիկին Տուտու Խառնրլեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Գրիգոր Փունարճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Մովսէս Քէօսէեան եւ գաւակունք
Տիկին Ագատ Ապրաքեան եւ գաւակունք
Սաղրեան ընտանիք
Թօփալեան ընտանիք
Հօփալեան ընտանիք
Քէշիշեան ընտանիք
Շիրինեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր, մեծ հօր, քեռիին եւ հարազատին՝

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՓԱՆՈՍԵԱՆԻ

մահր, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 29 Դեկտեմբեր 1998, Մոնրէալի մէջ:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի Հինգշարթի, 31 Դեկտեմբեր, Մոնրէալի Ս. Յակոր եկեղեցւոյ մէջ:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մաճազդ:

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՈՒԺԵՐԸ ՊԷՏՔ Է ՔԱՇՈՒԻՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՀՈՂԵՐԷՆ

ՍԻԼՎ ՅԱՅՏՆԻ ՀՐՕՄ

Վարչապետ Սելիմ Հրոս երէկ հաւաստեց, որ յահտեան միլիսներու վերջին միջոցառումները, այսինքն Անանի դիրքի եւ Ռում - Ժրպգին գօտիի Մաշնաքա չրջանի անցարգելը վերցնելը նշանակալից չեն: Ան վերահաստատեց, թէ Լիբանան կը պահանջէ իսրայէլեան ուժերու ամբողջական հեռացում մինչեւ միջազգայնօրէն ճանչցուած սահմաններ, թիւ 425 որոշումի հիմամբ, իսկ վերջին միջոցառումները կը նկատուին պարզ խուսանաւում:

Վարչապետարանէն մեկնած պահուն լրագրողներու հետ իր ունեցած կարճատեւ խօսակցութեան ընթացքին Հրոս նաեւ անհանգստութիւն յայտնեց, որ կառավարութեան վաղուան ժողովին կատարուին նոր նշանակումներ՝ նկատել տալով, որ արտասահմանի մէջ դիւանագիտներու նշանակման համար պէտք է նախ խորհրդակցի արտաքին գործոց նախարարութեան ընդհանուր քարտուղար Ջաֆէր Հասանի հետ:

Միւս կողմէ, Հրոս ընդունեց ներքին ապահովութեան ուժերու ընդհանուր տնօրէն գօր. Ապտլ Քարիմ Իպրահիմը, որ տեսակցութենէն ետք յայտնեց, թէ կրնայ չարունակուի պատրաստութիւնը՝ յառաջիկայ տարեսկիզբին հրապարակելու սպաներու աստիճաններու բարձրացման որոշումը: Ան ըսաւ, որ ներքին ապահովութեան ուժերը միշտ պատրաստ են ընդունելու առաջարկներ ու ծրագրեր՝ իրենց աշխատանքի գարգացման ու արդիականացման համար:

Հրոսի երէկ այցելեցին նաեւ երեսփոխաններ Ապտլլաթիֆ Զէյն եւ Ռիչէյտ Խապէն, եւ «Միտրլ Իսթ» օպանաւային ընկերութեան վարիչ խորհուրդի նախագահ Մոհամէտ Հուէթ, որ ներկայացուց ընկերութեան գործունէութիւնն ու ապագայի ծրագիրները:

ԼԱՒՏԵԱՆ ՈՒԺԵՐ ԿԸ ՊԱՐՊԵՆ ԱՆԱՆԻ ԵՒ ՄԱՇՆԱՔԱՅԻ ԻՐԵՆՑ ԴԻՐՔԵՐԸ

Ապահովութեան աղբիւրներ երէկ Ազգային լրատու գործակալութեան հաստատեցին, թէ յահտեան միլիսներ նախանցեալ գիշեր պարպած են Անանի եւ Մաշնաքայի իրենց դիրքերը, առանց քանդելու պատնէշները, հրամանները կամ ականները, հակառակ իրենց սովորութեան, որովհետեւ անցեալին դիրքէ մը հեռանալու առեն կը քանդէին անոր ականները:

Աղբիւրները ըսին, որ հաղորդուած տեղեկութիւններէն ոմանց համաձայն, այդ դիրքերու պահակագունդերը անկախ որոշում տուած են քաշուելու արտայայտելու համար իրենց դիմադրութիւնը, որովհետեւ իրենց հրամանատարութիւնը ձիգ չէ՛ներ դիմադրութեան ականներուն դէմ պիրենք պաշտպանելու համար:

Ապահովական աղբիւրները նաեւ ըսին, որ յահտեան միլիսները յաւելեալ ուժեր կեդրոնացուցած են Ռում բլուրի իրենց դիրքին վրայ, ուրկէ կը հսկեն Մաշնաքայի դիրքին շուրջ գտնուող բլուրներուն եւ ձորերուն վրայ:

Միւս կողմէ, Քֆարֆալուսի շրջանին մէջ գտնուող լիբանանեան բանակի զօրամասերը դիմեցին կանխապատրաստական միջոցառումներու՝ այլ վարգացումներու հակազդելու պատրաստ ըլլալու համար:

ՍՐԲԱԶԱՆ ՀԱՄԵՐԳ

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՏՕՀԻՆ ԱՌԹԻՒ

Հովանաւորութեամբ եւ նախագահութեամբ
Թեմիս բարեխնամ առաջնորդ
ԳԵՐ. Տ. ԳԵՂԱՄ Ծ. ՎՐԴ. ԽԱՉԵՐԵԱՆԻ

Նախաձեռնութեամբ
Ս. Ք. Մ. եկեղեցւոյ թաղական խորհուրդին

Կատարողութեամբ
Եկեղեցւոյս «ՆԱՐԵԿԱՑԻ»
երգչախումբին

Խմբավարութեամբ
ԳԷՈՐԳ ՊԷՊԷճԵԱՆԻ

Տեղի կ՚ունենայ Կիրակի, 3 Յունուար 1999ի երեկոյեան ժամը 8ին, Սրբոց Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, Նոր Մարաշ:

ՀՐԱՒԻՐ

ՍՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Վերա Ածեմեան
Տիար Վարդան Ածեմեան
Տէր եւ տիկին Մորիս եւ Ագնիւ Գրաճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Արմէն եւ Մովինար Տանիէլեան
Տէր եւ տիկին Գառնիկ Ածեմեան եւ գաւակունք
Յակոր Ածեմեան եւ գաւակունք
Տիար Ագատ Ածեմեան եւ գաւակունք
Տիկին Մարի Սիմոնեան եւ գաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբօր, հօրեղբօր, մօրեղբօր եւ ազգականին՝

ԳԷՈՐԳ ԱԾԵՄԵԱՆԻ

անակնկալ մահր, որ պատահեցաւ Կիրակի, 27 Դեկտեմբեր 1998, Լիոնի մէջ (Ֆրանսա):

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ Հինգշարթի, 31 Դեկտեմբեր 1998, առաւօտեան ժամը 9:30ին, Ս. Յակոր Մայր եկեղեցւոյ մէջ, Լիոն:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մաճազդ:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Ժանէթ Թորոսեան
Տէր եւ տիկին Օհան Էմմիեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Վարդան Տարագճեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Անդօ Թորոսեան եւ գաւակունք
Տիկին Մարգրիտ Իսկէնտէրեան եւ գաւակունք
Տիկին Լուսին Հանդէչեան եւ գաւակունք
Տիկին Արաքսի Պէրպէրեան
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր, աներհօր եւ հարազատին՝

ԽԱՉԻԿ ԹՈՐՈՍԵԱՆԻ

մահր, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 29 Դեկտեմբեր 1998ի առաւօտեան ժամը 5ին, սրտի կաթուածի պատճառով:

Թաղման արարողութիւնը կատարուեցաւ նոյն օրը Երեքշաբթի, 29 Դեկտեմբեր, կէսօրէ ետք ժամը 3ին, Նոր Մարաշի Ս. Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մաճազդ:

•Յաւակցութիւնները կ՚ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը, Չորեքշաբթի 30, Հինգշաբթի 31 Դեկտեմբեր եւ Ուրբաթ 1 Յունուար 1999ին:

1999Ի ԱՌԱՋԻՆ ԵՂԱՆԱԿԻ ՁԵՂՋ-ՎԱՃԱՌՔ

Տնտեսութեան եւ առեւտուրի նախարարութիւնը ճշդեց 1999ին առաջին եղանակի գեղչ-վաճառքին տեւողութիւնն ու պայմանները: Անիկա պիտի սկսի 9 Յունուար 1999ին եւ պիտի տեւէ մինչեւ 7 Փետրուար 1999:

Առեւտուրի, տնտեսութեան եւ ճարտարարուեստի նախարար Նասէր Սայիտի երէկ հրապարակուած հաղորդագրութեամբ մը յայտարարեց, որ այս որոշումը տրուած է մէկ կողմէ թափ տալու համար ներքին առեւտուրին, եւ միւս կողմէ սպառողներուն առիթ ընձեռելու, որպէսզի օգտուին տնտեսական այս պայմաններուն մէջ աւելի նպաստաւոր գիներէ: Ան նաեւ ըսաւ, որ նպատակը ճշդելու համար խորհրդակցած է առեւտրականներու միութիւններուն հետ:

«Օքազիոն»ի գրութեամբ գեղչ-վաճառքը կ՚արտօնուի բոլոր վաճառատուներուն, առանց առեւտուրի նախարարութենէն կանխաւ արտօնագիր ստանալու, բայց պէտք է յարգուին հետեւեալ պայմանները՝

Ա) Վաճառուող ապրանքներուն հին ու գեղչուած գիներր պէտք է յստակօրէն, աչքառու կերպով եւ լիրանանեան ոսկիով գետեղուին առաջարկուած ապրանքին վրայ:

Բ) Վաճառատան մուտքին աչքառու կերպով պէտք է յայտարարուին «օքազիոն»ր սկսելու եւ աւարտելու թուականները, ինչպէս նաեւ՝ գեղչի համեմատութիւնները:

Գ) Վաճառատան դրան կամ ծանուցումներով կատարուած «օքազիոն»ի յայտարարութիւնը պէտք է համապատասխանէ այս դրութեան պայմաններուն, առանց գործածելու «լուծարք» բառը, անոր իմաստը, կամ թարգմանութիւնը, որովհետեւ «լուծարք-վաճառք»ը ունի յատուկ պայմաններ եւ կանոններ, որոնք չատ տարբեր են «գեղչ-վաճառք»էն, այսինքն՝ «օքազիոն»էն:

ԽՕՍԵՑԵԱԼՔ

ՆԱՆՈՐ
ԳԱՓԼԱՆԵԱՆ
ԸՆԴ
ՎԻԳԻՆ
ԷՔՄԷՔՃԵԱՆ

24 Դեկտեմբեր 1998
Սան Ֆրանսիսքօ

ՎԱՐՁՈՒ
ԽԱՆՈՒԹ
(ՏԱՄԱՆՈՎ)

•Ախաքս փողոց: Հեռ. 03-626139:

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐԸ
Sacoche
ՈՐԱԿԱՒՈՐ
ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐՈՒ
ԱՃԵԼԱՐՔԸ
TAG HEUER | RADO Switzerlanc
MICHEL JORDI GENEVE
SEIKO | TISSOT
CITIZEN
Timberland
Պուրճ Համուտ,
«Արմենիա» պողոտայ:
Հեռ. 266366, 262612:

STUDIO Lantern
•Կը ստանձնէ
ուրախ
առիթներու
video
նկարահանումներ
Հեռ. 01-266866 եւ
03-268852

JACK GIFTS
ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԿԵԴՐՈՆԸ
ԿԸ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԷ
ԶԵՐ ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ ԵՒ Մ. ԾՆՈՒՆԴԸ
ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐԸ՝
ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԹԱՓԼՕ ՄԸ
ՄԱՍՋԵԼԻ ԳԻՆՈՎ
Պուրճ Համուտ, Սինէ Սանթրալի դիմաց:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ
ԿՈՄԻՏԱՍ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
ՊԷՅՐՈՒԽԻ
Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ
ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ
Չորեքշաբթի 6 Յունուար 1999, երեկոյեան ժամը 6էն սկսեալ, մասնաճիւղիս ակումբին մէջ.
Զոքաք էլ Պլաք:

365 ՕՐԵՐԷՆ ՕՐ ՄԸ
ՀԱՅ ԾԵՐԱՆՈՑԻՆ
Սոյն ձեռնարկին ներքեւեալ ազգայիններ կը ստանձնեն օրուան մը հաշի ծախսը
300 ամերիկեան տոլար:
Բարեգործ ազգայիններ՝ Հ. Մ.
Օրդ. Վարդուհի Կարապետեան 100 (հարիւր) ամերիկեան տոլար կը նուիրէ ՔԱՀԷի Մեբասոցին՝ իր ծնողաց նոգիներուն համար:
Մեբասոցի հեռ. թիւեր. 260533, 260534 եւ 266822:

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԱՐՀԵՍՏԻՑ
ՎԱՐԺԱՐԱՆ
1998 - 1999 տարեշրջանի
Երեկոյեան դասընթացքները
կը սկսին Ուրբաթ, 15 Յունուար 1999ին:
Dos Windows, Instant Artist.
Excel, Word.
Autocad. (2D) - Internet.
Animation, Corel Draw.
Graphic Design.
Accounting & Secretarial Courses.
Լեզուներ՝
Ֆրանսերէն - Անգլերէն - Իտալերէն - Արաբերէն:
ՇԱՆՕԹ.- Յատուկ դասընթացք առաւօտեան ժամերու՝ computer scienceի եւ լեզուներու համար:
Հայկական հաստատութեանց պաշտօնեաներու համար ճշդուած է յատուկ սակ:
Նոր Ամանոս, ՏՈՐԱ, Հեռ. 01/263955 - 257396
Email: ants @ dm. net. lb

ՔԼԵՐԻՏԷՍ ՈՐՈՇԵՑ ԷՄ. 300 ՀՐԹԻՌՆԵՐԸ ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԷՋ ՉՀԱՍՏԱՏԵԼ

Կիպրոսի նախագահ Կլաֆքոս Քլերիտէս երէկ յայտարարեց, որ ռուսական Էս.300 տիպի հրթիռները կղկիին մէջ պիտի չհաստատուին, եւ իշխանութիւնները կրնան բանակցութիւններ կատարել Մոսկուայի հետ՝ գանոնք յունական կրետէ կղզիին մէջ հաստատելու համար:

Կիպրոսի նախագահ Կլաֆքոս Քլերիտէս, որ կատարեց պաշտօնական յայտարարութիւն մը, 3 ժամ տեւողութեամբ ժողով մը գումարեց Ազգային Խորհուրդին հետ այս հարցով:

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը յայտնեց, որ այսօր նախարարութեան պաշտօնատարները մամլոյ ասուլիս մը պիտի տան եւ պիտի անդրադառնան այս հարցին:

ՕճԱԼԱՆԻ ՀԱՐՑՈՎ

ՀՌՈՄԻ ՎԵՐԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆԸ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ԹՈՒՐՔԻԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՂ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐՈՒ ԽՆԴՐԱԳԻՐԸ

Հռոմի վերադաս ատեանը երկուշաբթի օր մերժեց ընդունիլ Թուրքիան ներկայացնող փաստաբաններուն մէկ խնդրագիրը, որ Իտալիոյ կուլ կ'ուզէր՝ քիւրտ ըմբոստ ղեկավար Ապտիւլլա Օճալանը «կանխարգիլման արգելափակումի» տակ դնելու:

Ատեանին նախագահը՝ Թոմմասօ Ֆիլիուջգի յայտարարեց, թէ այդ խնդրանքը անընդունելի կ՝ նշելով, որ անոր կարելի է ընթացք տալ միայն, եթէ Իտալիոյ արդարութեան նախարարը՝ Օլիվիերօ Տիլիպերթօ, այդ պահանջը դնէ: Նախարարը արդէն թելադրած է, որ քիւրտ ղեկավարը ապատ մնայ:

Ատեանը բասնաեւ, որ Օճալանը բանտարկելու առաջարկը ինքնին օրինական հիմ չունի:

Թրքական կառավարութիւնը ներկայացնող փաստաբաններուն խնդրագիրը առաջարկած էր քիւրտ ղեկավարը արգելափակել՝ իրրեւ երաշխիք այն պարագային, եթէ արտայանձնումի հարց ծագի:

Վարչապետ Մասիմօ Տ'Ալեմա անցեալ Ջորեքշաբթի օր հաւանական նկատած էր, որ Օճալան իր ապատ կամքով հեռանայ Իտալիայէն, սակայն «ինք պէտք է այս փափաքը յայտնէ»:

Իտալիոյ մամլոյ աղբիւրներ Օճալանի բանբերը մէջբերելով, բսած են, թէ ըմբոստ ղեկավարը կը պատրաստուի մօտ ատենէն մեկնելու Իտալիայէն:

Անցեալ շաբաթ, ՔԱԿի մէկ բանբերը յայտնած էր, թէ Օճալան կ'ուզէ Հռոմ մնալ եւ քաղաքական ապաստանելի իր դիմումնագիրին արդիւնքները սպասել:

Ներքին գործոց նախարարութեան մէկ յանձնախումբը այս գծով որոշում պիտի կայացնէ այս ամսուան վերջերուն:

ՔԻՒՐԴ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՆԵՐՆ ԱՆՁՆԱԼԻՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿՂԱՄԲԱԼԱՏՆՈՒԻՆ

Թուրք դատախազ մը Երկուշաբթի օր Թուրքիոյ մէջ քրտական գլխաւոր կուսակցութեան 47 ղեկավարներ եւ անդամներ ամբաստանեց ՔԱԿի անդամներու օժանդակելու յանգանքով:

Դատախազ Թայաթ Սալք ՀԱՏԷՓի պաշտօնատարները ամբաստանեց հաղորդագրութիւններով եւ հացադուլերով ըմբոստներուն օժանդակած ըլլալու յանգանքով:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԵՄԸՆ

ՕՏԱՐ ՊԱՏԺԱՂՆԵՐ ԿԸ ՍՊԱՆՆՈՒԻՆ

ՍԱՆԱԱ, 29 (ՌՈՅԹԵՐ).- Երեք պատանդներ սպաննուեցան Երեքշաբթի օր Եմէնի մէջ, երբ ապահովութեան ուժերը ներխուժեցին առեւանգողներուն թաքստոցը եւ ապատագրեցին մնացեալ պատանդները, յայտնեց Եմէնի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը:

Պաշտօնատարը բսաւ, որ սպաննուած պատանդները երկուքը բրիտանացիներ են, իսկ մէկը՝ ամերիկացի: Երկու ուրիշներ այ վիրաւորուած են: Ան աւելցուց, որ առեւանգողները, որոնք Երկուշաբթի օր առեւանգած էին 16 արեւմուտքցիներ, ձերբակալուած են կործողութեան ընթացքին:

Եմէնցի պաշտօնատարներ յայտնած էին, որ առեւանգողները իսլամականներ են, որոնք կը պահանջէին բանտարկուած ծայրայեղականներու ապատ արձակումը: Բանտարկուած իսլամականները կը պատկանին Իսլամական Ժիհատ չարժումին: Առեւանգումը տեղի ունեցած էր հարաւային Ապիան նահանգին մէջ:

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ ԻՐԱՆԻ ՄԷՋ

ԹԵՀՐԱՆ, 29 (ՌՈՅԹԵՐ).- Տասնեակ հակարաւոր իրանցիներ թեկնածուելիւն ներկայացուցին քաղաքապետական ընտրութիւններուն, հաղորդեցին օրաթերթերը Երեքշաբթի օր:

Օրաթերթերուն համաձայն, մօտաւորապէս 30 հազար հոգի արձանագրուած է Երկուշաբթի օր: Ընտրութիւնները տեղի պիտի ունենան Փետրուար 26ին: Իրանցի քուէարկողները պիտի ընտրեն մօտաւորապէս 200 հակարակողներ, որոնք աթոռներ պիտի գրաւեն քաղաքապետութիւններուն մէջ:

ՇԻՐԱՔ ՏԵՍԱԿՑԵՑԱԻ ՀԱՍԱՆ Բ. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՀԵՏ

ՌԱՊԱԹ, 29 (ՌՈՅԹԵՐ).- Մարոքի Հասան Բ. թագաւորը տեսակցութիւն ունեցած է Ֆրանսայի նախագահ Ժաք Շիրաքի հետ, որ անձնական այցելութեան մը համար Մարոք կը գտնուի, հաղորդեց պաշտօնական լրատու գործակալութիւնը:

Դռնփակ տեսակցութիւնը տեղի ունեցած է Երկուշաբթի գիշեր: Լրատու գործակալութիւնը, սակայն մանրամասնութիւններ չհաղորդեց արծարծուած նիւթերուն մասին:

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ՈՐՈՇՈՒՄՈՎ

ԻՐԱՔԻ ՄԱՍԻՆ ԳԵՐԱՍՏԻՃԱՆ ՄԸ ԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՐՑԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԺՈՂՈՎ ՄԸ՝ ՅԵՏԱՁԳՈՒԱԾ

ԻՐԱՔ՝ ԴԻԱԴՈՀ

Արաբական երկիրներու արտաքին գործոց նախարարները մինչեւ Յունուար 24 յետաձգեցին ժողով մը, որ պիտի քննարկէ Իրաքի մասին արաբական գերաստիճան մը կայացնելու կարելիութիւնը:

Եգիպտոսի արտաքին գործոց նախարար Ամր Մուսա բսաւ, որ նախարարներուն որոշումը պարզապէս կը յետաձգէ ժողովը եւ ոչ թէ կը ջնջէ գայն: Ան աւելցուց, որ յետաձգումը որոշուեցաւ յաւելեալ խորհրդակցութիւններու աւիթ տալու համար:

Եմէն առաջարկած էր արաբական գերաստիճան մը գումարել քննարկելու համար Իրաքի դէմ ամերիկեան եւ բրիտանական յարձակումները: Կը նախատեսուէր, որ նախարարները այսօր հանդիպում մը ունենային, սակայն Արաբական Լիկայի բնդհանուր քարտուղար Իսմաթ Ապտլ Մեկիտ Երկուշաբթի երեկոյեան յայտարարած էր, որ Մոգի երկիրներուն փափաքին բնդառաջելով գերաստիճանի մը գումարման մասին տեղի ունեցիք ժողովը յետաձգուեցաւ:

Արաբական Լիկայի պաշրիւրներուն եւ եգիպտական օրաթերթերուն համաձայն, Սէուտական Արաբիոյ արտաքին գործոց նախարար Սէուտ Ֆայսալ իշխան հանդիպումը յետաձգելու առաջարկը ներկայացուցած է Ապտլ Մեկիտի:

Միւս կողմէ, Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններ հերքեցին, որ իրենք այ յետաձգումը պահանջած են: Բարձրաստիճան պաշտօնատար մը դիտել տուաւ, որ Ա. Մ. Էմիրութիւններ ողջունած են Եմէնի առաջարկը, որ արտակարգ գերաստիճանի մը կոչ կ'ուղղէր:

Մեկնարաններ դիտել կու տան, որ գերաստիճանի մը առաջարկին մասին ժողով մը յետաձգելու որոշումը ցոյց կու տայ, թէ արարական երկիրները տակաւին չեն համաձայնած Իրաքի հանդէպ որդեգրելիք կեցուածքին մասին: Նապիլ Ապտլ Ֆաթթահ ըսաւ, որ արարները տակաւին համախոհութիւն մը չեն գոյացուցած իրաքեան տագնապին եւ գայն լուծելու միջոցներուն մասին: Ապտլ Ֆաթթահ աւելցուց, որ արարական գերաստիճանները բացայայտ կը դարձնեն միջարարական վէճերն ու տարակարծութիւնները:

Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաք Երկուշարթի օր յայտարարած էր, որ Գահիրէ կը դատապարտէ ամերիկեան յարձակումները, բայցեւայնպէս կօրավիգ չի կանգնիր Սատտամ Հիւսէյնի:

ՊԱՂՏԱՏԱՆ ԴԻԴԱՌ

Պաղտատ երէկ դժգոհութիւն յայտնեց, որովհետեւ իր արար դրացիները չդատապարտեցին Իրաքի դէմ կատարուած ամերիկեան եւ բրիտանական յարձակումները:

Փոխվարչապետ Թարէք Ազիզ ամբաստանեց նախագահ Հիւսնի Մուպարաքը՝ դիտել տալով, որ ան անտրամարանական կեցուածք որդեգրած է: Ուշադրութիւնը աւելի Պաղտատ մեղադրելով չորսօրեայ յարձակումներուն համար:

Ազիզի պատկումէն անմիջապէս ետք, փոխնախագահ Թահա Եասին Ռամատան յայտարարեց, որ Իրաք պիտի չարունակէ կրակ բանալ արեւմտեան օդանաւերուն վրայ, որոնք հսկողութեան թռիչքներ կը կատարեն Իրաքի հիւսիսային եւ հարաւային «արգիլեալ գօտի»ներուն վերեւ: Ռամատան բսաւ, որ Իրաք չի ճանչնար այս «արգիլեալ գօտի»ները: Փոխ նախագահին յայտարարութիւնը հակադարձութեան ձեւ մըն էր Երկուշաբթի օրուան ամերիկեան յարձակումին, որուն ընթացքին սպաննուեցան իրաքցի չորս գինուորներ: Ամերիկեան օդանաւերը ռմբակոծած էին օդային պաշտպանութեան դիրքերն մէկը: Ամերիկացի բարձրաստիճան պաշտօնատարներ հաստատեցին յարձակման յուրը՝ չեչտելով, որ գործողութեան մասնակցող բոլոր օդանաւերը վերադարձած են իրենց դիրքերը: Իրաք, սակայն կը հաւաստէ, որ մէկ օդանաւ վար առնուած է: Ռամատան, իր կարգին, երէկ վերստին պնդեց, որ ամերիկեան օդանաւ մը վար առնուած է, սակայն անոր բեկորները տակաւին չեն գտնուած:

«Ճումհուրիա» օրաթերթին մէկ յոյս տեսած յօդուածով մը՝ Թարէք Ազիզ խիստ ոճով քննադատեց Մուպարաքը, որ չէր դատապարտած Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթընը: Ազիզ բսաւ, որ Մուպարաք աչխարհի վրայ միակ անձն է, որ յարձակումին համար նախընտրած է այպանել Իրաքի դեկավարութիւնը եւ ոչ թէ Քլինթընը: Փոխ վարչապետ աւելցուց, որ ամերիկացիներն ու բրիտանացիները յարձակումը դադրեցուցին, որովհետեւ գործողութիւնը չարունակելու համար բաւարար կէնք եւ գինամթերք չէին պատրաստած եւ ոչ թէ անոր համար, որ իրրեւ թէ Մուպարաք Քլինթընէն պահանջած է վերջ տալ յարձակումին:

«Քատիսիա» օրաթերթը, իր կարգին, քննադատեց Սէուտական Արաբիան եւ Քուէյթը՝ դիտել տալով, որ անոնք դիտումնաւոր կերպով արգելակեցին արտաքին գործոց նախարարներու ժողովը, պատճառ դառնալով յետաձգումին: «Քատիսիա» աւելցուց, որ արարական երկու երկիրները գործի լրծեցան՝ Միացեալ Նահանգներու հրահանգներուն ենթարկուելով:

● *ԻՐԱՔԵԱՆ քրտական չարժումը մը երէկ յայտնեց, որ մտահոգ է Իրաքիեւ Միացեալ Նահանգներու միջեւ ծայր տուած յարուածութեամբ, որ կրնայ սպառնալ քրտական ինքնավար չրջանին: Շարժումին պատասխանատուները Ֆայիք Նեթուէյի բսաւ, որ տիրող իրավիճակը կը մտահոգէ հիւսիսային ինքնավար չրջանի քիւրտերը, որոնք կը վախնան, որ յարուածութեան իրրեւ հետեւանք փոփոխութեան ենթարկուի իրենց չրջանի իրավիճակը:*

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԼԻԲԱՆԱՆ ՉԻ ԿՐՆԱՐ...

Շարունակուած Ա. էջէն

«Նախագահը նշեց, որ եթէ քաղաքային իրաւունք ունի իր տեսակէտը արտայայտելու ցոյց կատարելով, հապա որքան ապատութիւն պէտք է տալ մամուլին ու լրագրողներուն, որոնք կրիչով եւ խօսքով կ'արտայայտեն իրենց կարծիքը» բսաւ Պաալպաքի:

Պաալպաքի յայտնեց, որ նախագահը բսած է, որ իր իշխանութեան օրերուն ոչ մէկ դատ պիտի բանայ ոեւէ լրագրողի դէմ, որովհետեւ նեղութիւն պիտի չկայ, եթէ ամէն անձ կ'բսէ իր մտածածը: «Եթէ կրնամ պարծով ապացուցել, որ վրաս յարձակում գործողների կը սխալին, ապա ինչո՞ւ կարեւորութիւն պիտի բնծայեմ խօսքերուն, յատկապէս երբ անձիս ուղղուած ցեխարձակումներ են», հարց տուած է նախագահը աւելցնելով: «Ան, որուն խիղճը հանգիստ է, խօսքերէն չի վախնար որքան ալ անոնք ցեխարձակող կամ գրպարտող ըլլան, որովհետեւ հիմնականը գործն է եւ ոչ խօսքը»:

«Լահուտ բսաւ, որ նախագահը իր դիրքէն պէտք է գործով ծառայէ մարդոց՝ չհեղու անոնց վստահութիւնն ու սէրը: Ան նաեւ կոչ ուղղեց լիրանանցիներուն՝ մնալու միասնական, որովհետեւ ներքին ճակատի ամրութիւնը Լիբանանի վերականգնման հիմնական գրաւականն է», բսաւ Պաալպաքի:

Բունագրաւեալ չրջանին մէջ գարգացումներուն ակնարկելով՝ նախագահը բսած է, որ պետական պաշտօնատարները մեծ հետաքրքրութեամբ կը հետեւին անոնց, եւ այսպիսի գարգացումներ Լիբանանը կը մղեն աւելի եւս կառչելու իր քաղաքականութեան սկզբունքային կէտերուն, այսինքն՝ լիբանանեան ու սուրիական առանցքներուն կապի պահպանում, դիմադրութեան իրաւունքի գործածութիւն, բնակիչներուն հետ գօրակցութիւն, որպէսզի անոնք կառչած մնան իրենց հողին, եւ միջազգային օրինականութեան ապաւինում:

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ

Միւս կողմէ, հանրապետութեան նախագահը երէկ ընդունեց այցելութիւնները բազմաթիւ երեսփոխաններու, որոնց չարքին կին ժաք Ջուխատարեան եւ Խաչիկ Պապիկեան:

Նախագահը չնորհաւորող հեռագրեր ստացաւ Յունաստանի նախագահ Քոնսթանթինոս Սթեֆանոփուլոսէն, Թրինիտատ եւ Թոպագոյի նախագահ Պաստիս Լանտայէն ու Արարական Լիկայի ընդհանուր քարտուղար Իսմաթ Ապտլ Մեկիտէն:

ՌՈՒՍԻԱ

ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄՆԵՐԷՆ ԵՏԴԱՐՁ ՊԻՏԻ ՉԸԼԼԱՅ

ԿԸՍԷ ԵԼՑԻՆ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 29 (ՌՈՅԹԵՐ).- Ռուսիոյ նախագահ Պորիս Ելցին Երեքշաբթի օր «Քոմմերսանթ» օրաթերթին մէջ լոյս տեսած ընթերցողներու ուղղուած արտասովոր պատգամի մը մէջ բսաւ, թէ երկրին ժողովրդավարական բարեկարգումներէն ետդարձ չի կրնար ըլլալ:

Նախագահը ռուսերուն կոչ ուղղեց օգնելու, որ երկիրը վերածուի ուժեղ ժողովրդավարութեան մը, որ մարդկային իրաւունքները, խօսքի ազատութիւնը եւ սեփական ստացուածքները կը յարգէ:

Թերթը, արձագանգելով ռուս ազատականներու մտավախութիւններուն, քննադատած է վարչապետ Եւգենի Փրիմաքովի ծրագիրները՝ տնտեսական խոր տապնապին լուծում մը գտնելու համար՝ բսելով, որ անոնք նախկին խորհրդային ծրագրուած տնտեսութեան կարգ մը մարգերը կրնան վերահաստատել:

Փրիմաքով չեչտած է, թէ չուկայի բարեկարգումներու ընթացքը պիտի չարունակուի:

ԱՋՐՊԷՅՃԱՆԻ ՄԷՋ՝ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ՄԱՍՆԱԿԻ ՆԵՐՈՒՄԻ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ

ՊԱՔՈՒ, 29 (ՌՈՅԹԵՐ)*.- Ադրպէյճանի խորհրդարանը Երեքշաբթի օր վաւերացուց նախագահ Հայդար Ալիեւի մէկ հրամանագիրը 12 հազար ամբաստանեալներու եւ արգելափակեալներու ամբողջական կամ մասնակի ներում շնորհելու գծով:

Երեք հազար հոգի քանզրեն ազատ պիտի արձակուի. 4500 հոգի պարբեր պատմաւներու դեմ պիտի արգելափակուի. 1500 հոգիի վճիռները կեսով պիտի կրճատուին:

ՄՈՆԻՔԱ ԼՈՒՒՆՍՔԻ ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԻՒՆ

ԹՐԷՆԹ ԼՈՒԹ ԴԵՄՈԿՐԱՏՆԵՐՈՒՆ ՀԱՆԴԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐՆ, 29 (ՌՈՅԹԵՐ)*.- Միացեալ Նահանգներու ծերակոյտին հանրապետական մեծամասնութեան ղեկավար Թրէնթ Լոթ կոչ ուղղեց դեմոկրատներուն, որ հանդարտին եւ չաճապարեն ապահովելու համաձայնութիւն մը, որ դատավարութեան փոխարէն պիտի դատապարտէ նախագահ Պիլ Քլինթընը:

Լոթ ըսաւ, որ ծերակոյտը իր սահմանադրական պարտականութիւնը պէտք է կատարէ եւ հարցին առնչակից փաստերը լսէ: Լոթ ըսաւ նաեւ, որ կախարդական լուծում մը չէ գտնուած տակաւին վերջ դնելու համար Մոնիքա Լուինսքիի գայթակղութեան եւ դատավարութեան ծրագիրին:

Հանրապետական ծերակուտականը դատապարտեց այն դեմոկրատները, որոնք չեն ուզեր դատավարութեան ենթարկել եւ իշխանութենէ հեռացնել նախագահը՝ բաւարարուելով յանդիմանող բանաձեւով մը: «Դեմոկրատները վարկաբեկուած պիտի չըլլա՞ն, եթէ փաստերը ցոյց տան, որ Քլինթընը պէտք է իշխանութենէ հեռանայ», աւելցուց ան:

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԵՐ՝ ԸՆԿ. ՀՐԱՅՐ ՄԱՐՈՒԽԵԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

Հ. Յ. Դ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՄԱՐՄԻՆԻ ԱՆՈՒՆՈՎ ԸՆԿ. ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ ԽՕՍՔԸ

Շարունակուած՝ Ա. Էջէն

1988 թուականին, ցաւալիօրէն երկրաշարժը չկարողացաւ այնքան «ցնցել» մեր ժողովրդին, որ մենք լճացումից դուրս գանք, բայց եկաւ այստեղ ընկեր Հրայրը. եւ ապացուցեց բոլորիս, որ իւրաքանչիւրիս պարտքն է՝ ամէն ինչ Արցախին տալ. որովհետեւ ինչ տուեց Արցախին՝ տասնապատկուած վերադառնում է: Նա ճիշդ դուրս եկաւ: Ինչ որ մենք ներդրեցինք Արցախում՝ տասնապատիկով վերադարձաւ. վերադարձաւ անկախութեամբ, վերադարձաւ ազատագրուած տարածքներով. վերադարձաւ պետականութեան ամրապնդմամբ. վերադարձաւ հայկական ուժի ստեղծմամբ: Եւ այսօր Կովկասեան լեռներից հարաւ, մինչեւ Հնդկական ովկիանոս ու Միջերկրական ծով՝ հայերին հաշւի են առնում. առանց հայերի ոչ մի որոշում այլեւս չեն կարող ընդունել այս շրջանում: Եւ այդ հասկացողութիւնը այստեղ բերեց ընկեր Հրայր Մարուխեանը:

Ուզում է ասել նաեւ. որ Հրայր Մարուխեանը այն մարդն էր. ով հասկանում էր՝ ինչպես լճացումից դուրս գանք, բայց եկաւ այստեղ ընկեր Հրայրը. եւ ապացուցեց բոլորիս, որ իւրաքանչիւրիս պարտքն է՝ ամէն ինչ Արցախին տալ. որովհետեւ ինչ տուեց Արցախին՝ տասնապատկուած վերադառնում է: Նա ճիշդ դուրս եկաւ: Ինչ որ մենք ներդրեցինք Արցախում՝ տասնապատիկով վերադարձաւ. վերադարձաւ անկախութեամբ, վերադարձաւ ազատագրուած տարածքներով. վերադարձաւ պետականութեան ամրապնդմամբ. վերադարձաւ հայկական ուժի ստեղծմամբ: Եւ այսօր Կովկասեան լեռներից հարաւ, մինչեւ Հնդկական ովկիանոս ու Միջերկրական ծով՝ հայերին հաշւի են առնում. առանց հայերի ոչ մի որոշում այլեւս չեն կարող ընդունել այս շրջանում: Եւ այդ հասկացողութիւնը այստեղ բերեց ընկեր Հրայր Մարուխեանը:

Ուզում է ասել նաեւ. որ Հրայր Մարուխեանը այն մարդն էր. ով հասկանում էր՝ ինչպես լճացումից դուրս գանք, բայց եկաւ այստեղ ընկեր Հրայրը. եւ ապացուցեց բոլորիս, որ իւրաքանչիւրիս պարտքն է՝ ամէն ինչ Արցախին տալ. որովհետեւ ինչ տուեց Արցախին՝ տասնապատկուած վերադառնում է: Նա ճիշդ դուրս եկաւ: Ինչ որ մենք ներդրեցինք Արցախում՝ տասնապատիկով վերադարձաւ. վերադարձաւ անկախութեամբ, վերադարձաւ ազատագրուած տարածքներով. վերադարձաւ պետականութեան ամրապնդմամբ. վերադարձաւ հայկական ուժի ստեղծմամբ: Եւ այսօր Կովկասեան լեռներից հարաւ, մինչեւ Հնդկական ովկիանոս ու Միջերկրական ծով՝ հայերին հաշւի են առնում. առանց հայերի ոչ մի որոշում այլեւս չեն կարող ընդունել այս շրջանում: Եւ այդ հասկացողութիւնը այստեղ բերեց ընկեր Հրայր Մարուխեանը:

Ուզում է ասել նաեւ. որ Հրայր Մարուխեանը այն մարդն էր. ով հասկանում էր՝ ինչպես լճացումից դուրս գանք, բայց եկաւ այստեղ ընկեր Հրայրը. եւ ապացուցեց բոլորիս, որ իւրաքանչիւրիս պարտքն է՝ ամէն ինչ Արցախին տալ. որովհետեւ ինչ տուեց Արցախին՝ տասնապատկուած վերադառնում է: Նա ճիշդ դուրս եկաւ: Ինչ որ մենք ներդրեցինք Արցախում՝ տասնապատիկով վերադարձաւ. վերադարձաւ անկախութեամբ, վերադարձաւ ազատագրուած տարածքներով. վերադարձաւ պետականութեան ամրապնդմամբ. վերադարձաւ հայկական ուժի ստեղծմամբ: Եւ այսօր Կովկասեան լեռներից հարաւ, մինչեւ Հնդկական ովկիանոս ու Միջերկրական ծով՝ հայերին հաշւի են առնում. առանց հայերի ոչ մի որոշում այլեւս չեն կարող ընդունել այս շրջանում: Եւ այդ հասկացողութիւնը այստեղ բերեց ընկեր Հրայր Մարուխեանը:

Ուզում է ասել նաեւ. որ Հրայր Մարուխեանը այն մարդն էր. ով հասկանում էր՝ ինչպես լճացումից դուրս գանք, բայց եկաւ այստեղ ընկեր Հրայրը. եւ ապացուցեց բոլորիս, որ իւրաքանչիւրիս պարտքն է՝ ամէն ինչ Արցախին տալ. որովհետեւ ինչ տուեց Արցախին՝ տասնապատկուած վերադառնում է: Նա ճիշդ դուրս եկաւ: Ինչ որ մենք ներդրեցինք Արցախում՝ տասնապատիկով վերադարձաւ. վերադարձաւ անկախութեամբ, վերադարձաւ ազատագրուած տարածքներով. վերադարձաւ պետականութեան ամրապնդմամբ. վերադարձաւ հայկական ուժի ստեղծմամբ: Եւ այսօր Կովկասեան լեռներից հարաւ, մինչեւ Հնդկական ովկիանոս ու Միջերկրական ծով՝ հայերին հաշւի են առնում. առանց հայերի ոչ մի որոշում այլեւս չեն կարող ընդունել այս շրջանում: Եւ այդ հասկացողութիւնը այստեղ բերեց ընկեր Հրայր Մարուխեանը:

Ուզում է ասել նաեւ. որ Հրայր Մարուխեանը այն մարդն էր. ով հասկանում էր՝ ինչպես լճացումից դուրս գանք, բայց եկաւ այստեղ ընկեր Հրայրը. եւ ապացուցեց բոլորիս, որ իւրաքանչիւրիս պարտքն է՝ ամէն ինչ Արցախին տալ. որովհետեւ ինչ տուեց Արցախին՝ տասնապատկուած վերադառնում է: Նա ճիշդ դուրս եկաւ: Ինչ որ մենք ներդրեցինք Արցախում՝ տասնապատիկով վերադարձաւ. վերադարձաւ անկախութեամբ, վերադարձաւ ազատագրուած տարածքներով. վերադարձաւ պետականութեան ամրապնդմամբ. վերադարձաւ հայկական ուժի ստեղծմամբ: Եւ այսօր Կովկասեան լեռներից հարաւ, մինչեւ Հնդկական ովկիանոս ու Միջերկրական ծով՝ հայերին հաշւի են առնում. առանց հայերի ոչ մի որոշում այլեւս չեն կարող ընդունել այս շրջանում: Եւ այդ հասկացողութիւնը այստեղ բերեց ընկեր Հրայր Մարուխեանը:

Ունի՞նք եւ ասել նաեւ. որ Հրայր Մարուխեանը այն մարդն էր. ով հասկանում էր՝ ինչպես լճացումից դուրս գանք, բայց եկաւ այստեղ ընկեր Հրայրը. եւ ապացուցեց բոլորիս, որ իւրաքանչիւրիս պարտքն է՝ ամէն ինչ Արցախին տալ. որովհետեւ ինչ տուեց Արցախին՝ տասնապատկուած վերադառնում է: Նա ճիշդ դուրս եկաւ: Ինչ որ մենք ներդրեցինք Արցախում՝ տասնապատիկով վերադարձաւ. վերադարձաւ անկախութեամբ, վերադարձաւ ազատագրուած տարածքներով. վերադարձաւ պետականութեան ամրապնդմամբ. վերադարձաւ հայկական ուժի ստեղծմամբ: Եւ այսօր Կովկասեան լեռներից հարաւ, մինչեւ Հնդկական ովկիանոս ու Միջերկրական ծով՝ հայերին հաշւի են առնում. առանց հայերի ոչ մի որոշում այլեւս չեն կարող ընդունել այս շրջանում: Եւ այդ հասկացողութիւնը այստեղ բերեց ընկեր Հրայր Մարուխեանը:

Ունի՞նք իրապարակուեց Հայաստանի նախագահի հրամանագիրը, որով նա ստեղծել է յատուկ պետական յանձնաժողով՝ կարեւորագոյն պետական դէմքերի մասնակցութեամբ, որը պէտք է Հայաստան-Սփիւռք համատեղ համաձայնական համաժողով գումարի. որպեսզի «Դէպի Երկիրը» իրականացուի պետական մակարդակով: Բայց առաջինը այդ դրօշը բարձրացրեց մեր ընկերը. որին այսօր մենք յանձնեցինք նուիրի: Ոչինչ աշխարհում չի կորչում. ոչ մի բան անհետ չի մնում. տարիներ շարունակ աւում էր ամէն ինչ, որպեսզի Հրայր Մարուխեանի անունը մոռացութեան մատնուի: Ճակատագիրը դաժան ու անարդար եղաւ նրա հանդէպ: Նա չմահացաւ 4 տարի առաջ, բայց նա «մահացաւ» 4 տարի առաջ: Այս 4 տարում ամէն բան արուեց. որպեսզի նրա անունը մոռացուի. բայց այսօր Հայաստանի պետութիւնը եւ ժողովուրդը յիշում են նրան. վկայ՝ այսօրուան ողբերգութիւնները: Բոլորը վերջապէս հասկացան նրա հիմնական ներդրումը: Հասկացան որ նրա հանդէպ հետապնդումները հետապնդումներ էին հայ ազգային շահերի դէմ: Հասկացան, որ հնարաւոր չէ մոռացութեան տալ մի մարդու, որի ամբողջութեամբ նուիրուել է Հայրենիքին:

Նրան հետապնդում էին նախանձ միջակութիւնները, որոնց ներդրումը թէ՛ հայոց գիտութեան, եւ թէ պատմութեան մէջ հետք չի թողնելու: Նրան հետապընդում եւ փորձում էին նսեմացնել. բայց. այնուամենայնիւ. նա յաղթեց: Նա չմահացաւ 4 տարի առաջ, որովհետեւ նա չէր կարող իրեն թոյլ տալ մահանալ. երբ մենք դեռ չենք յաղթել: Նրա հոգին դիմացաւ. մենք չգիտենք, մի գուցե նա այդ 4 տարում ամէն ինչ զգում էր: Պատկերացրէք. ինչ տանջանք է դա. բայց նրա հոգին պինդ կառչած սպասում էր մինչեւ գար այն օրը եւ նա համոզուեց. որ 1998ի աւարտն է. եւ մենք յաղթել ենք. եւ մեր գաղափարախօսութիւնը յաղթել է: Մարդիկ. որոնք մեզ հետ համաձայն չէին՝ այսօր մեզ հետ համաձայն են:

Նա տեսաւ այդ ամէնը եւ միայն այդ ժամանակ թոյլ տուեց ինքն իրեն հեռանալ այս կեանքից: Հեռանալ. որպեսզի յաւերժօրէն մնայ հայոց նորագոյն պատմութեան էջերում. եւ յաւերժօրէն մնայ մեր սրտերում:

ԱՂԱՍԱՐԳԻՍԵԱՆ ՀԱՍՏ.

SAN GIORGIO

AUTOMATIC WASHING MACHINES,
DISHWASHERS & DRYERS

NEW MODELS

Պուրճ Համուտ - Քաղաքապետարանի հրապարակ,
ՀԵՌԱԶԱՅՆ՝ 01-241000
2րդ մուտք, Սանթր Պլանքոյէճ:
Կառատունը ապահովուած:

ՎԵՐԱԴԱՐՁ

Եթէ նենգ, դեռեւս չբացայայտուած դաւադրութիւն չէ Հրայր Մարուխեանի հետ պատահարը 1994ի ամրանը, ապա *սինիք*, պարզապէս, հրապարակային ու անթաքոյց ահաբեկչութեան անվերջանալի շղթայ էր նրա դէմ սանձազերծուած պայքարը, որ սկիզբ առաւ նրան երկրից վտարելու նախագահական հրահանգով: Անանուն եւ անունով քանի-քանի գրչակներ լծուեցին «սրբազան պատերազմին», քանի-քանի կամաւորներ գործուղուեցին Քա. Կէ. Պէ.ական պատասխանատուների, Հ. Յ. Դ.ից վտարուածների դռները՝ զրպարտութեան, բամբասանքի որոմ կտցելու...

Երեւանում նա արդէն բնակարան էր գնել, կապկպել Աթէնքի տան իրերը, գրքերը եւ հայրենիքը լքող հազարաւոր հայաստանցիների հուժկու ալիքը ճեղքելով, Տուն դարձողի օրինակ էր ուզում դառնալ:

Հայաստանում նոր-նոր կազմաւորուող քաղաքական դաշտում նա երեւացող ընդգրկուած անհատականութիւն էր լինելու եւ այս հանգամանքը, մեղմ ասած, անհանգստացնում էր վտանգը հեռաւորութիւնից զգացող, միթինկային հարթակից անմիջապէս իշխանական պալատ տեղափոխուած օրուայ հերոսներին, որոնց *տիլենթանտական* հոգեբանութիւնը առաջնորդում էր «մենք ենք պայքարել, մենք ենք յաղթել, ուրեմն՝ մենք ենք իշխելու» տղայամիտ նշանաբանով: Նրանք արդէն սեփականաշնորհել էին ժողովրդական պայքարը, ժողովրդական յաղթանակը, իրենց նուիրական շրջանակից դուրս նրանք այլեւս ոչ մի ուժ չէին ճանաչում: Անցեալը սխալ էր, պատմութիւնը՝ տխուր եւ հարկ էր, որ նոր թուագրութիւն սկսուէր: Նրանց անհանգստութիւնը, սակայն, յարմար չէր դրսեւորել մերկօրէն, անհրաժեշտ էր պետական շահի գերակայութիւնը ցուցադրող պատմուճան հագցնել վտանգին եւ տագնապ հնչեցնել աշխարհով մէկ, թէ իրենց Ընդհանուր Ժողովին հաւաքուած այս դաշնակցականները, փէշերի տակ *մաուզէր*ներ թաքցրած, եկել են պետական յեղաշրջում իրագործելու: Խորհրդային պատմագրութեամբ սնուած, դաշնակցականի «դասական» կերպարը սերտած քաղքենիները դիւրութեամբ կլլեցին ցնցող այս լուրը... Սատանայական հաշուարկը ճշգրիտ էր արուած:

Եւ վաղուց սպասուած ու քայքայուած Ընդհանուր Ժողովը չկայացաւ Հայաստանում: Եւ Հրայր Մարուխեանը վտարուեց երկրից:

Կարող էր եւ դիմադրութիւն լինել անիրաւութիւնից ծնուած վիրաւորանքը, կարող էր պոռթկալ, դառնալ ըմբոստութիւն եւ իսկական պետական յեղաշրջման վերածուել, եթէ Հրայր Մարուխեանը, փորձառու քաղաքական գործչի սառնասրտութեամբ, յանուն, իրօք, պետական շահի գերակայութեան եւ հեռատեսութեանը ապաւինած, կուլ չտար անձնական ու կուսակցական վիրաւորանք: Ինքը համոզեց պատգամաւորներին ենթարկուել նախագահի հրամանին եւ թոյլ չտալ, որ ոեւէ մէկի քիթը արիւնոտուի: Վիրաւորանքի դառը պտուղը նա ճաշակեց մինչեւ վերջ, մաքսատանը, տիրոջը չափազանցօրէն հաւատարիմ ծառայող մի մաքսաւոր, մինչեւ վերջին ծալքը քրքրել էր Հրայր Մարուխեանի ճամպրուկը եւ, բնականաբար, արգելուած ոչինչ չգտնելով, մատը տնկել ուղեւորի անձնական օգտագործման դեղահատերի վրայ: «Սա ի՞նչ բան է, - հեգնել էր մաքսաւորը,- ուրիշներ, նոյնիսկ օտարները Հայաստան դեղ են բերում, իսկ դուք տանո՞ւմ էք...»:

Հայրենիք վերադառնալու միտքը, յատկապէս վտարումից յետոյ, աւելի էր սրուել, դարձել գրեթէ սեւեռուն գաղափար: Օրուայ մէջ, նոյնիսկ ուշ գիշերով, բազմաթիւ հեռախօսազանգերի միջոցով նա տեղեակ էր Հայաստանի անցուդարձին, շատ յաճախ, աւելին գիտէր, քան մեզանից իւրաքանչիւրը... Տեղեկահաւաքութեամբ նա ստեղծում էր նիւթական Հայաստանի պատրանք եւ ինքն իրեն խաբում, թէ ապրում է նիւթական Հայաստանում: Բայց պատրանքը պատրանք է եւ ամէնից շատ ինքն էր դա հասկանում, քաղաքացիութիւն ստանալու նրա դիմումները մնացին անպատասխան, որ նոյնն է թէ՝ մերժուեցին. նրան մերժելու գաղափարը առաւել քան սեւեռուն էր:

Բայց ո՞վ է գլուխ հանում առեղծուածներով եւ կերպարանափոխութիւններով հարուստ այս կեանքից, դժբախտ կամ դաւադիր պատահարով գիտակցութիւնից բաժանուած Հրայր Մարուխեանի մարմինը, որ, հաւանաբար, ժառանգել էր գիտակցութեան տեսչը, ապրեց, դիմացաւ այնքան ժամանակ, մինչեւ հնարաւոր եղաւ վերադարձը:

Սփոփա՞նք է: Թերեւս, եթէ յաւելենք նաեւ այսօրուայ իրողութեան արձանագրումը, ըստ որի մերժողի սեւեռուն գաղափարը կրողը ինքն է՝ այսօր վտարանդի, այն էլ սեփական երկրում: Աստծոյ պատիժ է...

Բայց եւ դառնութիւնն է մեծ՝ կորսուած հնարաւորութիւնների մեր անիծեալ պատմութեան համար:

ՌՈՒԲԷՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

ՅԱՒԱԿՅԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԸՆԿ. Հրայր Մարուխեանի մահուան առիթով, Հ. Յ. Դ. Բիւրոյին ցաւակցական գիրեր յղեցին՝ Ամենայն Հայոց Գարեգին Ա. Կաթողիկոս, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Կաթողիկոս, ԸՆԿերվար Միջազգայնականի գլխաւոր քարտուղար Լուիս Այալա, Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահ Ռոպերթ Քոչարեան Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան Նախագահ Արկադի Ղուկասեան, Հայաստանի Ազգային ժողովի փոխ Նախագահ Ալպէրթ Բազէեան, Հայաստանի Սահմանադրական դատարանի Նախագահ Գագիկ Յարութիւնեան, Լոս Անճելըսի մէջ Հայաստանի գլխաւոր հիւպատոս Արմէն Մելքոնեան, Լիբանանի մէջ Հայաստանի դեսպան Արման Նաւասարդեան, ԱԺՄի վարչութիւնը, Հայաստանի Հանրապետական Կուսակցութեան Նախագահ Անդրանիկ Մարգարեան, «Հզօր Հայրենիք» Կուսակցութեան Նախագահ Վ. Վարդապետեան, Հայաստանի Ժողովրդավարական Կուսակցութեան Նախագահութիւնը, Հայաստանի Ժողովրդական Կուսակցութեան վարչութիւնը, Պահպանողական Կուսակցութեան Կեդրոնական խորհուրդը, Հայաստանի Նախագահի առընթեր Քաղաքական խորհուրդը, Ռուսիոյ Պետական Տումայի ազգերու յանձնախումբի նախագահի տեղակալ Տիմիթրի Ռոգոզին, Ռուսիոյ Պետական Տումայի Նախագահի տեղակալ Մ. Ն. Պապուրին, ԱՊՀի երկիրներու հիմնարկի տնօրէն Կոստանդին Զատուլին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական վարչութիւնը, Համազգայինի Կեդրոնական վարչութիւնը, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Համազգայինի եւ ՀՕՄի գաղութներու Շրջանային վարչութիւններ, բազմաթիւ երկիրներու Ազգային առաջնորդարաններ եւ թեմերու առաջնորդներ, ինչպէս նաեւ շրջաններու Հ. Յ. Դ.ի Կեդրոնական կոմիտէներ:

ԸՆԿ. ԷԴՈՒԱՐԴ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ ԽՕՍՔԸ

Ընկ. Յովհաննիսեան կ՝արտասանէ հրաժեշտի խօսքը՝ Հ.Յ.Դ. Ս. Վրացեան կեդրոնին առջեւ:

Այսօր մենք հաւաքուել ենք այստեղ՝ վերջին հրաժեշտը տալու Հրայր Մարուխեանին, եւ հէնց այդ հրաժեշտի պահին մենք պիտի նշենք, որ կան մարդիկ, որոնց կենսագրականը մահով չի աւարտւում, կան մարդիկ, որ երբ դուրս են գալիս մեր առօրեայ կեանքից, աղքատանում է այդ կեանքը. եւ մնացողները մի տեսակ որբ են մնում: Բայց միաժամանակ գնալով կեանքից, նրանք հարստացնում են այդ կեանքը, որովհետեւ ստեղծում են այդ կեանքում նոր արժէք եւ այդ արժէքներով այլեւս ղեկավարում է հասարակութիւնը: Այդպիսին էր Հրայր Մարուխեանը. նա ուներ երկու առանձնայատկութիւն. մէկը, որ ողն ու ծուծով հայ էր, այսինքն՝ համարում էր, որ բոլոր հաւաքականութիւնների մէջ ազգը ամէնէն կարեւոր արժէքն է, իսկ հայ ժողովուրդին շահերը պաշտպանելն ու ծառայելը կեանքի նպատակն է: Երկրորդ առանձնայատկութիւնն այն էր, որ նա ողն ու ծուծով դաշնակցական էր եւ երբեք չէր դաւաճանում դաշնակցական սկզբունքներին. ինչ պայմաններ էլ որ ստեղծուէին նրա շուրջ, դաշնակցական սկզբունքները նրա առաջնակարգ փարոսներն էին:

Եւ այս երկու յատկութիւնները ստեղծեցին Մարուխեան յեղափոխականի կերպարը: Այս երկու յատկութիւնները միացան եւ ստեղծեցին նրա կեանքի գլխաւոր ուղին՝ կերտել հայ ժողովրդի ճակատագիրը Դաշնակցութեան ճամբով: Այդպիսի մարդկանց կենսագրական մանրամասնութիւնները կարեւոր չեն. կարեւոր են այնքանով, որքան հաստատում եւ ապացուցում են այդ կերպարը:

Հրայր Մարուխեանը քառասուն տարի եղաւ Հ. Յ. Դաշնակցութեան ղեկավար շրջանակների անդամ եւ մաս էր կազմում Հ. Յ. Դաշնակցութեան ղեկավարութեան. իսկ վերջին 26 տարիների ընթացքին նա եղաւ կուսակցութեան անմիջական ղեկավարը գրաւելով կուսակցութեան գործադիր բարձրագոյն մարմնի Բիւրոյի ներկայացուցիչի պաշտօնը: Եւ այդ պաշտօնը նա վարեց անձնազոհութեամբ: Երբ կազմակերպչական հարցերի բերումով նրան պէտք էր թողնել Պարսկաստանը, նա քանդեց իր տունը Պարսկաստանում եւ գնաց

Շար.ը՝ էջ 10

ՉԿԱՅ ԱՅԼԵՒՍ Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՌԻՒԾԸ

Հեռաւոր Յունաստանից յօթը կուժեց, որ այլեւս չկայ Դաշնակցութեան մերօրեայ առիւծը՝ Հրայր Մարուխեանը: Նա առյաւէտ փակեց աչքերը եւ գնաց միանալու դաշնակցական փաղանգի նուիրեալների հոյլին՝ Քրիստափորի, Զաւարեանի, Ռոստոմի, Յունանի եւ ուրիշ անձնուրացների չարքերին: Զորս ու կէս տարի առաջ ողբերգական մի դէպքի հետեւանքով, որի գաղտնիքները դեռ ապագան պիտի պարզի, դադարեց մնչալուց Դաշնակցութեան առիւծը:

Նա իր անհաշտ գաղափարականութեան եւ Դաշնակցութեան յեղափոխական աւանդներին հաւատարիմ վարքագրծի չնորհիւ մահաքնի մէջ նոյնիսկ սարսափ էր պատում հայ ժողովրդի եւ Դաշնակցութեան ամէն կարգի վատագի թշնամիներին եւ պատգառնք ու ակնածանք բարեկամներին, համակիրներին եւ ընկերներին:

Հրայր Մարուխեանի գործունէութեան գնահատականը, անշուշտ, պիտի տայ պատմութիւնը: Բայց այս տխուր առիթով չի կարելի չխօսել Դաշնակցութեան այս տիպական գործչի եւ ղեկավարի էութեան, մտածումների եւ գործերի մասին:

Հ. Յ. Դաշնակցութեան ամենայատուկ դէմքերից մէկն էր Հրայր Մարուխեանը, որ վերջին 30-40 տարիների ընթացքում գործեց անսակարկ եւ իր ողջ կարողութիւնն ի սպաս դրեց իր ժողովրդի եւ իր կուսակցութեան նպատակների իրագործման ճանապարհին:

Մարդիկ կան, որոնց կեանքը հայելին է իրենց պատկանած հաւաքականութեան եւ ժամանակի, որի մէջ կարելի է գտնել պատմութիւնն իր բոլոր կողմերով: Այդպիսին եղաւ նա Հ. Յ. Դաշնակցութեան համար: 30-40 տարի գրաղեցնելով պատասխանատու պաշտօններ՝ նա իր մտքի եւ գործի անջնջելի հետքը թողեց Դաշնակցութեան կեանքում:

Մարուխեանի մէջ իւրեղիանում էր Դաշնակցութիւնը ոչ միայն իր ծրագրով ու կանոնակարգով, այլեւ՝ բարոյական չափանիշներով ու սկզբունքներով, կամքով ու վճռականութեամբ: Նա, իր մէջ խտացնելով Դաշնակցութեան քրիստափորեան մտքի, գաւառեանական խրոխտ եւ ռոստոմեան գործի չափանիշները, որպէս մարտավարական միջոց այդ հանգանակութեանն աւելացրեց քաղաքագէտի եւ դիւանագէտի իր նպաստը:

Դաշնակցութեան մէջ առաջնորդներ չկան, որովհետեւ այն հաւաքական ղեկավարութեամբ առաջնորդուող կազմակերպութիւն է, սակայն այս հաւաքական ղեկավարութեան սկզբունքը ժողովրդի աչքում, որ յրստակ չի տարբերակում առաջնորդ ներկայացուցչից, ներկայացուչին դիտում է իբրեւ առաջնորդի, արտայայտում է յաճախ մարմինների ներկայացուցիչների անձի մէջ: Այդպէս է Հրայր Մարուխեանի պարագայում: Նա աւելի քան քառորդ դար եղաւ Հ. Յ. Դ. Բիւրոյի ներկայացուցիչը եւ ժողովրդի կողմից դիտուել իբրեւ Հ. Յ. Դ. միանձնեայ ղեկավար:

Ով մօտիկից ճանաչել է Հրայր Մարուխեանին, նրա նկարագրում նկատած պիտի լինէր մարդկային այնպիսի չեշտուած գծեր, որոնք գաղափարական մարդու վարքագծի հետ չդադարելով՝ անհամեմատ մեծացնում են նրան դիտողի աչքում:

Նա սոսկալիօրէն խորշում էր չողոքորթներից եւ հագկատակներից: Արդահատանք ունէր ուխտադրուժների, փոփոխամիտների նկատմամբ: Պիտի տեսնէիք, թէ ինչպիսի կրքով էր պաշտպանում իր տեսակէտները ժողովների ժամանակ: Պիտի տեսնէիք, թէ ինչպիսի ոգեւորութեամբ էր նետւում նոր գործի ասպարէզ: Պիտի տեսնէիք, թէ ինչպիսի ոգեւորութեամբ րնդունէր Խորհրդային Միութեան մէջ տեղի ունեցող իրադարձութիւնները եւ ինչ աւիւնով ձեռնարկեց Հայաստանի Հ. Յ. Դ. կազմակերպութեան վերրնձիւղման գործը:

Միշտ էր քայլել անկոխ ճանապարհներով: Ժամանակը դեռ չի հասունացել մանրամասն խօսելու նրա գործունէութեան բոլոր կողմերի մասին: Ապագան գոյց կը տայ այդ եւ արժանին կը հատուցի Հրայր Մարուխեանի վաստակին: Այս տխուր առիթով մեր նպատակից դուրս է հանդամանօրէն խօսել Հրայր Մարուխեանի մարդու, յեղափոխականի եւ քաղաքական գործչի մասին:

Գնա՛, Մեծ ընկեր, գնա՛, եւ պատմիր մեր նախորդներին, որ նրանց եւ քո գործը շարունակողները դուլ ու դադար չեն ունենայ, մինչեւ չիրագործեն այն նպատակները, որ դրիք ձեր առջեւ եւ որ ուղենիչ դարձաւ սերունդների համար:

Ների՛ր, ընկե՛ր, այս կցկտուր մտքերի համար, որոնք գրի եմ առնում քո յաւերժական հրաժեշտի անմիջական ազդեցութեան տակ:

Յարգա՛նք քո վաստակին:
Յարգա՛նք քո յիշատակին:

ԽԱՉԱԿ ՏԵՐ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
(Հ. Յ. Դ. Բիւրոյի նախկին անդամ)

21 Դեկտ. 1998

Լ. Օ. ԽԱՉԻ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑԻ ՋԵՂՉ – ՎԱՃԱՌՔ

Լ. Օ. ԽԱՉԻ ՉԵՌԱՐՈՒԵՍՏԻ ԿԵԴՐՈՆԻՆ ՄԷՋ
«Յ. ՏԷՐ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ» ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀԻՆ ԿԻՑ, ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԺԱՄԸ 9ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5

ԸՍՏ ԱԶԵՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՄԸ՝

ԵԱՀԿՆ ԼԻՈՎԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԵԼ Է ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՀԵՏ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔԻ ԱՆՊԱՏԱԿԱՅԱՐՄԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ

Արցախեան տագնապին մասին ազերի ղեկավարներու անհիրատես եւ կեղծիք բուրող յայտարարութիւնները այլեւս նորութիւններ չեն (ինչպէս սովորական դարձած են Թուրքիոյ ուրացող եւ պատմութիւնը խեղաթիւրող կեցուածքները՝ Հայկական Ցեղասպանութեան իրողութեան հանդէպ):

Ընթերցողը տեղեակ է, որ Լեռնային Ղարաբաղի հարցին լուծում մը բերելու համար Մինսքի խմբակի համանախագահները կողմերուն ներկայացուցին «ընդհանուր պետութեան» առաջարկը. Հայաստան եւ Լեռնային Ղարաբաղ իրենց սկզբունքային համաձայնութիւնը տուին՝ այս առաջարկին հիման վրայ բանակցութիւնները շարունակելու. սակայն Ազրպէյճան զայն մերժեց: Առաւել, ան մերժեց մասնակցիլ Փարիզի մէջ կայացած ունկնդրութիւններուն (16 Դեկտեմբեր), որոնց առաջին անգամ ըլլալով մասնակցեցաւ նաեւ Ղարաբաղը՝ իբրեւ լիարժէք կողմ: Այս իրողութիւնը անշուշտ «հաճելի» չէր Ազրպէյճանին համար, որ Լեռնային Ղարաբաղի ազատագրական եւ ինքնորոշման պայքարը անջատողական շարժում կը նկատէ:

Ստորեւ ներկայացուածը հարցազրոյց մըն է՝ Ազրպէյճանի արտաքին գործերի գծով խորհրդական Վաֆա Կուլուզատէի հետ: Ան «կը բացատրէ», թէ ինչո՛ւ Ազրպէյճան մերժեց մասնակցիլ Փարիզի ունկնդրութիւններուն (հարցազրոյցը կատարուած է ունկընդրութիւններէն օր մը առաջ, հետեւաբար այնտեղ ոչ մէկ խօսք կայ անոնց ընթացքին եւ արդիւնքներուն մասին), խորհրդարանը նաեւ «կը հիմնաւորէ» ընդհանուր պետութեան առաջարկին Ազրպէյճանի հակադրութիւնը:

Վ. Կուլուզատէ կը յայտարարէ, որ Ազրպէյճան երբեք պիտի չճանչնայ Լեռնային Ղարաբաղի անկախութիւնը, եւ կը նշէ, որ Ազրպէյճանի կողմէ «մեծ զիջում» է իր կազմին մէջ Արցախին բարձր մակարդակի ինքնավարութիւն խոստանալը. այս խօսքերը կը նշանակեն, որ հակառակ խորհրդականին այն հաստատումին՝ թէ Ազրպէյճան տրամադիր է բանակցելու եւ չ'ուզեր բանակցական գործընթացը փակուղի մտցնել, իրականութեան մէջ ան բանակցութիւններուն կը մօտենայ իր նախապայմանները պարտադրելու տրամադրութեամբ: Այդ նախապայմաններէն առաջինը անշուշտ Ազրպէյճանի հողային ամբողջութիւնն է, ազերի ղեկավարները պայման կը դնեն, որ Հայաստան ընդունի, որ Արցախը մաս կը կազմէ Ազրպէյճանին. հարցազրոյցի ընթացքին քանի մը առիթներով Կուլուզատէ կ'ըսէ, թէ Արցախի ազերիները բռնի կերպով արտաքսուած են իրենց «հայրենիքէն», եւ թէ շուրջ 1 միլիոն ազերիներ գաղթած են իրենց «սեփական երկրէն». կը թուի, թէ խորհրդականը նոյնիսկ իր երկրի պատմութենէն տեղեակ չէ, այլապէս անպայման պիտի գիտնար, որ Լեռնային Ղարաբաղի տարածքի բնիկ ժողովուրդը հայն է, իսկ ազերիները այնտեղ բնակութիւն հաստատած են արուեստական ձեւով, Խորհրդային Միութեան շրջանին, երբ Խորհրդային Ազրպէյճանի իշխանութիւնները միջոցներուն միջեւ խտրութիւն չէին դներ Արցախը հայերէ պարպելու համար: Սակայն պատմական իրողութիւններէն անտեղեակ ձեւանալը, զանոնք խեղաթիւրելն ուի շահ իրենց «ձեւաւորել»ը թուրք եւ ազերի քաղաքագէտներու իւրայատկութիւնն է:

Ազերի խորհրդականը այլ հաստատում մը կ'ընէ նաեւ՝ Խորհրդային Միութեան շրջանին Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավարութիւնը ապօրինի էր, որովհետեւ... ինքնավարութիւններ կը ստեղծուէին միայն իրենց տարածքին վրայ ապրող ժողովուրդներուն համար. այլ խօսքով, Արցախի հայերը կը բնակէին «ուրիշի» (իմա՝ ազերիներուն) տարածքին վրայ. եւ անշուշտ, այս դիտանկիւնէն, Ազրպէյճան «մեծ զիջում» կը կատարէ Արցախի ինքնավարութիւնը ընդունելով «յանուն խաղաղութեան». խաղաղութիւն մը, որուն դառն փորձառութիւնը ապրեցաւ արցախցի հայերը...

Ինչ կը վերաբերի արցախեան տագնապին վերաբերեալ Ազրպէյճանի արտաքին քաղաքականութեան, Վ. Կուլուզատէի խօսքերէն դատելով՝ ամէն բան պէտք է ընթանայ Ազրպէյճանի փափաքին համաձայն, որովհետեւ միջազգային ընտանիքը գիտէ, որ Ազրպէյճան իր արդար իրաւունքը կը պաշտպանէ մերժելով բանակցիլ «անջատողականներուն» հետ: Հետաքրքրական է անդրադառնալ, որ ազերի խորհրդականը միջազգային ընտանիքին կողմէ ընդունուած սկզբունքներէն կ'ընտրէ այն, ինչ որ կրնայ համապատասխանել իր շահերուն, այսինքն՝ հողային ամբողջականութեան սկզբունքը, եւ զայն կը մեկնաբանէ իւրայատուկ ձեւով, մոռնալով, որ Ազրպէյճանի այս հողային ամբողջականութիւնը հիմնուած է կեղծիքի վրայ: Իսկ ազգային ինքնորոշման իրաւունքը, ըստ երեւոյթին, պարզապէս գոյութիւն չունի խորհրդականին համար... երբ հարցը կը վերաբերի Լեռնային Ղարաբաղի բնակչութեան ճնշիչ մեծամասնութիւնը կազմող հայերուն:

Հարցազրոյցի աւարտին լրագրողը կը հարցընէ Նախիջեւանի մէջ հայկական մշակութային կոթողներու քանդումին մասին: Վ. Կուլուզատէ պարզապէս «տեղեակ չէ» հարցէն, հակառակ այն իրողութեան, որ բազմաթիւ բողոքներ յղուեցան միջազգային կազմակերպութիւններուն եւ յատկապէս ԵՈՒՆԵՍՔՕին:

* * *

Հակասութիւններու եւ կեղծիքի շարքը կարելի է երկարել, ինչպէս ամէն անգամ, որ թուրք ղեկավար մը կը փորձէ գոհացնել իր ազգային գերակայութեան բարդոյթը՝ պատմական իրողութիւնները խեղաթիւրելու, զանոնք ուրանալու եւ այլ ազգերու իրաւունքները բռնաբարելու գծով: Սակայն կը գոհանանք վերոյիշեալ նկատողութիւններով եւ հարցազրոյցը կը ներկայացնենք մեր ընթերցողներուն, որոնք վստահաբար անտարբեր պիտի չմնան ի լուր արտայայտուած կեղծիքներուն:

ՀԱՐՑՈՒՄ.– Պրն. Կուլուզատէ, ինչպէս կը մեկնաբանէք Եւրոպական Խորհրդարանական համաժողովի շրջանակներուն մէջ Փարիզում կայանալիք Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ ունկնդրութիւններուն մասնակցելուց Ազրպէյճանի հրաժարուիլը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.– Բանը հետաքրքրական է, որ Փարիզի ունկնդրութիւնները, ինչպէս նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի մասնակցութիւնը նախատեսուած էին միջոցառում, նպատակաուղղուած չէ հակամարտութեան կարգաւորմանը: Ազրպէյճանում յստակօրէն գիտակցում են, որ հայկական կողմն ընտրել է նմանօրինակ միջոցառումների ճանապարհով միջազգային հասարակայնութեանն այն կարծիքը պարտադրելու ռազմավարութիւնը, որ Լեռնային Ղարաբաղն անկախ է, նկատի ունենալով այն հանգամանքը, որ ինքնահռչակ Ղարաբաղի Հանրապետութիւնն աշխարհում ոչ ոք չի ճանաչում եւ չի պատրաստուում ճանաչել, այդ թւում՝ նաեւ Հայաստանի մերձաւոր դաշնակից Ռուսաստանը: Մենք պատասխանում ենք: Հասկանում ենք նաեւ, որ երբեք չենք ճանաչի Լեռնային Ղարաբաղի անկախութիւնը, ուստի չենք ցանկանում նման հնարաւորութիւն ընձեռել: Այդ ունկնդրութիւնների ժամանակ Լեռնային Ղարաբաղը հանդէս կը գայ պարզապէս որպէս ինքնահռչակ անկախ հանրապետութիւն: Իսկ նման միջոցառումներ Ազրպէյճանի մասնակցութիւնը կը նշանակի, որ մենք ճանաչում ենք այդ եւ համաձայն ենք դրան: Մենք դրա հետ համաձայն չենք եւ դա չենք ճանաչում: Այդ իսկ պատճառով նմանատիպ միջոցառումներին չենք մասնակցի:

Հ.– Կարելի՞ է արդեօք ձեր ասածից եզրակացնել, որ պաշտօնական Պաքուն մտադիր է հրաժարել նաեւ ԵԱՀԿի Մինսկի խմբի շրջանակներում անցկացուող բանակցութիւններից, որոնց Լեռնային Ղարաբաղը մասնակցում է որպէս հակամարտող կողմ:

Պ.– Ամենեւին ոչ: Մենք կողմ ենք ԵԱՀԿի Մինսքի խմբի շրջանակներում անցկացուող բանակցութիւններին, որովհետեւ 1992 թուականին Մինսքի խմբի տուած համաձայնագիրն ասում է, որ հակամարտող կողմերն են Հայաստանն ու Ազրպէյճանը, իսկ չճանաչուած կողմերը՝ Լեռնային Ղարաբաղի հայերն ու ազրպէյճանցիները: Այն հանգամանքը, որ Լեռնային Ղարաբաղի ազրպէյճանցիներն այնտեղից բռնի կերպով արտաքսուել են, չի նշանակում, որ նրանք իրենց հայրենիքի նկատմամբ իրաւունքներ չունեն: Այսինքն, համաձայնելով ուղիղ բանակցութիւններ վարել կամ մասնակցել Լեռնային Ղարաբաղի անջատողականների հետ համատեղ միջոցառումներին, Ազրպէյճանը թոյլ կը տար միւսներին մտածել, որ մենք դրա հետ համաձայն ենք: Մենք համաձայն չենք դրա հետ: Իսկ Մինսքի խմբի շրջանակներում անցկացուող բանակցութիւններին մենք մասնակցել ենք, կը մասնակցենք համաձայն այդ համաձայնագրի:

Այդ հայկական կողմն էր, որ ԵԱՀԿի լիպսոնեան գագաթաժողովից յետոյ ձախողեց բանակցային գործընթացի բոլոր փորձերը, եւ վերջինս փակուղի մտաւ, քանի որ միջազգային հանրութիւնն՝ ի դէմս 53 երկրների, որպէս այդ հակամարտութեան կարգաւորման համար իրաւական հիմք հաստատեց երեք սկզբունք: Ես յիշեցնում եմ. դրանք են Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի տարածքային ամբողջականութիւնը, Ազրպէյճանի կազմում Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավարութիւնը՝ պայմանաւորուածութեան եւ ինքնորոշման իրաւունքի հիման վրայ, ինչպէս նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի անվտանգութիւնը: Այս երեք սկզբունքները միջազգային հանրութեան կողմից հաստատուել են որպէս օրինական հիմք: Սակայն Հայաստանը կտրականապէս հրաժարուել եւ հրաժարուում է դրանից այն պատճառով, որ այդ սկզբունքները ներառում են Ազրպէյճանի տարածքային ամբողջականութեան գաղափարը: Ճիշդ է, Տէր Պետրոսեանը փորձեց այդ ընդունել, սակայն դրա համար նրան ստիպեցին հեռանալ:

Հ.– Բայց չէ՞ որ Լիպսոնում իրատեսի ոգի ունեցող փաստաթուղթ չընդունուեց: Դա լոկ ԵԱՀԿի գործող նախագահի յայտարարութիւնն էր:

Պ.– Այն պաշտպանել են 53 պետութիւնների ղեկավարներ:

Հ.– Երէկ, ինչպէս դուք պնդում էիք, բանակցային գործընթացը ծախսոտել էր Հայաստանը, ապա համաձայն էիք, այժմ այն ուղի է բռնել՝ երբ վերակսմբ վիճակում է Ազրպէյճանը՝ հրաժարուելով համանախագահների նոր առաջարկութիւններից...

Պ.– Ոչ, հարցն այն է, որ համանախագահութիւնն այժմ տանջալի գործընթաց է ապրում՝ նախապատրաստել այնպիսի հիմք, որն ընդունեն հակամարտող կողմերը: Երկու փուլում էլ հրաժարուեց Հայաստանը. դուք հրաժարուեցիք եւ փաթեթային առաջարկութիւնից, եւ փուլ առ փուլ կարգաւորումից: Այդ պատճառով, երբ համանախագահութիւնը բռնեց համաչխարհային փորձում գոյութիւն չունեցող այնպիսի սկզբունքների յայտնագործման ճանապարհը, ինչպէս՝ ընդհանուր պետութեան գաղափարի հիման վրայ: Մենք յստակօրէն դա բացատրեցինք համանախագահներին: Եւ այն հանգամանքը, որ ԵԱՀԿի արտաքին գործոց նախարարների հանդիպման ժամանակ ընդունուած փաստաթղթերից եւ ոչ մէկում չի յիշատակուում ընդհանուր պետութեան գաղափարը, նշանակում է, որ ԵԱՀԿն լիովին համաձայնել է Ազրպէյճանի հետ այդ սկզբունքի աննպատակայարմարութեան հարցում:

Իսկ, ես չգիտեմ, թէ արդեօք ձեզ յայտնի է, որ այդ առաջարկութիւններն ամրողջովին եւ լիովին նախապատրաստել է Ռուսաստանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը՝ առանց Միացեալ Նահանգների եւ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան որեւէ մասնակցութեան...

Հ.– Սակայն ո՛չ Միացեալ Նահանգների, ո՛չ Ֆրանսայի համանախագահները չեն հերքել իրենց համաձայնութիւնը...

Պ.– Երբ Ռուսաստանն առաջարկել է դա եւ համոզել նրանց, որ այն կարող է գործել, նրանք ասել են. «Ինչ կայ որ, եկէք փորձենք»: Ահա այսպիսի իրավիճակ է եղել:

Հ.– Իսկ ինչո՞ւ է այդ դէպքում Ազրպէյճանի դիւանագիտական ներկայացուցիչ Տոնալդ Բայլէյի դիրքորոշման առնչութեամբ:

Պ.– Մենք Ռոնալդ Քայլէյի դիրքորոշման առնչութեամբ ոչ մի դժգոհութիւն չենք յայտնել: Ամենեւին: Մենք դժգոհութիւն չենք յայտնել համանախագահներից ոչ մէկի դիրքորոշման առնչութեամբ՝ ո՛չ Քայլէյի, ո՛չ Եուքափովի, ո՛չ Վոժիկի: Մենք ոչ մէկին ուղղակի այդ դժգոհութիւնները չենք ներկայացրել, քանի որ այդ առաջարկութիւնները իրօք ներկայացուել էին ԵԱՀԿի համանախագահների կողմից: Մենք պարզապէս մեր վերաբերմունքն ենք արտայայտել: («Մնարք» գործակալութեան տարածման համաձայն, հանրապետական Ճոզէֆ Փիթերի գլխաւորած Միացեալ Նահանգների քոնգրէսականների խմբի հետ Դեկտեմբերի սկզբին Պաքուում կայացած հանդիպման ժամանակ Ազրպէյճանի նախագահ Հայդար Ալիեւը «դժգոհութիւն է յայտնել Միացեալ Նահանգների կողմից Մինսքի խմբակի համանախագահ Ռոնալդ Քայլէյի դիրքորոշման առնչութեամբ, որն անտարբերութիւն է դրսեւորել՝ մատների արանքով նայելով ընդհանուր պետութեան սկզբունքի վրայ հիմնուած առաջարկութեանը»):

Հ.– Երէկ միջնորդների վերջին առաջարկութիւնն Ազրպէյճանի համար անընդունելի էին, ապա պաշտօնական Պաքուն ինչպիսի՞ փոփոխութիւններ է ակնկալում:

Պ.– Ես ուզում եմ, որ Հայաստանում յաւիտեան. այն, որ Ազրպէյճանը պատրաստ է Լեռնային Ղարաբաղին բարձր մակարդակի ինքնավարութիւն տրամադրել իր տարածքում, մեծագոյն զիջում է: Չէ՞ որ Հայաստանում Ազրպէյճանի եւ ազրպէյճանցիների համար ոչ մի ինքնավարութիւն չի ստեղծուում:

Հ.– Բայց Հայաստանում ազրպէյճանական ոչ մի իմիջիայլոց կազմաւորում երբեմն չի եղել:

Պ.– Չէ՞ որ դուք հայ էք, դուք հրաշալի գիտէք, որ Ազրպէյճանի տարածքում Խորհրդային Միութեան կողմից Հայաստանի համար ինքնավարութիւն ստեղծելն աղաղակող անօրինականութիւն էր: Որովհետեւ Խորհրդային Միութիւնում ինքնավարութիւններ ստեղծուում էին այն ժողովուրդների համար, որոնք ապրում էին իրենց տարածքում. թաթարների համար՝ նրանք ապրում էին Թաթարստանում, չեչէնների համար՝ նրանք ապրում էին Չեչնիայում, ուտմուրթների համար՝ նրանք ապրում էին Ուտմուրթիայում: Սակայն նրանք ինքնավարութիւն չստեղծեցին ռուսների համար, որոնք ապրում էին Ազրպէյճանում, վրացիների համար՝ որոնք ապրում էին Ազրպէյճանում: Իսկ ինչո՞ւ ինքնավարութիւն ստեղծեցին Ազրպէյճանում ապրող հայերի համար: Չէ՞ որ դա ազրպէյճանական տարածք է: Ինքնավարութիւններ ստեղծուել էր ապօրինարար: Եւ այն, որ այժմ Ազրպէյճանը պատրաստ է յանուն խաղաղութեան համաձայնել Լեռնային Ղարաբաղի համար պատուաւոր հիմունքով բարձր մակարդակի ինքնավարութիւն տրամադրելուն, մեծագոյն գիջում է: Այդ պատճառով, երբ մեզ ասում են, թէ էլ ինչպիսի գիջում պէտք է կատարի Ազրպէյճանը, ես զարմանում եմ: Աւելի մեծ գիջում չի կարող լինել:

Հ.– Պրն. Կուլուզատէ, ես ձեզ նեղ պատմութեան շուրջ վիճաբանութիւն չեմ սկսի...

Պ.– Եթէ խօսքն այն մասին է, որ քննարկենք Ազրպէյճանի կազմում այդ ինքնավարութեան կամ ինքնավարութեան մանրամասները, ապա հարկաւոր է, որ Հայաստանն ընդունի Ազրպէյճանի տարածքային ամբողջականութիւնը, մենք սկսենք մշակել այդ յարաբերութիւնների մանրամասները: Այս է հարցի էութիւնը:

Հ.– Արդեօ՞ք ձեզ չի թուում, որ Փարիզում գտնուող ունկնդրութիւնների մասնակցութիւնը Ազրպէյճանի ներուժը կարող է բացասաբար անդրադառնալ ձեր երկրի՝ եւրոպական Խորհրդին անդամակցելու գործընթացի վրայ:

Պ.– Կարծում եմ, որ դա ոչ մի կերպ պէտք չէ անդրադառնայ Ազրպէյճանի Եւրոպական Խորհրդին անդամակցելու հարցի վրայ, քանի որ Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրը Եւրոպական Խորհրդի համար օրակարգ չէ: Հնարաւոր է, որ այն առաջնային է Ռուսաստանի համար՝ Հայաստանում ռազմական ունենալու առումով, սակայն ոչ Եւրոպական Խորհրդի համար: Եւրոպական Խորհուրդը զեկավարւում է ՄԱԿի եւ ԵԱՀԿի սկզբունքներով: Այնտեղ պիտեն, որ Ազրպէյճանի տարածքի 20%-ը բռնազաւթուած է, եւ որ շուրջ 1 միլիոն ազրպէյճանցիներ գաղթական են սեփական երկրում: Դուքինչ է, կարծում էք, թէ Եւրոպական Խորհուրդը պէտք է պատժի Ազրպէյճանին այն բանի համար, որ Ազրպէյճանը չի ցանկանում խօսել անջատողականների հետ...

Հ.– Արդեօ՞ք պաշտօնական Պաքուն կը պաշտպանի Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ բանակցային գործընթացը ԵԱՀԿից մնալու վերաբերեալ Ազրպէյճանի մի շարք նոր պահանջները:

Պ.– Ես իմ մակարդակով ցանկանում եմ ձեզ ասել, որ դրանք միանգամայն անիրագեկ յայտարարութիւններ են: Ես ԵԱՀԿն համարում եմ օգտակար գործիք, որը կարող է նպաստել համագործակցութեան կարգաւորմանը: Ամէն բան կախուած է կողմերի կամքից, յատկապէս՝ Հայաստանի կամքից, քանի որ ոչ թէ Ազրպէյճանն է բռնագրաւել հայկական տարածքներ, այլ Հայաստանը՝ ազրպէյճանական տարածքներ:

Հ.– Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի պատասխանատուները այսօր մեկնեցին Փարիզ՝ մասնակցելու Լեռնային Ղարաբաղին նուիրուած ունկնդրութիւններին: Ի՞նչպէս էք դուք վերաբերում այն բանին, որ պրակտիկապէս, այնուամենայնիւ, կարող են կայանալ առանց Ազրպէյճանի:

Պ.– Ոչ մի կերպ, քանի որ այդ ունկնդրութիւնները Լեռնային Ղարաբաղի համար ոչ մի նշանակութիւն չեն կարող ունենալ: Լեռնային Ղարաբաղին հարկաւոր է Պաքուի մասնակցութիւնը, որպէսզի յետոյ յայտարարեն այն մասին, թէ իրենք հակամարտութեան համաձայնութեան կողմ են, եւ Պաքուն ընդունում է դա: Այնտեղ լսելու ոչինչ չկայ: Կան քաղաքական շրջանակներ, կայ ԵԱՀԿի Մինսքի խումբ, որտեղ կարելի է չարունակել բանակցութիւններ վարել: Իսկ լսումները Փարիզում, Լոնտոնում եւ այլուր ոչինչ չեն տայ: Դա պարզապէս քարոզչական քայլ է, որը նպատակաուղղուած է մեր չահերի դէմ:

Հ.– Ի՞նչպէս կը մեկնաբանէք Նախիջեւանի ինքնավար Հանրապետութիւնում Ջուլֆայում գրանուող հին հայկական գերեզմանաքարերի ոչնչացնելու եւ հայկական միջնադարեան խաչքարերն այնտեղից դուրս բերելու փաստը:

Պ.– Ես այդ մասին առաջին անգամ ձեզանից եմ լսում: Ես կը փորձեմ տեղեկանալ դրա մասին, բայց ամէն դէպքում, ի հարկէ, միանգամայն անընդունելի եմ համարում որեւէ յուշարձանի կամ գերեզմանատան աւերումը: Քանի որ գոհացածների եւ հանգուցեալների մասին յիշատակը յաւերժ է, դրա դէմ որեւէ գործողութիւն ձեռնարկելը բացարձակ անմտութիւն է: Ջեմ կարծում, որ մեզ մօտ նման բան տեղի ունենայ, որովհետեւ դա մեր քաղաքականութեանը չի համապատասխանում: Ի դէպ, Պաքուի հայկական գերեզմանատուներ հիանալի վիճակում է:

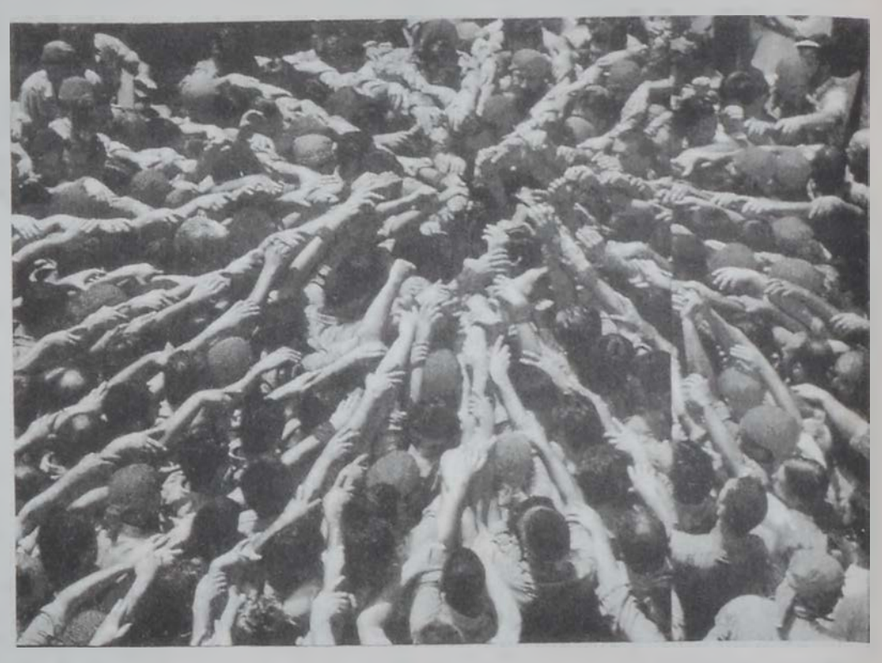
ՏՕՆԵՐԸ ՉԵՆ ԱՄԲՈՂՋԱՆԱՐ
ՄԻԱՅՆ ՄԵԿ ՆՈՒԷՐՈՎ...
EDOX
SWISS MADE

ՄԻՆՉԵՒ 20 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1999,
ԵՐԲ ԿԸ ԳՆԷՔ ՄԵՏԱՂԵԱՅ
ՇՂԹԱՅՈՎ ԺԱՄԱՑՈՅՑ ՄԸ
ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ
ԻԲՐԵՒ ՆՈՒԷՐ
ԿԸ ՍՏԱՆԱՔ
«ՍԵՇՈՒԱՐ»
ՄԵՔԵՆԱՅ ՄԸ
Solis
SWISS MADE

Հայկազ Եարտըմեան հաստ.
Հեռ. 01-265070

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ՈՐԴԵԳՐԷ ՄԷԿ ԴՐԱՄԱՆԻՇ

ԵՒՐՈՊԱ ԿԸ ՀԱՆԴԻՊԻ ԱՇԽԱՐՀԻՆ

Վաղը կէս գիշերին Պրիւքսէլի դիւանակալները պիտի ձեռնարկեն այն փորձին, որուն մէջ ձախողեցան հռոմէացի կայսրերը, խաչակիրներն ու Նափոլէոն Պոնափարթը:

Եւրոպական Միութիւնը մէկ հանգրուան աւելի հասունացնող մէկ դրամանիշը կը նպատակադրէ վերականգնել Եւրոպայի անցեալի փառքը երկիրներու համախմբումին մէջ: Եուրոն Եւրոպան պիտի վերադարձնէ աշխարհին այն դիրքով, որ կը վայելէր անիկա նախորդ դարերուն:

Ցիսուն տարիներ առաջ Եւրոպական Միութեան ճարտարապետները, երբ նախաձեռնեցին Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ պողպատի եւ հանքածուխի ճարտարարուեստի միացման, ուղիին երազ մը. որուն ծնունդները եղան Մասսթրիխթի համաձայնագիրը եւ եուրոն:

Մոնէ, Շուման, ապա Քոհլ եւ Միթերան բոլորն ալ անդրադարձան, որ Եւրոպա պէտք ունի լաստի մը. որ պիտի կարենայ զինք փըրկել տնտեսապէս եւ զինուորապէս ինքզինք հաստատած Ամերիկայի ծաւալումէն, ինչպէս նաեւ Ասիոյ վերազարթնող հսկաներուն մըրցակցական կարողութիւններէն: Եւրոպա այլեւս հասունցած էր մէկդի դնելու համար յետ Բ. Աշխարհամարտի ամերիկեան օժանդակութեան Մարշըլ ծրագիրը եւ հաստատելու իր սեփական կարողականութիւնները գործի լծող *մեքանիզմը*:

Եւրոպական Միութեան մօտ Ֆինլանտայի ներկայացուցիչ Էրքի Լիիքանընի բառերով. *«Ամէն անգամ որ մարդիկ տոլարի մասին խօսին. անոնք պիտի խօսին նաեւ եուրոյի մասին. շուտով Եւրոպայի եւ Միացեալ Նահանգներու մասին պիտի խօսուի նոյն շունչով»*: Նման հաստատում մը հարազատ արտայայտութիւնն է եւրոպական ազգերուն ձգտումներուն: Անոնք, որոնք դարեր շարունակ ապրեցան կորուստի, արիւնահեղութեան եւ խղճահարութեան ժամանակաշրջանները, այժմ պատրաստ կը թուին քաւելու նախկին սխալները ի խնդիր ցամաքամասային ինքնասիրութեան:

Հարուստ հիւսիսի եւ համեմատաբար աղքատ հարաւի, տիրապետուող արեւելեան եւ տիրապետող արեւմտեան բաժիններու միջեւ չարչրկուած ազգերուն համար եուրոն Եւրոպայի միասնական ապագան խոստացող յուսատու զաւակն է:

ԵՒՐՈՆ ԿԱՄԿԱՇԻ ՏԱԿ

Ինչպէս որեւէ նորափթիթ յոյս, եուրոն եւս կասկածի տակ է. որքանո՞վ պիտի յաջողի խորացնել Միութեան ընթացքը: Իսկ եթէ ընդլայնումը նոյնքան կարեւոր է, ո՞ր երկիրները պիտի կարենան միանալ անոր խստաբարոյ չափանիշներուն:

Ամէնէն կարեւորը. եուրօ յոյս պիտի ներշնչէ՞ ելեւմտական այնքա՛ն «տոլարամէտ» շուկաներուն մէջ:

Միութեան ղեկավարները կը հաւատան, որ քանի մը տարի ետք աշխարհի մեծագոյն գործարարներն ու ներդրողները իրենց դրամագլուխներուն կէսը եուրոյով պիտի փոխարինեն:

Այս մեծ յոյսն է, որ գերմանացին կը համոզէ հրաժարելու իր ձեռքի հզօր տէօչ մարքէն եւ ընդունելու անծանօթ. բայց խիստ փափաքելի նորը:

ԵՒՐՈՆ՝ ՈՐՈ՞ՒՆ ՀԱՄԱՐ

Անոր հեղինակները զայն ձեւագծած են երկրի մը համար, որուն կեդրոնը ծանօթ է, իսկ սահմանները տակաւին անյայտ: Այս պատճառով ալ մետաղեայ եուրոյի վրայ չկայ եւրոպական դէմք մը, պատմական վայր մը՝ զինք խորհրդանշող եւ կամ աւանդական պատկեր մը իր պատկանած երկիրը բնութագրող: Անիկա իր երեսին վրայ կը կրէ քանի մը չափագրութիւններ, գիծեր եւ աստղեր:

Անոր հանդէպ կասկածներ սերմանողները կ'ըսեն. թէ եուրոն կարծէք թէ մշակուած է աճեցնելու եւ անծանօթ երկրի մը համար, որովհետեւ Եւրոպական Միութիւնը ինքը՝ այդպիսին է: Մինչ Պրիւքսէլ կը ջանայ վայելել տնտեսական բաւարարուածութեան բարիքները՝ անդին Սարաեւոն կը մխայ: Իսկ եւրոպացիները, որոնք միշտ ամերիկացիներուն ըսած են, թէ ամէն բան դրամով չի գնուիր, այս անգամ իրենք դրամով կը նախաձեռնեն իրենց պատմական մէկ նպատակը:

ԵՒՐՈՊԱ ԿԸ ՀԱՆԴԻՊԻ ԱՇԽԱՐՀԻՆ

Կը թուի, թէ Եւրոպա իր դասերը առած է պատմութենէն: Աշխարհի լուսաւորութեան կեդրոնը. ապա անոր ստրկացումի մայրաքաղաքը ըլլալէ ետք. Եւրոպա այսօր կը փորձէ ինքզինք ըլլալ:

Հզօր՝ իր տնտեսական կարողութեամբ. տիրապետող՝ իր քաղաքական օրինակելիութեամբ:

Այսպիսի Եւրոպայի մը հետ ժամադրուած է աշխարհը 1999 Յունուար 1ին՝ եուրոյի լոյս աշխարհ գալով:

ԿԱՐԻՆ ՍԱՂՏՋԵԱՆ

ՆՈՐ ԵՒՐՈՊԱՑԻՆԵՐ ԱՌԱՆՑ ՍԱՀՄԱՆԻ

1999ր Եւրոպայի համար պիտի յատկանշուի մէկ դրամանիշի որդեգրումով, սակայն մինչ այդ Եւրոպայի տարածքին արմատնետած է տարբեր տեսակի համարկում մը:

Յոյն մը, որ կ'աշխատի Լոնտոնի մէկ գուիցերիական դրամատան մէջ եւ կը խօսի անգլերէն եւ Ֆրանսերէն, կր պատկանի նոր սերունդի այն եւրոպացիներուն, որոնք մեծ ցնծութեամբ պիտի չսպրինեն Նոր Տարուան առաջին օրը:

Անոնք արդէն իսկ կ'ապրին առանց սահմանի, բազմաքաղաքացիի կեանքով, որ կոչուած է մէկ դրամանիշը յառաջ մղելու:

Անոնք չեն բաժներ իրենց ծնողներուն Բ Աշխարհամարտի փորձառութիւնը եւ ապպային պատկանելիութեան կպացումը: Փոխարէնը, իրենք կիրենք կր ներկայացնեն իրրեւ 1968ի սերունդ, որ սնանեցաւ 30 տարի առաջ եւրոպական ընկերութիւնները ցնծդող ընկերային տագնապով եւ ցոյցերով: Նոյն տարին Եւրոպայի Հասարակաց Շուկայի անդամ վեց երկիրները որդեգրեցին օրէնք մը, որ տեղափոխութեան եւ աշխատանքի ազատութիւն կուտայ իրենց քաղաքացիներուն: Այսօր Ֆրանսացի մը կրնայ աշխատիլ Հոլանտայի մէկ, իսկ իտալացի մը՝ Գերմանիոյ մէջ:

Ինչպէս այն ատեն, այսօր եւս կարգ մը տնտեսագէտներ ունին այն մտավախութիւնը, թէ հարաւային համեմատաբար աղքատ երկիրներուն անատակ աշխատաւորները պիտի խուժեն հիւսիսի աւելի հարուստ երկիրները, մինչ տնտեսական եւ դրամական միացման գործընթացները կ'արագանան: 1970 եւ 1980ականներուն ի յայտ եկաւ, որ նման մեծ տեղաշարժեր տեղի չունեցան աշխատաւոր դասի եւրոպացիներուն մէջ: Այսօր 15 երկիրներ կ'անդամակցին Եւրոպական Միութեան, սակայն քաղաքացիներու միայն փոքր համեմատութիւն մը գաղթած կ'ապրի դրացի երկիրներու: Իրականութեան մէջ «կապոյտ օձիք» (սեւ աշխատանքի) գործաւորներ աշխատանք կր գտնեն եւրոպական տարբեր երկիրներու մէջ, սակայն բժիշկներ, ակադեմականներն ու դատաւորները օրինական արգելքներու կր հանդիպին տակաւին:

Այսուհանդերձ 25 տարի առաջ աշխատանքի համար տեղափոխութիւնը առանձնաշնորհն էր միայն գործարար վերնախաւի մը: Այսօր առեւտուրի մնայուն փոփոխուող եւ չարժուն ընոյթը, հայրապակցութեան արդի միջոցները յայն աւիթներ բացած են երիտասարդ գործարարներու եւ աշակերտներու դիմաց:

Ըստ Եւրոպական Միութեան տուեալներուն, Բրիտանիա երկու անգամ աւելի ոչ բրիտանացի (Եւրոպական Միութեան) բնակիչ ունի, քան Ֆրանսան: Ասոր պատճառը աւաւելարար Լոնտոնի ամէնէն աշխուժ ելեւմտական շուկաներն են, որոնք գինք, տակաւին չանդամակցած, վերածած են Եւրոպական Միութեան ելեւմտական բարախոյզ սրտին:

Լիւքսեմպուրգի բնակչութեան մէկ երրորդը կուգայ եւրոպական այլ երկիրներէ, իսկ Պելճիքա, որ կր հիւրընկալէ Եւրոխորհուրդի կեդրոնատեղին, ունի 5,4 առ հարիւրի եւրոպացի այլ քաղաքացիներու համեմատութիւն մը:

Թէեւ «Միջգգայնի Եւրոպացիներու» այս նոր սերունդը թիւով չատ փոքր է, սակայն անոնք մեծ ազդեցութիւն կր ձգեն իրենց ընկերութիւններուն վրայ:

«Գործարար մարդիկն են, որոնք իրենց ետեւէն կր քաշեն քաղաքակէտներր: Անոնք կր գգան մեծ չուկաներու անհրաժեշտութիւնը եւ աշխարհականացման ձնշումները: Իսկ քաղաքական անձնաւորութիւնները ստիպուած են արագ լուծումներ տալու իրենց ընտրողներուն պէտքերուն եւ հակադարձելու միջգգային պահանջի մր», կ'ըսէ դէկպերուն հետեւող տնտեսագէտ մը:

ԵՒՐՈՊԱ. ԱՆՅԵԱԼԻ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹԻՒ՞ՆԸ, ԹԷ ԱՊԱԳԱՅԻ ՏԵՍԻԼՔ

«Միայն է Եւրոպայի մասին խօսիլ իբրեւ աշխարհագրական սոսկական տարածք», ըսած է 19րդ դարու Գերմանիոյ հզօր վարչապետ Օթօ Վոն Պիզմարք:

Ճիշդ է, որ Եւրոպա պարզապէս աշխարհագրական տարածք մը չէ, սակայն որեւէ ցամաքամասէ աւելի զբաղած է ինքնասահմանումի հարցով: Ի՞նչ է, որ կը միացնէ եւրոպացիները եւ զանոնք կը զատորոշէ իրենց դրացիներէն: Այլ խօսքով՝ կա՞յ եւրոպական հասարակաց պատմութիւն եւ քաղաքակրթութիւն:

Որեւէ ցամաքամասէ աւելի Եւրոպա ապրած է պատմական հակասական շըրջաններ. որոնք կը տարուբերին կայսրերու եւ աւատական ձգտումներու եւ ազգպետութիւններու ժողովրդավարական եւ հաւասարութեան սկզբունքներուն միջեւ: Յաճախ լուսաւորումի եւ զարթօնքի գաղափարները եղած են եւրոպական ազգերը միաւորողները եւ անոնց «եւրոպական» նկարագիրը ապահովողները, յաճախ ալ ազգայնական եւ տեղական մղումները արիւնալի պատերազմներու առաջնորդած են ցամաքամասի ժողովուրդները:

Քրիստոնէութիւնը, Հռոմէական կայսրութեան աւանդութիւնը, բնական սահմանագծումը, ինչպէս նաեւ համաշխարհայնացում յառաջացուցած տնտեսական մրցակցութեան ճնշումը կը կազմեն այժմու միացման ենթահողը:

Այսուհանդերձ, կան նաեւ միացման յանդուգն պատկերը պղտորող սահմանագծումներ. միշտ գոյութիւն ունեցած են Միջերկրականեան Եւրոպա մը եւ Ատլանտեան Եւրոպա մը: Միշտ եղած են նաեւ «Կորիզ Եւրոպան» եւ լուսանցքային Եւրոպան. առաջինը կը յատկանշուի հարստութեամբ. զարգացած առեւտուրով եւ քաղաքական հաստատուած վարչակարգերով. իսկ երկրորդը աղքատութեամբ. գրաւումէն ենթարկուածութեամբ եւ կայսերական տիրապետութեամբ: Այս երկուքին կեդրոնը միշտ տարուբերած է Հռոմի, Փարիզի, Վիեննայի եւ Պրիւքսէլի միջեւ: Իսկ կորիզին շուրջ գտնուող ծայրամասերը պատմութեան ընթացքին ստացած են տարբեր բնոյթներ երբեմն աղքատացած, երբեմն հարստացած, սակայն միշտ կառավարուած են կեդրոնին հանդէպ: Ասոնք են. որ Միացեալ Եւրոպայի ծրագիրին ցարդ կը մօտենան կասկածով:

Եւրոպայի միացման տեսլականին մէջ կարեւոր ազդակ է նաեւ երկիրներու չափերը: Մայրամասերու եւ Կեդրոնական Եւրոպայի փոքրերը մղուած են եւրոպականացման՝ պատկանելիութեան աւելի զարգացած տեսակ մը ձեռք ձգելու համար: Արեւելեան եւրոպացիները պիտի նախընտրեն անդամակցիլ ուենեալու համար պաշտպանութեան զօրաւոր հովանի եւ խուսափելու համար իրենց ծաւալապաշտ դրացիներուն ախորժակներէն:

Երոխորհուրդի կեդրոնը Պրիւքսէլի մէջ:

Սակայն եւրոպական երկիրները միացնող հասարակաց յայտարարը կը մնայ կազմաւորուող գործարար շրջանակի մը յատուկ եւրոպական զգացումները եւ գործելակերպը: Աշխարհաքաղաքացի այս դասը աւելի կը նմանանայ գործի լեզուով իօսողներուն հետքան իր հայրենակիցներուն: Ասոնց համար «Եւրոպա»ն նոր փորձառութիւն մը, ապագայի յաջող հեռանկար մը, քան անցեալի ժառանգութենէն եկած հասարակաց ենթահող մըն է:

Այս շրջանակներուն մտածելակերպէն զերծ չէին նաեւ Միութեան հիմնադիր հայրերը Գերմանիոյ նախկին վարչապետ Հելմութ Քոհլ եւ Ֆրանսայի նախկին նախագահ Ֆրանսուա Միթերան եւ կամ անոնցմէ առաջ Ժան Մոնէն: Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ հարտարուեստի կարգ մը մարգերը միացնելով. անոնք հիմը դրին գործակցութեան մը, որուն նպատակը ելեւմտական միութիւնն էր:

Բ. Աշխարհամարտի դառն փորձառութիւնը Եւրոպայի երկնակամարէն հեռացնելու վճռակամութեամբ. գաղափարական որոշ պատրաստուածութեամբ մը. ինչպէս նաեւ ամերիկեան տնտեսական ծաւալման դէմ պատուար մը կանգնեցնելու ոչ բացայայտ ծրագրումով. անոնք հիմը դրին Միութեան մը. որուն կեդրոնը յստակ է. իսկ սահմանները կը հանդիսանան անոր յաջողութեան փորձաքարը:

Ո՞ՒՐ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՍ

Հիմնական տուեալներ	Եուրօ-11	Մ. Նահանգներ	Ճափոն
Բնակչութիւն/միլիոն տոլ.	290	268	126
Ազգային եկամուտ/միլիառ տոլ.	5,942	8,080	3.002
Անձի գլուխ եկամուտ/տոլար	20,188	30,147	23,791
Անգործութեան տոկոս	11.6	4.9	3.4
Սղաճ	1,8	2,4	1.7

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ, Ս. ԾՆՈՒՆԴԻՆ ԵՒ ՄԻՇՏ

«GOURMANDISE»
WE CATER

Գառնուկի լիցք, *Ժիկօ*, հնդկահաւ, ձուկի տեսակներ, աղանդեր, խմորեղէններ եւ անուշեղէններ:

«GOURMANDISE» - WE CATER
ԿԸ ՍՊԱՍԱՐԿԵՆՔ
ՄԻԱՅՆ ԱՊՍՊՐԱՆՔՈՎ
Հեռ. 03-834547
Մօտ օրէն՝ «WEIGHT LOSERS CLUB»
Մասնագէտ՝ NUTRITIONIST-ներու հսկողութեամբ:

ԱՆՈՒՇԱՓԱՏՈ
ՍԱՐԳԻՍ

Տօնական օրերու խրախճանքի ձեր սեղանները ճոխացուցէք համեղ անուշեղէններով

ԱՐԱՔՍ ՓՈՂՈՑ
ՊՈՒՐԵ ԲԱՄՈՒՏ ՌԵՌ. 261475

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ. ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:

ՄԱՀԱԶԴԵՒԵՐԸ բացառութիւն են: Մահապր կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ կայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ

ԴԷՄՔԵՐ

ԱԼՖՐԷՏ ԱՏԼԷՐ

Ալֆրէտ Ատլէր (1870-1937) աւըստրիացի հոգեբոյժ մըն էր, որ հիմնեց «Անհատական Հոգեբանութեան» դպրոցը. ան նաեւ հոգեբանական դարմանումի արդիական ձեւին յառաջապահներէն էր:

Ատլէր ծնած է Աւըստրիոյ մէջ, 1870ին եւ իր նախնական կրթութիւնը ստացած Վիեննայի մէջ: 1926ին ան կը տեղափոխուի Միացեալ Նահանգներ Նիւ Եորքի համալսարանին մէջ դասախօսի պաշտօն ստանձնելու համար:

Մարդկային հիւանդութիւններու հանդէպ Ատլէրի հետաքրքրութիւնը կու գար իր անձնական փորձառութենէն. ան չորս տարեկանին ծանր քոքախտով վարակուած անյոյս պարագայ նկատուած էր բժիշկներուն կողմէ. այսուհանդերձ. Ատլէր առողջացած էր: Այլ փորձառութիւն մը ունեցած էր նաեւ 10 տարեկանին. երբ ձախող նիշեր կը ստանար թուաբանութեան դասին. իր ուսուցիչը խօսած էր հօրը հետ եւ առաջարկած, որ փոքր Ալֆրէտը աշկերտութեան դրուի կօշկակարի մը մօտ. այս առաջարկէն ընդվզած. Ալֆրէտ մեծ թափով աշխատանքի լծուած էր եւ բարելաւած իր արդիւնքները: Այս երկու փորձառութիւնները իր ամբողջ կեանքին ընթացքին Ա. Ալֆրէտ իբրեւ օրինակ կը նշէր բացատրելու համար. թէ մարդկային հոգեկան աշխարհը բարդ է եւ յաճախ աննախատեսելի:

1895ին Ատլէր կ'աւարտէ Վիեննայի բժշկական համալսարանը եւ 1898ին կը հրատարակէ իր առաջին գրքոյկը «*Դերձակներուն առողջապահական գիրքը*»: Տարածում չգտած այս գրքոյկին մէջ Ատլէր կը շեշտէր. թէ լաւ արդիւնքներ ձեռք բերելու համար դերձակները աշխատանքի նպաստաւոր միջավայր պէտք է ստեղծեն իրենց աշկերտներուն համար: Այս գրքոյկը ցոյց կու տար. թէ երիտասարդ բժիշկին միտքին մէջ արդէն իսկ կը խմորուէր միջավայր - անհատ փոխհակազդեցութեան տեսութիւնը, որուն հիման վրայ հետագային ստեղծուեցաւ «Անհատական Հոգեբանութեան» դպրոցը:

1900էն սկսեալ. Ալֆրէտ Ատլէրի հետաքրքրութեան կեդրոնը դարձան մտային հիւանդութիւնները: 1902ին. երբ Սիկմունտ Ֆրէօյտ հրատարակեց «*Երազներու մեկնաբանութիւն*» գիրքը, Ատլէր եղաւ այն քիչերէն. որոնք դրական կերպով արձագանգեցին Ֆրէօյտի տեսութիւններուն. ան Վիեննայի օրաթերթերէն մէկուն մէջ դրական կարծիք արտայայտող յօդուած մը գրեց, որուն լոյս տեսնելէն ետք Ֆրէօյտ հրաւիրեց զայն մասնակցելու իր կազմակերպած զրոյցներուն: Վստահ ըլլալով. որ կարծիքներու ազատ փոխանակման առիթ կայ. Ատլէր ընդառաջեց Ֆրէօյտի հրաւէրին եւ այդ զրոյցներու ընթացքին արծարծեց իր իւրայատուկ տեսութիւնները:

Ալֆրէտ Ատլէր բնաւ համաձայն չէր Ֆրէօյտի այն տեսակէտին. ըստ որուն. մտային խանգարումներուն պատճառը մանկութեան կանուխ տարիներուն պատահած սեռային հարց մըն է. ան նաեւ շարունակ կը հակադրուէր երազները մեկնաբանելու Ֆրէօյտի ձեւին: 1911ին Ատլէր վերջնականօրէն դուրս եկաւ Ֆրէօյտի շրջանակէն եւ հիմնեց իր դպրոցը ութ գաղափարակիցներու հետ: Այս դպրոցը 1912ին կոչուեցաւ «Անհատական Հոգեբանութիւն»: Նոյն տարուան ընթացքին Ատլէր հրատարակեց իր առաջին տեսաբանական գիրքը «*Ջղագարային կառոյցը*», ուր կը ներկայացնէր իր մօտեցումները: Ատլէրի գիրքը բացասական ընդունելութիւն գտաւ Վիեննայի Բժիշկներու Միութեան կողմէ, որովհետեւ Միութեան նախագահը պնդեց, որ Ատլէրի տեսութիւնները չեն պատկանիր բժշկական մարզին, այլ իմաստասիրութեան:

Այսուհանդերձ, Ատլէր շարունակեց իր ուսումնասիրութիւնները: 1912ին. ան հիմնեց «*Անհատական Հոգեբանութեան Ամսաթերթ*»ը. սակայն Ա. Աշխարհամարտը ընդմիջեց իր աշխատանքները մինչեւ 1919. երբ Ատլէր զինուորական բժիշկի իր ծառայութենէն վերադարձաւ Վիեննա եւ հիմնեց երեխաներու դարմանումի կեդրոն մը. աւստրիական կառավարութեան աջակցութեամբ: Քանի մը տարի ետք շուրջ երեսուն նման կեդրոններ հիմնուած էին Վիեննայի մէջ Ատլէրի աշակերտներուն ջանքերով: Ատլէրի աշխատանքը արագօրէն գրաւեց միջազգային հանրութեան ուշադրութիւնը. եւ երեխաներ դարմանելու եւ կողմնորոշելու կեդրոններ հիմնուեցան Գերմանիոյ. Հոլանտայի եւ Միացեալ Նահանգներուն մէջ:

1922ին Ատլէրի հիմնած ամսաթերթը կոչուեցաւ «*Անհատական Հոգեբանութեան Միջազգային Ամսաթերթ*» եւ 1935ին սկսաւ հրատարակուիլ անոր անգլերէն տարբերակը (մինչ այդ գոյութիւն ունէր միայն գերմաներէնով): 1957էն ի վեր ամսաթերթը լոյս կը տեսնէ «*Անհատական Հոգեբանութեան Ամսաթերթ*» անունով:

1926էն սկսեալ Ատլէր իբրեւ դասախօս գործեց ամերիկեան քանի մը համալսարաններու մէջ:

Նացիականութեան ծնունդով Աւստրիոյ մէջ Ատլէրի հետեւորդներուն մեծ մասը ստիպուեցաւ լքել երկիրը: 1938ին. երբ Հիթլէր գրաւեց Աւստրիան. ան հրամայեց փակել Ատլէրի եւ անոր գործընկերներուն հիմնած բոլոր կեդրոնները. որոնք վերաբացուեցան 1946ին:

1935էն սկսեալ Ալֆրէտ Ատլէր դասախօսութիւններ տուաւ Միացեալ Նահանգներու (ուր հաստատուած էր իր ընտանիքին հետ) եւ ամբողջ Եւրոպայի մէջ: 1937 Մայիս 28ին, երբ Ատլէր դասախօսական շարքի մը համար Սկովտիա կը գտնուէր. ան փողոցին մէջ քալած պահուն սրտի կաթուած մը ունեցաւ եւ մահացաւ նոյն վայրկեանին:

ԸՍՏ «ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹԵԱՆ»՝

- Ընկերային գործօնները յառաջ կը մղեն անհատ մը իր կեանքին ընթացքին:
- Իւրաքանչիւր անհատ պատասխանատու է իր զգացումներուն, մտածումներուն եւ արարքներուն:
- Իւրաքանչիւր անհատ ի նք կը ստեղծէ իր կեանքի ուղին եւ անօգնական զոհ մը չէ:
- Մարդիկ հակամէտ են դէպի ապագան նայելու (եւ ոչ՝ անցեալը) եւ կը յառաջացնան ճշդուած նպատակներու շնորհիւ:

Ատլէրեան դպրոցի հոգեբաններուն գլխաւոր նպատակն է՝ օգնել յաճախորդին, որպէսզի ան սրբագրէ կեանքի հանդէպ ունեցած իր նախապաշարումները եւ ինքիր կեանքին գլխաւոր դերակատարը դառնայ: Ըստ Ատլէրեան տեսութեան, մտային հիւանդներ չկան, այլ կան յուսահատներ:

ՔԱՐԼ ՌՈՃԸՐՋ (1902 - 1987)

Քարլ Ռոճըրզ ամերիկացի հոգեբան եւ մանկավարժ մըն էր: Ան ստեղծած է «յաճախորդին վրայ կեդրոնացած» կամ «ոչ ուղղող» հոգեբանական դարմանումի ձեւը, փոխարինելու համար բժիշկ-հիւանդ աւանդական կապը: Ռոճըրզի ձեւը կիրարկող հոգեբանը կը խուսափի խրատել կամ ուղղելէ եւ կը գոհանայ յաճախորդին կեցուածքներուն եւ զգացումներուն հայելին դառնալով:

Քարլ Ռոճըրզ ծնած է 1902ին, Միացեալ Նահանգներու Օք Փարք շրջանին մէջ: 1924ին ան կ'աւարտէ Ուիսքոնսընի համալսարանը, ապա կը մեկնի Նիւ Եորք, ուր կ'աշխատի տեսարանական միութեան կեդրոնին մէջ: Ապուշելով շրջանին մէջ գործունեայ հոգեբաններէն, Ռոճըրզ կը մասնագիտանայ այդ ճիւղին մէջ եւ 1928ին կը տիրանայ հոգեբանութեան մագիստրոսի վկայականին, իսկ 1931ին՝ աստիճանին:

Սկզբնական շրջանին Ռ. Ռոճըրզ գլխաւորաբար հետաքրքրուած կը երեխաներու հոգեբանութեամբ. սակայն ան հետզհետէ սկսաւ ուսումնասիրել դարմանումի ձեւերը եւ աստիճանաբար գարգացուց «ոչ-ուղղող» կոչուած մօտեցումը: Ռոճըրզ կը հաւատար, որ յաճախորդը (ան կը մերժէր հիւանդ անուանել իրեն դիմողները) ունէ անձէ աւելի տեղեակ է իր հարցերէն. հետեւաբար, մեզմ, ինքզինք չպարտադրող հոգերանի մը օժանդակութեամբ ան կրնայ գտնել իր հարցին լուծումը: Հոգերանը ուղղութիւն չի տար, չի խրատեր, չի գնահատեր եւ ոչ ալ կը մեղադրէ. ան «կգացումներու հայելի է. իրաքանչիւր անգամ որ յաճախորդը խօսի, հոգերանը կը պատասխանէ հաղորդելով այն, ինչ որ կարելի է հասկնալ յաճախորդին խօսքերէն: Այսպէս, հոգերանական այս հայելիին չնորհիւ, յաճախորդը աւելի յստակ կերպով կը տեսնէ իր կգացումները եւ հարցերը:

1952ին Քարլ Ռոճըրզ հրատարակեց յօդուած մը, որ կ'ըսէր, թէ հոգերանին կեցուածքը չատ աւելի կարեւոր է, քան՝ միտքը: Ան կը հաւատար, որ որեւէ հոգանքի պատկանող հոգերան կրնայ օգտակար ըլլալ իրեն դիմող անձին, եթէ՝

(ա) յաճախորդին արտայայտած խօսքերը անոր նման հասկնայու կարողութիւն ունի.

(բ) եթէ ապահ եւ իրապաշտ յարաբերութիւն կրնայ հաստատել

(գ) եթէ «չպայմանաւորուած դրական մօտեցում», ունի, այսինքն՝ կը յարգէ յաճախորդը, որքան որ ալ խանգարուած ըլլայ ան, եւ կը հաւատայ անոր բարի կամեցողութեան:

Իր ասպարէզին սկզբնական շրջանէն իսկ, Քարլ Ռոճըրզ կը փորձէ գիտական միտումներ կիրարկել հոգեբանական դարմանումի ուսումնասիրութիւններուն մէջ: 1942ին ան առաջին հոգերանը եղաւ, որ ձայնագրեց, գրի առաւ եւ հրատարակեց հոգերանական իր նիստերէն մէկը: Այդ օրուընէ սկսեալ ընդունելի դարձաւ նիստերու ձայնագրումը ուսումնասիրական նպատակներու համար:

Քարլ Ռոճըրզի տեսութիւնը յայն տարածում գտաւ նոյնիսկ ոչ մասնագէտներու մօտ, երբ 1961ին ան հրատարակեց Անհատ մը լլլայու մասին» գիրքը:

1964ին Ռոճըրզ իր միտքը սկսաւ կիրարկել նաեւ այլ մարզերու մէջ, որոնք կապուած են հոգերանութեան: Ան առաջնորդող դէմք դարձաւ «Հանդիպումի խմբակ» չարժումին, երբ փոքր խմբակներ կը կազմէր եւ յաճախորդներուն աւելի կու տար, որ սահմանափակ այլ չրջանակի փորձառութիւններուն հիման վրայ հասկնայ իր ընկերային եւ անհատական վերաբերումները: Ռոճըրզ 1960էն 1970ի միջեւ նաեւ հետաքրքրուեցաւ երիտասարդական չարժումներով:

Քարլ Ռոճըրզի տեսութիւնները մեծ ազդեցութիւն ունեցան «սկնոդ» մասնագիտութիւններու հետեւորդներուն վրայ՝ հոգերաններ, ուսումնասիրողներ, խորհրդականներ եւ այլն:

Ռ. Ռոճըրզ մահացաւ 4 Փետրուար 1987ին, Քալիֆորնիոյ մէջ:

ԱՂՕԹՔԸ ՋԻՂԵՐԸ ԿԸ ՀԱՆԴԱՐՏԵՑՆԷ

Յայտնի իրողութիւն մըն է աղօթքին հանդարտեցուցիչ ազդեցութիւնը: Ամերիկեան ուսումնասիրութիւն մը. որ լոյս տեսաւ «*Հոգեբուժութեան Միջազգային Ամսաթերթ*»ին մէջ. գիտակցողէն փաստեց այս ազդեցութիւնը:

12 տարի տեւած եւ 2500 անձերու մօտ կատարուած այս ուսումնասիրութիւնը ցոյց կու տայ. թէ անոնք, որոնք կանոնաւոր կերպով կ'աղօթեն, Աստուածաշունչ կ'ընթերցեն. Կիրակի օրերը պատարագի ներկայ կ'ըլլան. աւելի ցած արեան ճընշում ունին. քան այն անձերը. որոնք ընդհանրապէս հեռու են կրօնական կեանքէն:

Նշեալ ուսումնասիրութենէն մեկնելով, ներկայիս ամերիկեան բժշկական բազմաթիւ հիմնարկներ դասընթացքներու մէջ նկատի առած են կրօնական եւ հոգեւոր նիւթերու ուսուցումը:

ՊԱՏՄԻՆԵՐԸ ԿԸ ՊԱՏՄԵՆ...

Ֆրանսայի առողջապահութեան եւ բժշկական ուսումնասիրութեան հիմնարկը անցեալ ամսուան մէջ կատարեց հարցախոյզ մը չուրջ 900 պատանիներու մօտ, որոնք հարցերու նկատած են օրինապահ մարմիններու հետ: Այս պատանիները հարցաթերթիկներու ձեւով պատմած են իրենց գգացումներուն եւ հարցերուն մասին: Այս հարցախոյզին նպատակն էր աւելի մօտէն ծանօթանալ պատանիներու հարցերուն, բարելաւելու համար անոնց օժանդակելու ձեւերը:

Հարցախոյզին արդիւնքները ցոյց տուին, թէ օրինապահ մարմիններու հետ յախտում ունեցող պատանիները բգմաթիւ հարցերէ կր տառապին (րնտանեկան անհամերաչխ մթնոլորտ, պարտցական ձախողութիւններ, րնկճուածութիւն, թրմրամոլութիւն եւ այլն): Ի յայտ եկաւ նաեւ, որ աղջիկները տղոցմէ աւելի կր տառապին անքնութենէ եւ սնունդառութեան կապուած խանգարումներէ:

Ուսումնասիրութեան պատասխանատու Մարի Շոքէ կր բացատրէ, թէ՝ «Տառապանքը արտայայտութիւն է արական եւ իգական սեռերու ձեւեր կոյութիւն ունին. տառապանքը իգական սեռին մօտ չատ աւելի յաճախ մարմնին ձամբով կ'արտայայտուի, իսկ արական սեռին մօտ՝ անիկա արարքներու կր մղէ»:

Հարցախոյզին արդիւնքները նաեւ անակրնկալ բացայայտում մր բրին, թէ րնտանիքը այս պատանիներուն համար տակաւին հիմնական յենարան մրն է, եւ անոնց մեծամասնութիւնը կր կպայ, որ ինք սիրուած է իր ծնողքին կողմէ: Ուրեմն ինչո՞ւ անոնք «կր չեղին» ճամբէն: «Մնողները նոյնպէս դիւրաբեկ դարձած են (անգործութիւն, հոգերանական հարցեր...), - կ'աւելցնէ Մարի Շոքէ, - այս ուսումնասիրութիւնը ցոյց տուաւ, որ հարկ է նեցուկ կանգնել ծնողներուն՝ գանոնք վերարժեւորելով, որպէսզի անոնք աւելի յստակ դրութիւններ ընդունին»:

JACK GIFTS
ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԿԵԴՐՈՆԸ
ԿԸ ԾՆՈՐՀԱՒՈՐԷ
ՁԵՐ ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ ԵՒ Մ. ԾՆՈՒՆԴԸ
ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐԸ՝
ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԹԱՓԼՕ ՄԸ
ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆՈՎ
Պուրճ Համուտ, Սինէ Սանթրալի դիմաց:

Optique
La Vista

Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի հրապարակ, Աղասարգիսեան հաստ.ի դիմաց, հեռ. 03-302752 եւ 01-262071

Haigazian University (Kantari)
ADULT EDUCATION PROGRAM
* LEARNING DESIGNED FOR ADULTS.*
SHORT, AFFORDABLE COURSES.
Evening classes: Business, Accounting, & Computers.
- Management, Statistics, Finance, Accounting II.
- Intro. to Computers & the Internet, Microsoft Word.

New: CONVERSATIONAL ARMENIAN for BEGINNERS
Apply now! Classes begin January 11.
Information: Haigazian University, Rue Mexique, Kantari
☎: 01-349230/1, 353010/1/2

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԳԻՇԵՐ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ
GOLDEN BEACH
ՁԵԶ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ՃՈՒՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐՈՎ
Հայերէն, արաբերէն եւ եւրոպական երգերով ելոյթ կ'ունենան սիրուած երգիչներ
ՄԱՆՈՒԿ ՄԻՆԱՍԵԱՆ
ԵՒ ԳԵՈՐԳ ՄԱՏԱՐԵԱՆ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ՝
ԽԱՉԻԿ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆԻ
ԵՒ ԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ
- Բաց աղանդեր, ճաշ, խմիչք՝ *ուիսքի*, օղի, *քոքիյոն* եւ չիր ու չամիչ.
- ՍԱԿ ՄԵԿ ԱՆՁԻ 40 ՏՈԼԱՐ
- ՓՈՔՐԵՐՈՒ ԿԵՍ ԳԻՆ

Մանրամասնութեանց համար դիմել Սթիւտիօ Խաչիկ Մալխասեան, Սանթըր Գերմանիկ, հեռ. 266118 եւ 03-261061, իսկ երեկոյեան՝ ճաշարան Կոլտըն Պիչ, հեռ. 402559, 407371/ 2, 3, 4, 5:

Crochet
SARO
SOUK ARAX – JAL EL-DIB

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

ԿԻՆՈՆԵՐ

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ - (Փլանէթ/ Ապրամ, Զուր. Քասիք. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Ֆրիուլ. Աթարկլիք).- Էվալբը տեղի կ'ունենայ Փարիզի մէջ, ուր իրանեստցի աղջիկ մը (Նաթաշա Մաքնեյհոն) կապմած է գողերու խմբակ մը: Իրողութիւն: Արկածախնդրական եւ հետաքրքրական ֆիլմ: Դերակատարներ՝ Իոպերթ Տի Նիրո, Թաճ Իեննս եւ Ճոն Փիչ:

ՏՒ ՄԻՃԻԳ ՍՈՒՐՊՐԻԶ (Ամպասատ. Քոնքորտ).- Ականիոյ մէջ կլոր սեղանի շուրջ հաւաքուած են տասներկու տղոց ու աղջկանց ծնողները, որոնք կը դիմադրեն գողութեան փորձերու, որ կը կատարուի «Էյրսէյլիաքր» կանխարդիական սուրճ: Կասեր ոգեւորուած է կոյր մը...

ԻՆՏԻՄԱՆԻԹՕ - (Ամպասատ. Ամփիր/ Տիւն. Մոտեռս).- Տատանողաւոր արուեստագէտ մը (Ռէյմոն Փէթրիք), կ'առաջարկուի «կնդել» Իսմարանթի մէկ հոչակաւոր գիտնականը, փոխան 500 հազար ամ. տոլարի: Ասկայն «մասնագէտ» մը (Իրվին Ռէյթրա) կը բակէ «թնճուկը»...

ՏՒ ՓԱՐԼՅՆԹ ԹՐԻՓ (Փլանէթ/ Ապրամ, Զուր. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Վանտոմ. Ֆրիուլ).- Մանրամասնութիւնները յատուկ ֆիլմ մը, որուն մէջ պատասխանուած են Վոսէի Էյրճի. Միլվեսթըր Թալոնի եւ Ճորճ Մաոնի մասին...

ԼՎԱՐ ԱՖԹԼԻ (Ամփիր/ Տիւն. Մոտեռս. Էսփաս. Ռիճ Էյի. Էյիթ. Աթաթիթիս. Լաս Մալիեաս).- Այս անգամ ֆիլմի վերամշուած է «Մոխիկը»: Նոր տասնեակ մը փոփոխութիւններով: Դեր ստանձնած են Տրիւ Պէրիմոր. Ականիթա Հիւսթըն եւ Տանկի Ուրաք:

ՏՒ ՕՏ ՔԱՓՒԼ 2 (Փլանէթ/ Ապրամ, Քասիք).- 17 տարի առաջ - *Տը Օտ Քափըլ*-ի մէջ դեր ստանձնած Ճէյ Լէնոն եւ Ուոլթըր Մեթիու դարձեալ միասին դեր ստանձնած են *Տը Օտ Քափըլ 2*-ին մէջ, նոյն տանհայտ րնկերներու - դերերով...

ՄՆԱՅԱՑԱԾ (Փլանէթ/ Ապրամ, Զուր. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Ֆրիուլ).- Դատարանի ոստիկան Ուիլ Սաներոս (Նիքըլաս Քէյճ), կը փորձէ պաշտպանել իր թիկնապահ րնկերոջ (Ալբի Սինիվ) պատիւը, որու պաշտպանները - կը սպանուին կոփածարան մի հատի մը րնթացքին:

ՏՒՓ ՄԱՅԱՉԻՆԳ (Ամփիր/ Մոտեռս. Էսփաս).- Կանկախէրներու հատ մը կը յարձակի պերճանաւոր մը վրայ: Սակայն ճաշարանի սէֆ - գողոն-ի փոխարէն, անոնք կը հանդիպին - փորձանք - ի մը...

Լ ՓՓՐՅՆՏԼԷՅ ՄՐԻՏՏՐՒ (Ամպասատ. Ֆրիուլ. Փլանէթ Ապրամ. Քոնքորտ եւ Մաձէս).- Հիւրանոցի մը կրկնութիւնը: Կանգուն մը ամուսիններ եւ սիրահարը կը մնադրեն միեւնոյն վիճակը սպասելիս: Դերակատարութիւն՝ Մայքըլ Տակլըսի:

ՏԻՐ ՉՄԱՐԹՆԿ ԼՊԱՒԹՄԼԷՅՆ (Էսփաս. Ամփիր/ Սոֆիլ. Տիւն. Մոտեռս. Էյիթ. Ռիճ Էյի. Լաս Մալիեաս).- Համալսարանի ուսանողութեան երեկոն Թէլա (Պէն Աթիրը) սիրահարած է Մէյրիին (Ամանրոս Տիսոյ): 13 տարի ետք, Թէլա կը գանէ Մէյրին. հետաքրքրուելով Մէթ Տիլրնի միջոցով:

ՄՈՒՆԱՆ - (Փլանէթ/ Ապրամ. Զուր. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Վանտոմ. Ֆրիուլ).- Ուոլթ Տիվնի դարձեալ գործի վրայ է, այս անգամ չինական պատմութիւնը մը ֆիլմի վերածելով: Չինացի աղջիկ մը՝ Մուլան, հօր պատիժը վերկենալ համար կը ձգտուի իրրեն տղայ եւ կը միանուագրուի բանակին՝ հարենիքը պաշտպանելու համար բարբարոս ներդրոյ յարձակումներուն դէմ:

ԱՄԻԹ ԱՖ ՍԱՅԹ (Փլանէթ. Քասիք. Մաձէս. Միրամ).- Մէյր (Մորճ Լէյնեի) վարպետ կող մը, իր պարտականութեան րնթացքին կը ձերբակալուի եւ կը բանտարկուի: Բանտին վտիտասի միջոցին դէմ յանդիմանը կու գայ Էֆ. Պի. Այ.ի գործիչ Քարլէրրնի (Մենհֆրլ Լովվլ): Արկածախնդրական ֆիլմ մը, երգիծական եւ ռոմանթիք տեսարաններով:

ՄԻԹ ԱՖ ԷՆՇԼՒ - (Փլանէթ/ Ապրամ. Քոնքորտ. Մաձէս. Միրամ).- - Հրեշտակ - Նիքրլրս Քէյճի պարտականութիւնն է՝ պատրաստել մարդ սպարանները Արարիչին հետ հանդիպումին: Ասկայն, իր այս առաքելութեան րնթացքին - Հրեշտակ-ը կ'սիրի չէր առած, որ պիտի հանդիպի Մարկիին (Մէկ Իայրն)...

ՏՒ ԹՐՈՒՄԱՆ ՇՕ - (Մաձէս).- Հեռատեսիլի յայտագիր մը կը պատրաստէ, Թրուման Պրոպենի, որ սկսած է հայրնախօսէ, տասնապէդ, մնասիայի այդ սարսափելի մթնոլորտին մէջ: Ինչպրդութիւն՝ Փիթըր Ուէյր:

ՄԻՔՍ ՏԻՅԶ ԷՆՏ ՍԷՎԼՆ ՆԱՅՆ (Փլանէթ/ Զուր).- Լրագրող մը սրձակուրդի մը րնթացքին օդանաւային արկած մը կ'ունենայ: Ահաւասիկ օդաչուն եւ լրագրողը խաւարտական մէկ անձնաւոր կը դիմեն մէջ...

ՄԻԼԼԻՈՆ ՊԱՅՄԻՒԹ - (Ամփիր. Մոտեռս. Քոլիճ).- Լիբանանի յաղթանակական պատերազմը հնտուս կերպով բնակորուած երիտասարդ բնակարիչ Չհաւս Տուէյրիի կողմէ, որ մեծ յաջողութիւն գտաւ Քանճի վաստատանին:

ՄԻՆԻՄԱԼ ՓԱՐԱՆՈՅԱ - (Ամփիր/ Տիւն. Մոտեռս. Էսփաս. Ռիճ Էյի. Էյիթ. Աթաթիթիս. Լաս Մալիեաս).- Այս անգամ ֆիլմի վերածուած է «Մոխիկը»: Նոր տասնեակ մը փոփոխութիւններով: Դեր ստանձնած են Տրիւ Պէրիմոր. Ականիթա Հիւսթըն եւ Տանկի Ուրաք:

ՏՒ ՕՏ ՔԱՓՒԼ 2 (Փլանէթ/ Ապրամ, Քասիք).- 17 տարի առաջ - *Տը Օտ Քափըլ*-ի մէջ դեր ստանձնած Ճէյ Լէնոն եւ Ուոլթըր Մեթիու դարձեալ միասին դեր ստանձնած են *Տը Օտ Քափըլ 2*-ին մէջ, նոյն տանհայտ րնկերներու - դերերով...

ՄՆԱՅԱՑԱԾ (Փլանէթ/ Ապրամ, Զուր. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Ֆրիուլ).- Կատարի ոստիկան Ուիլ Սաներոս (Նիքըլաս Քէյճ), կը փորձէ պաշտպանել իր թիկնապահ րնկերոջ (Ալբի Սինիվ) պատիւը, որու պաշտպանները - կը սպանուին կոփածարան մի հատի մը րնթացքին:

ՏՒՓ ՄԱՅԱՉԻՆԳ (Ամփիր/ Մոտեռս. Էսփաս).- Կանկախէրներու հատ մը կը յարձակի պերճանաւոր մը վրայ: Սակայն ճաշարանի սէֆ - գողոն-ի փոխարէն, անոնք կը հանդիպին - փորձանք - ի մը...

Լ ՓՓՐՅՆՏԼԷՅ ՄՐԻՏՏՐՒ (Ամպասատ. Ֆրիուլ. Փլանէթ Ապրամ. Քոնքորտ եւ Մաձէս).- Հիւրանոցի ֆիլմի մը կրկնութիւնը: Կանգուն մը ամուսիններ եւ սիրահարը կը մնադրեն միեւնոյն վիճակը սպասելիս: Դերակատարութիւն՝ Մայքըլ Տակլըսի:

ՏՒՐ ՉՄԱՐԹՆԿ ԼՊԱՒԹՄԼԷՅՆ (Էսփաս. Ամփիր/ Սոֆիլ. Տիւն. Մոտեռս. Էյիթ. Ռիճ Էյի. Լաս Մալիեաս).- Համալսարանի ուսանողութեան երեկոն Թէլա (Պէն Աթիրը) սիրահարած է Մէյրիին (Ամանրոս Տիսոյ): 13 տարի ետք, Թէլա կը գանէ Մէյրին. հետաքրքրուելով Մէթ Տիլրնի միջոցով:

ՄՈՒՆԱՆ - (Փլանէթ/ Ապրամ. Զուր. Թրիփոլի. Փլազա. Քոնքորտ. Վանտոմ. Ֆրիուլ).- Ուոլթ Տիվնի դարձեալ գործի վրայ է, այս անգամ չինական պատմութիւնը մը ֆիլմի վերածելով: Չինացի աղջիկ մը՝ Մուլան, հօր պատիժը վերկենալ համար կը ձգտուի իրրեն տղայ եւ կը միանուագրուի բանակին՝ հարենիքը պաշտպանելու համար բարբարոս ներդրոյ յարձակումներուն դէմ:

ԱՄԻԹ ԱՖ ՍԱՅԹ - (Փլանէթ. Քասիք. Մաձէս. Միրամ).- Մէյր (Մորճ Լէյնեի) վարպետ կող մը, իր պարտականութեան րնթացքին կը ձերբակալուի եւ կը բանտարկուի: Բանտին վտիտասի միջոցին դէմ յանդիմանը կու գայ Էֆ. Պի. Այ.ի գործիչ Քարլէրրնի (Մենհֆրլ Լովվլ): Արկածախնդրական ֆիլմ մը, երգիծական եւ ռոմանթիք տեսարաններով:

ՄԻԹ ԱՖ ԷՆՇԼՒ - (Փլանէթ/ Ապրամ. Քոնքորտ. Մաձէս. Միրամ).- - Հրեշտակ - Նիքրլրս Քէյճի պարտականութիւնն է՝ պատրաստել մարդ սպարանները Արարիչին հետ հանդիպումին: Ասկայն, իր այս առաքելութեան րնթացքին - Հրեշտակ-ը կ'սիրի չէր առած, որ պիտի հանդիպի Մարկիին (Մէկ Իայրն)...

ՏՒ ԹՐՈՒՄԱՆ ՇՕ - (Մաձէս).- Հեռատեսիլի յայտագիր մը կը պատրաստէ, Թրուման Պրոպենի, որ սկսած է հայրնախօսէ, տասնապէդ, մնասիայի այդ սարսափելի մթնոլորտին մէջ: Ինչպրդութիւն՝ Փիթըր Ուէյր:

ՄԻՔՍ ՏԻՅԶ ԷՆՏ ՍԷՎԼՆ ՆԱՅՆ (Փլանէթ/ Զուր).- Լրագրող մը սրձակուրդի մը րնթացքին օդանաւային արկած մը կ'ունենայ: Ահաւասիկ օդաչուն եւ լրագրողը խաւարտական մէկ անձնաւոր կը դիմեն մէջ...

ՄԻԼԼԻՈՆ ՊԱՅՄԻՒԹ - (Ամփիր. Մոտեռս. Քոլիճ).- Լիբանանի յաղթանակական պատերազմը հնտուս կերպով բնակորուած երիտասարդ բնակարիչ Չհաւս Տուէյրիի կողմէ, որ մեծ յաջողութիւն գտաւ Քանճի վաստատանին:

ՄԻՆԻՄԱԼ ՓԱՐԱՆՈՅԱ - (Ամփիր/ Տիւն. Մոտեռս. Էսփաս. Ռիճ Էյի. Էյիթ. Աթաթիթիս. Լաս Մալիեաս).- Այս անգամ ֆիլմի վերածուած է «Մոխիկը»: Նոր տասնեակ մը փոփոխութիւններով: Դեր ստանձնած են Տրիւ Պէրիմոր. Ականիթա Հիւսթըն եւ Տանկի Ուրաք:

ՄԻՃԱՎԱՅՆ ՓՐԱՅՎԼԷՅԹ ԱՒԱՅՆ - (Մաձէս) - Աթիվրն Սփիլպըրկ կը նկարագրէ Ե. Հասնաշխարհային Պատերազմը... Թոմ Հենըս եւ բանի մը վիճ-որներ կործանուած են ճակատ. պարտադէս վճռեցնու Իսայրն ատելով վիճ- որ մը: Իր երեք եղբայրները մնահայած րլլալով. Իսայրն պիտի է, որ Միացեալ Նահանգներ վերադառնայ:

ՏԵՂՄԱԿԱՑԱՆ ՁԱՐՕ - (Լաֆսա) - Միեւնոյն միտքը միշտ որոշ փոփոխութիւն մը կրած, շարունակ կը բնակորի: Ներ Ձորոն Իշերնի Հովիրնոյ կը փորձէ, վիճ. փոխարինող մը գտնել, յանձին Ականիա Պանիէլրասի:

ԱՐԱՀԱՅՏԱՐԱՆ ՀԵՌԱԽՕՍԱՀԱՐԹԱԿՆԵՐ - Ներքոյս.- 733459 - Փլանէթ / Ապրամ.- 292192 - Փլանէթ/ Զուարիթ.- 912503/1. Ամպասատ.- 217490/էյիթ.- 310256 - Ամփիր / Մոտեռս.- 616796/7 - Ֆրիուլ.- 985590- Քոլիճ.- 342962- Էսփաս.- 212526- Վանտոմ.- 413992- Ռիճ Էյի.- 406706- Ամփիր / Տիւն.- 792123/4- Ամփիր / Սոֆիլ.- 204050- Մաձէս.- 562006/7:

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

ԹԷ. ԼԻ.
7:30.- *Առաքերէն լուրեր*
8:00.- *Ֆրանս Շի լուրեր*
8:30.- *Ալլէթ Վպուլ Պալապէլ*
9:00.- *Սուպիւէ*
11:00.- *Արիս Ալ Ալէ Ալ Տայէ*
12:00.- *Զրաա Եալլա Զրաա*
12:30.- *Եգիպտական երկար ժապաւէն՝ «Ալ Քատիյա Էլ Մուկնինա»*
14:30.- *Առաքերէն լուրեր*
15:00.- *Ուա Քասապնալ Քատիյա*
16:00.- *Չիքրայաթ Վպու Սելիմ*
17:00.- *Կենդանի գծանկար՝ «Սիքրէթ Ուորլտ Վէֆ Սանթա Քլոզ»*
17:30 - *Փիթըր Ռէպիթ*
18:00 - *Քիֆ Սահեթաք*
18:30.- *Տը Պոլտ Էնտ Տը Պիւթիֆուլ*
19:30 - *Առաքերէն լուրեր*
20:00 - *Ըհտար Ուա Ըխթար*
20:30 - *Նիւա Ֆիլ Ասֆէլ*
21:30 - *Ըրպան Պինըս Ալ Ժուտաա*
23:30 - *Սահարաթ Ռամատան*

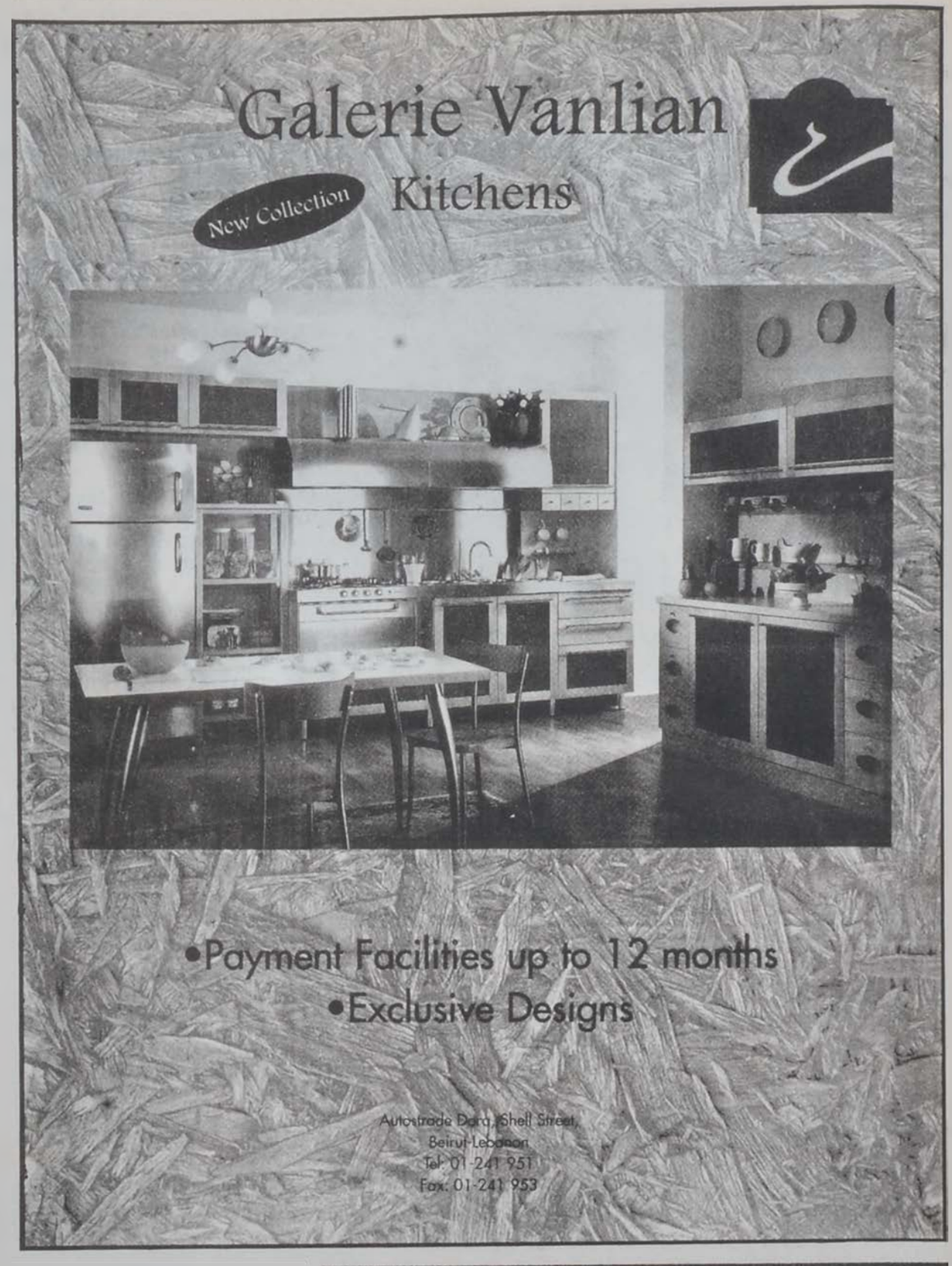
ԷՄ. ԹԻ. ՎԻ.
7:00.- *Քլիփս*
7:30.- *Թէյք Մաթէն*
9:00.- *Քլիփս*
9:30 - *Մինի Սթուտիօ*
10:30 - *Պեթիպլիէ Տիւ Սփոր*
11:45.- *Ուա՛ Թրնսա*
12:30.- *Քի Է Քի*
13:15 - *Տէ Շիֆր Է Տէ Լեթր*
14:00 - *Թէ. Էֆ. Ի լուրեր*
14:45.- *Մարիսոլ*
15:45.- *Ղաման Ղաման*
17:15.- *Մինի Սթուտիօ*
18:15 - *Էմ. Թի. Վի. Սփորց*
18:30 - *Ուա՛ Թրնսա*
19:15 - *Քըլ Մայլէ Ղալէ*
20:00.- *Առաքերէն Լուրեր*
20:30 - *Ֆրէնտց*
21:30.- *Ամերիկեան երկար ժապաւէն՝ «Ֆոր Ուեդինկ Էնտ Է Ֆիւնըրըլ»*
23:30 - *Էմ. Թի. Վի. Սփորց*
23:45 - *Ֆրանսական երկար ժապաւէն՝ «Լէ Կրանտ Ք'Ընֆան»*

ԷԼ. ՊԻ. ՍԻ.
7:00 - *Մի Էն. Էն.ի լուրեր*
7:30 - *Ֆրանս Շի լուրեր*
8:30 - *Կենդանի գծանկար՝ «Լէս Տը Լայըն Քինկ Լ'Ֆ Տը Հանկըլ»*
9:30 - *Մանկական թատերգութիւն*
10:30 - *Նահարքում Սայիտ*
13:30 - *Մի Էն. Էն.ի լուրեր*
14:00 - *Ֆրանս Շի լուրեր*
14:40 - *Վիտէօ Քլիփս*
15:00 - *Առաքերէն Լուրեր*
15:15 - *Ալ Մալիքա*
16:30 - *Էմվէնչըրզ Ֆրամ Տը Պուք Ալ Վիրչուալ*
17:00.- *Քիֆ ու Էյչ*
18:00 - *Շու Պատուաք*
19:00 - *Նատւրաա*
20:00 - *Առաքերէն լուրեր*
20:30.- *Սանապէլ Ալ Հուպ*
21:30.- *Պաազեթպոլ՝ Միլպարա - Սաժէս*
23:30.- *Նէյքըտ Թրութ*
00:00 - *Ամերիկեան երկար ժապաւէն՝ «Պոնանզա Տը Ռիթըրն»*

ՍԻՒԹԱՐԱՐՈՒԱՆ
7:00 - *Ալաւ Ալ Սապահ*
13:00 - *Ֆյէչ Ինֆօ*
13:15 - *Տալաա*
14:00.- *Քասանտրա*
15:00 - *Առաքերէն լուրեր*
15:15 - *Օմար Պրն Ալխաթէլ Ալկիլ*
16:15.- *Ալ Իֆթար*
17:00 - *Պրաւօ*
18:00 - *Ալնթալ Հաքաալ*
19:00 - *Համանաեմ Կարտըն Սիթի*
20:00 - *Առաքերէն լուրեր*
20:30 - *Էֆ. Էքս*
21:30.- *Ուրժիաթ Նապար*
23:30 - *Շըպպէյք Լըպպէյք*

ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.
13:00 - *Վիտէօ Քլիփս*
14:00 - *Ֆիմ Լեհըրը*
15:00 - *Եգիպտական Ֆիլմաշար*
16:00 - *Ջաժալ*
16:30.- *Ալ Իֆթար*
17:00 - *Սթուտիօ Ուահատ*
18:00 - *Լա Եաամէլ*
19:00.- *Ֆէթ Տէ Պէպէ*
19:30.- *Տը Թում Շօ*
20:00.- *Էն. Ուայ. Փի. Տի. Պլու*
21:00.- *Առաքերէն լուրեր*
21:30.- *Հապկուրա*
21:45.- *Պալա Վարաժ*
00:45 - *Եգիպտական երկար ժապաւէն՝ «Մարկուէզա»*

* Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

•Անթիլիաս, Սիմիթեան շէնք, 3 ննջասենեակ, հիւրասրահ, ճաշասրահ եւ սպասուհիի սենեակ: Հեռ. 03-202533:

ԾԱԽՈՒ ՀՈՂ

•Ալի Սաատէի մէջ, 1800 քառ. մեթր տարածութիւն: Քառակուսի մեթրը 375 տոլար: Հեռ. 03-649775 եւ 01-241683:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՎԱՀԷ ՄԵԹԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ
Շաղոյեան Մշակութային Կեդրոն
Հեռ.: (01) 241263 / 4
Ֆաքս (01) 260329

* Տպագրական բոլոր տեսակի աշխատանքներու Ձեր վստահելի հասցէն:
Մատչելի եւ սերտուած գիներ.

Կը ստանձնենք՝ Դպրոցներու, միութիւններու եւ վաճառականական հաստատութիւններու տպագրական աշխատանքներ:

Ծանօթ:
Միութենական եւ վաճառականական 1999-ի օրացոյցերու, նօթատետրերու պատրաստութիւն (creation) եւ տպագրութիւն:

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԱՆՈՐԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԻ ՆՈՒԷՐՆԵՐՈՒ ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԱՃԽԱՐՀԸ

LA MAISON DES CADEAUX

ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ ՔԱՀԼԻՃԷՆՔ

ՀԵՌ. 487545
259468

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՋ

Ուրախութեամբ կը յայտնենք մեր սիրելի ժողովուրդին, որ Ուրբաթ, 1 Յունուար 1999ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր սուրբ եւ անմահ պատարագ:

Պատարագէն ետք, վեհարանի դահլիճին մէջ վեհափառ հայրապետը իր պատգամը պիտի ուղղէ ժողովուրդին, եւ ապա ըստ աւանդութեան, տեղի պիտի ունենայ աջահաւքոյր:

* * *

Կ'ուզենք նաեւ յայտնել, որ տարիներու աւանդութեան հետաձայն, Հինգշաբթի, 31 Դեկտեմբերի կէս գիշերին, ժամը 12ին, պիտի հնչեն Մայրավանքի վանգերը եւ վեհափառ հայրապետին նախագահութեամբ, պիտի կատարուի եկեղեցական արարողութիւն:

Կոչ կ'ուղղենք մեր ժողովուրդի վաւակներուն, որ ներկայ ըլլան եկեղեցական արարողութեանց եւ նոր տարուան առիթով հոգեպէս վերանորոգուին:

ԴԻՒԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԱՅՆՃԱՐ ԱՅՆՃԱՐ

ՋԱՒԷՆ ԳԱՊԱԳԵԱՆԻ մահուան Ա. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Յունուար 1999. Այնճարի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

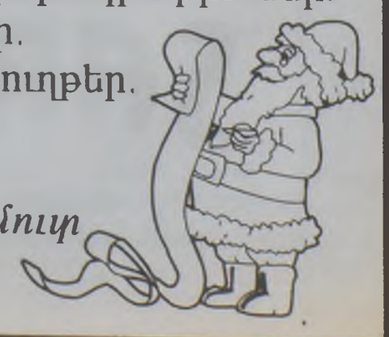
ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԳՐԱՓԱՆՈՒԹ

Նոր Տարուան եւ Սուրբ Ծնունդի առիթով
Ձեր նուէրները ապահովեցէք Համազգայինի գրախանութէն

* Հայերէն եւ օտար հրատարակութիւններ.
* Մանկական գիրքեր.
* Դաստիարակչական խաղեր.
* Գրենական եւ գրասենեկային պիտոյքներ.
* Տախտակի եւ ապակիի վրայ կատարուած փորագրութիւններ.
* Շնորհաւորական բացիկներ.
* Հայկական մոթիֆներով նուէրի թուղթեր.

Շաղոյեան կեդրոն - Պուրճ Համուտ
Հեռ: 01 - 241263/4

ԿՈՐՍՏԱՀԱՐ ԱՍՏՂԵՐԸ

ՀՈՒՆ ԱՐԱՒԱ

ՀՈՒՆ - (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)
Ապահով եղէք. ասադերը պիտի պաշտպանեն ու զօրացնեն ձեզ ու ձեր անհատական վիճակը: Անոնք պիտի օգնեն ձեզի եւ պիտի պաշտպանեն ձեր ապագայի անհատութիւնը: Բարի լուրեր պիտի առանձնապէս նախնական առիթներէ:

ՑՈՒԼ (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)
Ուշադիր կրնան ունենալ ակռայի ցաւ, որ կրնայ անհանգստացնել մը նորատրա առնչուող առիթներէն մի քանիսու: Նախօրօք հակուեցէք ձեր առողջութեան:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսէն 21 Յունիս)
Շատ լաւ կ'ընէք, եթէ այսօր առանձին դուրս չելլէք: Անպատրաստի մը համար ուրիշին վրայ ձգելէ Կաղանդի պատրաստութիւնները անհանգիստ կրնան ու աշխատանքները:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)
Այսօր առաջնահերթ չըլլայ, որպէսզի ձեր բանակը չպարպուի: Եթէ շոգայ ըլլաք, մանաւանդ պիտի պաշարին ձեզ ու կողոպտին:

ԱՌԻՒԾ (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)
Ընտանիքին մէջ լարուածութիւն պիտի տիրէ, որ ձեր պատճառով պիտի չըլլայ, այլ ժամանակը, օրերը այդպէս պիտի բերին: Համբերութիւն եւ մնացէք անհոգ:

ԿՈՒՅՍ (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)
Դադրեցէք ինքնապահել ուրիշներուն բրածը եւ անոնց գաղափարները: Օրը չատմար չէ նման արտայայտութիւններու, որոնէ կրնան ծանրոյր եւ չպարեւորելու պատճառել ձեզի:

ԿՇԻՌՒ (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)
Թէեւ սովորաբար դիւանագէտ է, համբերող եւ յարգալից, սակայն այսօր պիտի ըլլաք դիւրագրգռուած, դիւրագրգիռ ու պիտի կորսնցնէք ձեր հանդարտութիւնը:

ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)
Սաամոնի անհանգստութիւն մը հաւանական է նախնական ասիք. ուրիմն ուշադիր եղէք, մանաւանդ ձեր կերածին: Սառնարանին նոր դուրս եկած պատուղ մի՛ ուտէք:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)
Այժմէն իսկ սկսած է եկող Նոր Տարին լաւագոյն ձեւով պատրաստել, նոր ծրագիրներ մշակելու, որոնց մէջ առաջնահերթը՝ անհրաժեշտ մը հետեւելու ձեր որոշուած պիտի բլլայ:

ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)
Ձեր սեղանին շուրջ պիտի խմբուին երկար տաեւի վերձ ձեզմէ հեռու մնացած ձեր բարեկամները, միաձայնար պիտի վայելէ Նոր Տարուան նախօրեակը: Նորութիւններ հետապնդելու հետամուտ եղէք:

ՄՈՎԱՆՈՅՇ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)
Այս երեկոն պիտի չանցնի բան ձեր նախատեսածին, այլ հաճելի անակնկալ մը պիտի ոգեւորէ ձեր բոլորը՝ բնաւանեօք եւ բարեկամներով: Զուարճացէ՛ք:

ՋՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)
Թէեւ ձեր արամադրութիւնը բարձր չէ, բայց պիտի չանաք վանել ձեր եղկերը ու մասնակցիլ ուրիշներուն բրածը եւ անոնց գաղափարները: Օրը չատմար չէ նման արտայայտութիւններու, որոնէ կրնան ծանրոյր եւ չպարեւորելու պատճառել ձեզի:

ԿՇԻՌՒ (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)
Թէեւ սովորաբար դիւանագէտ է, համբերող եւ յարգալից, սակայն այսօր պիտի բլլաք դիւրագրգռուած, դիւրագրգիռ ու պիտի կորսնցնէք ձեր հանդարտութիւնը:

ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)
Սաամոնի անհանգստութիւն մը հաւանական է նախնական ասիք. ուրիմն ուշադիր եղէք, մանաւանդ ձեր կերածին: Սառնարանին նոր դուրս եկած պատուղ մի՛ ուտէք:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)
Այժմէն իսկ սկսած է եկող Նոր Տարին լաւագոյն ձեւով պատրաստել, նոր ծրագիրներ մշակելու, որոնց մէջ առաջնահերթը՝ անհրաժեշտ մը հետեւելու ձեր որոշուած պիտի բլլայ:

ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)
Ձեր սեղանին շուրջ պիտի խմբուին երկար տաեւի վերձ ձեզմէ հեռու մնացած ձեր բարեկամները, միաձայնար պիտի վայելէ Նոր Տարուան նախօրեակը: Նորութիւններ հետապնդելու հետամուտ եղէք:

ՄՈՎԱՆՈՅՇ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)
Այս երեկոն պիտի չանցնի բան ձեր նախատեսածին, այլ հաճելի անակնկալ մը պիտի ոգեւորէ ձեր բոլորը՝ բնաւանեօք եւ բարեկամներով: Զուարճացէ՛ք:

ՋՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)
Թէեւ ձեր արամադրութիւնը բարձր չէ, բայց պիտի չանաք վանել ձեր եղկերը ու մասնակցիլ ուրիշներուն բրածը եւ անոնց գաղափարները: Օրը չատմար չէ նման արտայայտութիւններու, որոնէ կրնան ծանրոյր եւ չպարեւորելու պատճառել ձեզի:

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱԶԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑՔ

ԱՖՀԻԼի մօտ

•ՆՂԻԱԶԱԳՈՑՆ սակերով
•ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՑՆ խնամք
•Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից,
Հեռ. 248238, 262221:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

Հ. Մ. Ը. Մ. - ՍԱՓԱ ՄՐՑՈՒՄԻՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

Անցեալ Կիրակի Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ տեղի ունեցած Լիբանանի Ֆութպոլի ախոյեանութեան գծով Հ. Մ Ը. Մ. - Սափա մրցումի (2-1) ընթացքին պատահած միջադէպը Լիբանանի Ֆութպոլի Ֆետերասիոնին կողմէ քննարկուած է եւ Ֆետերասիոնը տնօրինած է հետեւեալ պատիժները.

1.- Սափայի մարզիկ Շատի Քարնիպ մէկ ամիսով կը կախակայուի՝ մրցակիցին միտումնաւոր հարուածելու յանցանքով:

2.- Սափայի երկու պատասխանատուներ կը կախակայուին իրենց պաշտօնէն՝ երկու ամիսով, օգնական իրաւարարներուն վրայ յարձակած ըլլալու յանցանքով:

3.- Հ. Մ. Ը. Մ.ի Ֆութպոլի յանձնախումբի երկու անդամներ՝ Զոհրապ Խորոյեան եւ Վիգէն Հացագործեան 6 ամիսով կը կախակայուին իրենց պաշտօնէն՝ պատուոյ թրիպիւնին մէջ Սափայի պատասխանատուներ հարուածած ըլլալու յանցանքով:

4.- Հ. Մ. Ը. Մ.ի պատասխանատուներուն եւ համակիրներուն յառաջիկայ երկու մրցումներուն ընթացքին կ'արգիլուի պատուոյ թրիպիւն մուտքը:

Միւս կողմէ, Ֆետերասիոնը հրապարակեց նաեւ 8րդ հանգրուանի մրցումներուն յայտագիրը, հետեւեալ պատկերով (բոլոր մրցումները տեղի կ'ունենան ժամը 2.15ին).

ՇԱԲԱԹ

Շապաղ Սահէլ - Աիտ, Սափայի դաշտ
Պըրժ - Նըժմէ, Պ. Համուտի դաշտ

ԿԻՐԱԿԻ

Սալամ - Հ. Մ. Ս., Թրիփոլիի դաշտ
Անսար - Աիլի Սայտա, Պէյրութի դաշտ
Սափա - Թ. Սուր, Սափայի դաշտ
Հ. Մ. Ը. Մ. - Ափա Աիլի Ալէյ, Պ. Համուտի դաշտ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՀԱՄԱԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Այսօր երեկոյեան ժամը 8ին, Ակիրեան ակումբի սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ հանդիպում մը՝ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Ֆութպոլի համակիրներուն եւ պատասխանատուներուն ու մարզիչին միջեւ: Նախապէս ալ կայացած են նման հանդիպումներ՝ Սարդարապատ ակումբին մէջ: Համակիրներէն կը պահանջուի ներկայ ըլլալ այս օգտաշատ, ազատամիտ եւ իր տեսակին մէջ իրապէս ողջունելի հանդիպումներուն եւ արտբացօրէն արտայայտուիլ ու առանձնաձ լուսաբանութիւններ: Փոխանակ աչ ու ձախ բողոքելու, դժգոհելու, գանգատելու կամ բամբասելու, համակիրը այս հանդիպումներուն է, որ պիտի արտայայտէ այդ բոլորը եւ ոչ այլ տեղ, յանուն իր սիրած խումբին վերելքին:

ԹԵՆԻՍ

ՔՈՒՐՆԻՔՈՎԱ ՊԻՏԻ ՄԵՐԺԷ՞ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԱՍ ԿԱԶՄԵԼ...

Ռուսիոյ թենիսի աղջկանց աստղը՝ Աննա Քուրնիքովա չատ հաւանարար չկրկ Ռուսիոյ ազգային խումբին շապիկը, կը յայտնէ Ֆետերասիոնի փոխ նախագահ Ալեքսանտր Քալիմոտ: Աչխարհի աղջկանց պասւորման 13րդ դիրքը գրաւող գրաւիչ թենիսուհին նախապէս դժկամած էր մաս կազմել Ռուսիոյ, իսկ այժմ Ֆետերասիոնի պատասխանատուները կը կարծեն որ ան պարձեալ պիտի մերժէ մասնակցիլ իր երկրին հետ միջազգային Ֆետերասիոնի բաժակի մրցաշարքին, որ տեղի պիտի ունենայ պայ տարի, թէեւ Քուրնիքովա ցարդ աչինչ կ'րսէ այս կծով:

Ռուս նախկին լոփ մոտէլը, որ այժմ նաեւ թենիսի պաչտօնուն կ'եղեկուհին է, կ'ապրի Ֆլորիտա եւ միչտ հարցեր ունեցած է իր երկրին՝ Ռուսիոյ մարզական աչխարհի պատասխանատուներուն հետ:

ՈՒԷՍԹԸՐՀՈՖ ՁԻՄՊԱՊՈՒԷԻ ՄԱՐԶԻՉ

Նիճերիոյ ֆութպոլի ազգային խումբին նախկին մարզիչը՝ Հոլանտայի Քլեմէնթս Ուէսթրհոֆ Ձիմպապուէի ֆութպոլի ազգային խումբին մարզիչ նչանակեցաւ, յայտնեցին Ձիմպապուէի ֆութպոլի Ֆետերասիոնին պատասխանատուները:

58 տարեկան Ուէսթերհոֆ, որ երկու տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց Ֆետերասիոնին հետ, պիտի փորձէ յաւ արդիւնք արձանագրել իր նոր կապմին հետ, որ պիտի հիւրընկալէ 2000 թուականին տեղի ունենալիք Ափրիկեան երկիրներու բաժակի մրցաշարքը:

Ֆետերասիոնին մէկ պատասխանատուն յայտնեց, թէ յոյսով են, որ Հոլանտացիին հետ յաւ արդիւնքներ պիտի արձանագրեն, այնպէս ինչպէս ան կրցաւ իր վրան դրրած յոյսերը արդարացնել Նիճերիոյ մարզիչ եղած ընթացքին:

Կ'ակնկալուի, որ Հոլանտացին իր աչխատանքներուն սկսի յառաջիկայ Յունուարին: Ան յաւական ծանօթ է ափրիկեան ֆութպոլին եւ կրնայ այս իմաստով արդիւնաւորել իր կարողութիւնները:

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՉԵԼՍԻ - ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ ԵՈՒՆԱՅԹԸՏ՝ 0-0

Անգլիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 20րդ եւ դարձի առաջին հանգրուանի երկու վերջին մրցումները տեղի ունեցան երեկ գիշեր: Չելսի - Մանչեսթըր Եունայթըտ տաք ճակատումը աւարտեցաւ ձերմակ հաւասարութեամբ, մինչ Լիծ - Ուիմպըլտընն հանդիպումը աւարտեցաւ 2-2 արդիւնքով: Լիծի կոլերը նչանակեցին Պրիւս Ռիպէյրօ (26րդ) եւ Տէյվիտ Հուիքին (57րդ ր.), իսկ Ուիմպըլտընի կոլերը՝ Ռոպի Ըրլ (41րդ) եւ Քարլ Քորթ (83րդ):

35 հազար հանակիրներու ներկայութեան Չելսիի մէջ կայացած ճակատումը եղաւ տաք եւ հետաքրքրական: Երկու կազմերը ունեցան լաւ առիթներ, սակայն ապարդիւն: Անոնց արձանագրած այս հաւասարութենէն օգտուեցաւ Ասթըն Վիլա, որ դարձեալ գրաւեց պարագլուխի դիրքը, երկու կէտ առաւելութիւն ձեռք ձգելով Չելսիի, իսկ չորս կէտ՝ Մանչեսթըրի վրայ:

Ստորեւ՝ 20րդ հանգրուանի աւարտին՝ դասաւորումը.

	ԿԷՏ
1.- Ասթըն Վիլա	39
2.- Չելսի	37
3.- Մ. Եունայթըտ	35
4.- Արսենալ	35
5.- Լիծ	33
.....	
18.- Չարլթըն	16
19.- Սաութհեմթըն	14
20.- Նոթինկհամ	13

Այս շաբաթավերջին, Անգլիոյ մէջ ախոյեանական մրցումներ տեղի պիտի չունենան, որովհետեւ բաժակի մրցաշարքի երրորդ հանգրուանի ճակատումները պիտի կատարուին:

Ստորեւ բաժակի 4 հանգրուանի յայտագիրը.

ՇԱԲԱԹ, 2 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Ասթըն Վիլա - Հալ
Պլէքպըրն - Չարլթըն
Պոլթըն - Վուլվզ
Պուրնըմաութ - Ուէսթ Պրոմուիչ
Պրէտֆորտ - Կրիմսպի
Պրիսթոլ Սիթի - Էվըրթըն
Պըրի - Սթոքփորթ
Քարտիֆ - Եէովիլ
Քովենթրի - Մաքլըսֆիլտ
Քրու - Օքսֆորտ
Լայսթըր - Պիրմինկհամ
Լինքըլն - Սաութըրլէնտ
Նիւքէսըլ - Քրիսթըլ Փալաս
Նոթինկհամ Ֆորէսթ - Փորթսմութ
Օլտհէմ - Չելսի
Փլայմութ - Տերպի
Քուինզ Փարք Ռէյնճըրզ - Հատըրսֆիլտ
Ռոթըրհամ - Պրիսթոլ Ռովըրզ
Ռաշտըն եւ Տայըմընտ - Լիծ
Շեֆիլտ Եունայթըտ - Նորթ Քաուընթի
Սաութհէմբթըն - Ֆուլհէմ
Սաութփորթ - Լէյթըն Օրիընթ
Սուինտըն - Պարնզլի
Թոթենհամ - Ուաթֆըրտ
Թրէնմիր - Իփսուիչ
Ուէսթ Համ - Սուանզի
Ուիմպըլտըն - Մանչեսթըր Սիթի
Ռէքսհէմ - Սքաննթորփ

ԿԻՐԱԿԻ, 3 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Մանչ. Եունայթըտ - Միտըլզպորօ
Փորթ Վէյլ - Լիվըրփուլ
Շեֆիլտ Ուենզտէյ - Նորիչ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 4 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Փրեսթըն - Արսենալ

ԿԼՈՐ ԳՆԴԱԿԻ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

● *ԱԹԼԵԹԻԿՕ ՄԱՏՐԻՏԻ պատասխանատուները երէկ յայտնեցին, թէ սպանացի միջազգային յառաջապահ Քիկօ Նարվաես ամիս մը եւս պիտի բացակայի դաչտերէն, որովհետեւ ան ամրողջութեամբ չէ ապաքինած տակաւին:*

Քիկօ, որ անցեալ Նոյեմբեր 28ին Պարսելոնայի դէմ մրցումին վիրաւորուած էր, վերջերս հետզհետէ սկրսած էր ապաքինումի նչաններ ցոյց տալ, սակայն անցեալ չարաթաս կիրակի անոր ծունկին հարցր դարձեալ դարձած էր հիմնական հարց, երբ ան հապիւ սկսած էր իր փորձերը կատարելու խումբին հետ:

Անոր բացակայութիւնը վստահաբար կը մտահոգէ խումբին պատասխանատուները, որովհետեւ Աթլեթիքօ արդէն իսկ ունի վիրաւոր մարզիկ մը՝ միջնապահ Վլատիմիր Եուկովիչը, որ մինչեւ Փետրուարի սկիզբը պաչտ պիտի չկարենայ ներկայանալ:

●*ՓԱՐԻԶ ՍԷՆ ԺԵՐՄԷՆի պատասխանատուները երէկ յայտնեցին, թէ էվրթրիւնէն վեց ամսուան համար փոխառած են Ֆրանսայի միջազգային նախկին յառաջապահ Միքայել Մատարը:*

30 տարեկան Մատար, որ տարի մը առաջ Տեփորթիւս Քորունայէն միացած էր էվրթրիւնի, Ֆրանսայի ֆութպոլի ազգային խումբին նախկին մարզիչ էմմ Ժաքէի կողմէ նկատի առնուած էր Եւրօ 96ի մրցաշարքին, սակայն որեւէ մրրցումի պաչտ չէր ներկայացած:

Մոնաքոյի նախկին մարզիկին Սէն Ժերմէնի միացումը վստահաբար պիտի օժանդակ փարիզեան կազմին յարձակողական գիծին:

Փարիզ Սէ Ժ-ի նոր նախագահ Լօրան Փերփէր, որ կը փորձէ կօրացնել խումբը, երէկ իր կազմին միացուց նաեւ Մէսի յառաջապահ Պրիւնօ Ռոտրիկէսը, որ չորս տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց:

Ֆրանսայի ֆութպոլի ախոյեանութիւնը ձմեռնային արձակուրդի մէջ կայ, ակումբներ սկսած են մարզիկներու առուծախով գրաղիլ: ՓՍԺ արդէն իսկ «ծախած» է երկու մարզիկներ՝ Ուետկըր եւ յետսապահ Տիտիէ Տոմին, որ չատ հաւանարար այսօր Միանայ Նիւքէսըլի:

●*ՃԱՓՈՆՅԻ յառաջապահ Քագուչոյի Միուրա երկուքուկէս տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց Խրուաթիա Զաղրէպին հետ, յայտնեցին անոր ակումբին վերտի Քավագաքիի պատասխանատուները:*

31 տարեկան յառաջապահը չատ կարճ ատեն մը Ճենովայի մաս կազմելէ ետք, դարձեալ վերադարձած էր Ճափոն եւ միացած իր նախկին կազմին՝ Քավագաքիի:

Խրուաթիա Զաղրէպի միանալով ան իրրեւ խմբակից պիտի ունենայ վեթերան Ատրիան Քոգնիւնն եւ 18 տարեկան Միքայել Միքիչը:

● *ԻՏԱԼԱԿԱՆ «Կազեթթա Տելլօ Սփորթ» օրաթերթին համաձայն, Եուվենթուս կրմտապրէ իր կազմին միացնել Ֆրանսայի միջազգային յառաջապահ Քրիսթոֆ Տիւկարին, որ մաս կրկազմէ Մարսէյլի:*

Ըստ օրաթերթին, իտալական ակումբը պատրաստ է չուրջ 8,5 միլիոն տոլար վճարել Տիւկարիի համար, որպէսզի ան չուտով միանայ իրեն եւ յառաջիկայ Յունուար 5ին պաչտ ներկայանայ իր նախկին կազմին Ա Մ Միլանի դէմ մրցումին, Իտալիոյ ախոյեանութեան գծով:

Հակառակ օրաթերթին հաստատումին, խնդրոյ առարկայ Եուվենթուս չինչ կը յայտարարէ այս ուղղութեամբ. կ'ենթադրուի, սակայն, որ Ֆրանսական ակումբը պիտի ընդունի իտալացիներուն առաջարկը, որովհետեւ այս եղանակի աւարտին անոր պայմանագրութիւնը կ'աւարտի Մարսէյլի հետ եւ ան կրնայ դառնալ ագատ մարգիկ մը:

Եուվենթուս, որ Ալեսանտրօ Տէլ Փիերոն փոխարինող մը կը փնտռէ, կը կարծէ որ 26 տարեկան Տիւկարին յարմարագոյն յառաջապահն է, որ այս եղանակին կրնայ վիրաւոր Տէլ Փիերոյի ձգած բացը լեցնել:

1996-97 եղանակին Ա Մ Միլանի մաս կազմած Տիւկարի, 21 մրցումի ընթացքին նչանակած է հինգ կոլ, նախքան Պարսելոնա իր փոխանցումը:

Եուվենթուս նաեւ առաջարկ մը ներկայացուցած է կալաթասարայի յառաջապահ Հաքան Շիւքիւրի, որ նախապէս մաս կազմած է իտալական Թորինօ ակումբին (1995ին), սակայն անոր հետ դաչտ ներկայացած է միայն հինգ անգամ:

●*ՆԻՒՔԷՍԼԻ պատասխանատուները անցեալ չարաթավերջին յայտնեցին, թէ Ֆրանսացի Իպրահիմ Պայի փոխանցումը իրենց կազմին՝ տեղի պիտի չունենայ, որովհետեւ Ա Մ Միլանի յառաջապահը չէ «յաղոցած» իր բժչկական քննութիւններուն մէջ:*

Նիւքէսըլի կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւնը կ'րսէ, թէ Իպրահիմի փոխանցումը չնչրուած է, որովհետեւ կատարուած բժչկական քննութիւնները չէ յայտ եկած է, որ ան վիրաւոր է:

●*ՍԿՈՎՏԻԱԿԱՆ գոսակարգի Սթէնհաուսմուիր ակումբին մաս կազմող կրկէմ Արմսթրոնկ անցեալ չարաթավերջին բրիտանական նոր մրցանիչ մը հաստատեց, երբ Իսթ Սթիրլինկի դէմ մրցումին, իր ֆութպոլիստի ասպարէզին ընթացքին կատարեց իր 864րդ մրցումը:*

Այսպիսով, 42 տարեկան Արմսթրոնկ կոտրեց Թոմի Հաչիսընի կողմէ 1991ին հաստատուած մրցանիչը (863 մրցում):

Արմսթրոնկ առաջին անգամ դաչտ ներկայացած է 1975ին, Միտուպկնք Թիսըրի չապիկով:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍՕՐ՝ ՌՈՋԷՐ - Հ.Մ.Ը.Մ.

Լիբանանի պասքեթպոլի ախոյեանութեան Երրդ հանգրուանին, այսօր երեկոյեան ժամը 20:00ին Ռոգէրի պաչտին վրայ տեղւոյն կագմր պիտի հիւրընկալէ Հ Մ Ը Մ-ի տղոց հնգեակր:

Հ Մ Ը Մ, որ նախորդ մրցումին առաջին անգամ ըլլալով յաղթեց այս եղանակին, պէտք է այսօր չարուենակէ իր բացած ճամբան, նոյնիսկ եթէ Ռոգէր կրնկատէ իր ներկայ գօրաւոր ու լաւագոյն կագմերէն մէկը եւ ըլլօրէն թեկնածու է ֆայնըլ ֆորի:

ԱՂՋԱՂԱՅԻՆ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

Այսօր տեղի պիտի ունենան նաեւ աղջկանց ախոյեանութեան ճակատումները: Երրդ հանգրուանին գծով, Սանթրալի պաչտին վրայ ժամը 18:00ին Հ Մ Ը Մ Անթիլիասի աղջիկները պիտի մրցին Շապաղ Ռիատիի դէմ, իսկ Հ Մ Ը Մ Պուրճ Համուտի աղջկանց կագմը դարձեալ ժամը 18:00ին պիտի մրցի Մար Տումիթի դէմ, Ֆուատ Շահապ դաչտին վրայ:

ՃԵՆԹԸԼՄԷՆ ԸԼԼԱԼԸ ԼԱՒ Է, ԲԱՅՑ Ի՞ՆՉ ՕԳՈՒՏ...

Անգլիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 19րդ եւ երթի վերջին հանգրուանի մրցումներուն, Ասթըն Վիլայի բերդապահ Մայքըլ Օաքէս 55րդ վայրկեանին օրուան իրաւարար Տերմոթ Կալաղըրէն կարմիր քարտ ստացած էր, երբ Պլէքպըրնի դէմ մրցումին ան մեծ քառակուսիէն դուրս գնդակը կասեցուցած էր ձեռքով:

Երէկ, ասկայն, Կալաղըր յայտնեց, թէ իր տուած կարմիր քարտը անտեղի էր եւ ինք սխալած էր իր որոշումին մէջ:

Ճենթըլմէն Կալաղըր աւելցուց, սակայն, որ մրցումին վիտէօ երիզը դիտելէ ետք միայն հաստատած է, որ որոշումը սխալ էր, յայտնելով սակայն, որ ինք քարտը տուած էր հիմնուելով կողմի իրաւարարին հաստատումին վրայ:

Կալաղըր կը յայտնէ, թէ այս գծով Անգլիոյ ֆութպոլի ֆետերասիոնին նամակ պիտի յղէ, ինդրելով որ Օաքէսի մեծ պատիժ չտրուի:

Միւս կողմէ, Վիլայի մարզիչ Ճոն Կրեկորի յայտնեց, թէ կողմի իրաւարարին սխալին պատճառով արդէն իսկ իր ակումբը տուժեց, որովհետեւ Բ. կիսախաղին Վիլա տասը մարզիկով շարունակելէ ետք մրցումը, 2-1 արդիւնքով տեղի տուաւ եւ պարագլուխի դիրքը վիջեցաւ Չելսիի:

Անցեալ Երկուշաբթի օր 20րդ եւ դարձի առաջին հանգրուանի մրցումներուն, նմանօրինակ դէպք մը պատահած էր նաեւ Չարլթըն - Արսենալ մրցումին, երբ 54րդ վայրկեանին Արսենալի ֆրանսացի միջնապահ Փաթրիք Վիէյրա կարմիր քարտ ստացած էր, այս պարագային իր կատարած մէկ *ֆաուլին* համար, որ այդքան ալ կոշտ չէր եւ բնաւ կարմիր *քարտի* արժանի չէր:

Արսենալի պատասխանատուները օրին Անգլիոյ Ֆետերասիոնին հաղորդեցին, թէ Վիէյրա արդէն գացած էր դերասանութեան մը. մրցումին վիտէօ երիզէն ի յայտ եկած է, որ ան Չարլթընի մարզիկ Նիլ Ռէյնֆըրնի դէմքին չէր հարուածած, սակայն վերջինը ինքզինք գետին նետելով պատճառ դարձած էր որ ֆրանսացին դաչտէն վտարուի: Վիէյրա այժմ երեք մրցումով պիտի կախակայուի:

Անոր բացակայութիւնը վստահաբար իր ժրիտական անդրադարձը պիտի ունենայ Արսենալի համար. Ֆրանսացի մարզիչ Արսէն Վենկեր կը հաստատէ, որ Վիէյրայի ներկայութեան խումբը ներդաշնակ խաղարկութիւն մը կ'ունենար եւ անոր բացակայութիւնը այս իմաստով պիտի խախտէ կազմին *սէնքրոնիսպասիոնը*:

Եզրակացութիւն. *ճենթըլմէնն* ըլլալը լաւ է (իրաւարարին պարագան), սակայն ի՞նչ օգուտ, երբ որոշումը չի բեկանուիր եւ *ճենթըլմէնին* մէկ սխալ սուլիչին պատճառով 3 կէտը կորանցուցած ես արդէն...

«ԵՍ ԵՐԲԵՔ ՉԵՄ ԽԱՂԱՐ ՔԱՐՓՈՎԻ ԴԷՄ»

ԿԸՍԷ ԳԱՍՊԱՐՈՎ

Ճատրակի աչխարհի ախոյեան Կէրի Գասպարով Փարիզի մէջ տուած հարցազրոյցի մը ընթացքին յայտնած է, որ ինք այսուհետեւ բնաւ պիտի չմրցի նախկին ախոյեան Քարփովի դէմ, զայն նկատելով անցեալին պատկանող եւ արդէն «հինցած» անձնաւորութիւն: Նշենք, որ Գասպարով քանի մը անգամ տապալած է նախկին ախոյեանը:

Ծանօթ է, որ աչխարհի ախոյեանի տիտղոսին շուրջ գոյութիւն ունի տարակարծութիւն: Ճատրակի միջազգային խորհուրդին հաստատումով՝ Գասպարով աչխարհի ախոյեանն է, մինչ միջազգային ֆետերասիոնին կարծիքով, Քարփովն է տիտղոսակիրը:

ԻՎԱՆՈՎ - ՕՍԿԱՆԵԱՆ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Ի. Իվանով բացարձակապէս անհիմն նկատեց այն յայտարարութիւնները, թէ Ռուսիա չհագրգռուած է գանագան շրջաններու մէջ տագնապներու պահպանումով՝ ինպատ իր ներկայութեան կամ իր ազդեցութեան շարունակման: Ան ընդգծեց, որ տագնապներու լուծումը, կարելիութիւն պիտի ստեղծէ շրջանի երկիրներուն հետ բազմակողմանի գործակցութեան գարգացման:

Անդրադառնալով ռուս - հայկական գինուորական գործակցութեան գծով Ագրպէյճանի քննադատութիւններուն՝ Ի. Իվանով նշեց, որ «երբ ոեւէ մէկուն մօտ կասկածներ ի յայտ կու գան, ապա պէտք է փարատել գանոնք»: Ան ըսաւ, որ կայ եռակողմանի միջկառավարական յանձնախումբ, որուն շրջանակներուն մէջ կրնանք փարատել այն կասկածները, զորս կրնան ծագիլ»:

Իր կարգին, Վ. Օսկանեան, որ պաշտօնական այցելութեան համար Ռուսիա կը գտնուի, յայտնեց, որ հայ - ռուսական գինուորական գործակցութիւնը որեւէ ձեւով ուղղուած չէ երրորդ երկրի մը դէմ: «Անիկա ամբողջովին կը համապատասխանէ աւանդական կէնքերու ապագինումի գծով եւրոպական գործակցութեան շրջանակներուն», ընդգծեց նախարար Օսկանեան:

Ի. Իվանով նշեց, որ հայ - ռուսական յարաբերութիւնները, որոնք հիմնուած են բազմադարեան պատմութեան վրայ, կը գարգանան վերոնթագ ուղիով, «որ կը համապատասխանէ մեր ժողովուրդներուն եւ պետութիւններուն, ինչպէս նաեւ շրջանի կայունութեան շահերուն»:

Անդրադառնալով Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին նախարար Իվանով յայտնեց, որ հանդիպումին քննարկուած են լրացուցիչ այն քայլերը, որոնք անհրաժեշտ են հարցին լուծման համար: Ընդգծելով, որ հարցին բարդութիւնները կարելի է լուծել միայն երկխօսութեան միջոցով՝ ան ըսաւ, որ հանդիպումին քննարկուած են Մինսքի խմբակի օժանդակութեամբ ուղղակի երկխօսութեան սկսելու կարելիութիւնները:

«Ղարաբաղեան հարցի լուծման պատրաստ բանաձեւեր չկան: Կարեւոր է, որ հարցին լուծման որոնման համար կողմերու քաղաքական կամքը ըլլայ եւ այդ կամքը կայ», ըսաւ նախարար Իվանով:

Իր կարգին, անդրադառնալով Լեռնային Ղարաբաղի հարցին՝ նախարար Օսկանեան նշեց, որ հիմնական հարցը բանակցութիւններու վերսկսումն է՝ հաւասար պայմաններով:

ՆԵԹԱՆԻԱՀՈՒ ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Մորտեխայ քննադատեց Նեթանիահուն՝ դիտել տալով, որ ան պէտք չէր աւկախեր «Ուայ»ի համաձայնագիրը: Նախարարը ըսաւ, որ Իսրայէլի կառավարութիւնը այլ միջոցառումներու պէտք է դիմէր ապահովելու համար, որ պաղեստինցիները գործադրեն իրենց բաժինը: «Կառավարութիւնը պէտք էր կարելին ընէր, որպէսզի գործընթացը յառաջխաղացքի մէջ դրուի», աւելցուց Մորտեխայ:

Քաղաքական մեկնաբաններ կը նախատեսեն, որ Մորտեխայ դուրս կայ Լիքուտի շարքերէն՝ միանալով Ամնոն Շահաքի կազմելիք կուսակցութեան: Մորտեխայ ըսաւ նաեւ, որ կ'ողջունէ Լիքուտէն հեռացած Տան Մերիտորի եւ Պենիամին Պեկինի թեկնածութիւնը:

Միւս կողմէ, արտաքին գործոց նախկին նախարար Տէյվիտ Լեւի, իր կարգին, յայտարարեց, որ կրնայ գործակից ընդդիմադիր Աշխատաւորական դեկավար Ֆուտ Պարաքի հետ, որ ընտրապայքար պիտի մղէ Նեթանիահուի դէմ:

(ՌՈՅԹԵՐ)

ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ - ԹՈՒՐՔԻԱ - ՎՐԱՍՏԱՆ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Ապիեւ ըսած է, թէ Ռուսիոյ կայսերապաշտական նպատակները մղած են զայն՝ Հայաստանի վինուորական օժանդակութիւն հայթայթելու: «Թուրքիա պէտք է օժանդակութիւն եւ զօրակցութիւն հայթայթէ Ագրպէյճանի վինեալ ուժերուն՝ այս սպառնալիքներուն դէմ պայքարելու համար», շեշտած է ան:

Նախարարը, որ Անգարայի մէջ քաղաքական եւ վինուորական ղեկավարներու հետ լայնածիր քննարկումներ ունեցած է, ըսած է, թէ քննարկուած է Պաքու - Ճէյհան քարիւղատարի պաշտպանութեան հարցը՝ նշելով, որ անոր կառուցման շուրջ համախոհութիւնը ի յայտ եկած է Հոկտեմբեր 29ին ստորագրուած Անգարայի հրոչակագիրով:

«Նոր ծրագիր մը կը մշակուի խողովակը պաշտպանելու հարցով», ըսած է ան՝ առանց մանրամասնութիւններ տալու:

Ապիեւ հաստատած է, թէ Թուրքիոյ, Ագրպէյճանի եւ Վրաստանի միջեւ դաշնակցութիւն մը պիտի կազմուի, եւ թէ այդ նպատակով մօտիկ ապագային, ինք տեսակցութիւն պիտի ունենայ Վրաստանի պաշտպանութեան նախարարին հետ:

Ան շեշտած է, թէ Ագրպէյճան ուժեղ բանակի մը կարիքը ունի: «Արդէն սկսած ենք մեր բանակը ամրապնդել ՕԹԱՆեան չափանիշներու հիմամբ», ըսած է ան:

Պաքուի եւ Անգարայի միջեւ վինուորական մարզումի համաձայնութիւն մը գոյութիւն ունի:

ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐՈՒ ԳԾՈՎ

Այն հարցումին, թէ արդեօք երեք երկիրները կը ծրագրե՞ն Իսրայէլի հետ յաւելեալ կապեր մշակել, Ապիեւ ընդգծած է, թէ բնական բոլոր պետութիւնները «բոլորին հետ բնականոն կապեր կ'ուզեն մշակել»:

Վրաստան կը նախընտրէ վինուորական քառակողմանի գործակցութիւն մշակել՝ նկատի ունենալով նաեւ Իսրայէլը: Մարտին, վարչապետ Մեսուտ Երլմազի Վրաստան այցելութեան առիթով, վրացական կողմը կոչ ուղղած է Անգարայի՝ ապահովութեան մարկին մէջ գործակցութիւնը ընդլայնելու:

Ինչ կը վերաբերի եռակողմանի միացեալ ռազմափորձերու, Ապիեւ ըսած է, թէ «միացեալ քայլերու» գծով ծրագիրներ կը մշակուին ներկայիս. ան մանրամասնութիւններ չէ տուած:

(Թ. Տ. Ն.)

ԸՆԿ. ԷԴՈՒԱՐԴ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԻ ...

Շարունակուած Վրդ էջէն

Լիբանան: Երբ պէտք էր քանդել Լիբանանում տունը եւ կուսակցութեան թելադրանքով գնալ Աթէնք, նա այդ էլ արեց. նա քանդեց իր տունը Աթէնքում՝ ճանապարհուելով հայրենիք՝ մնայուն բնակութիւն հաստատելու համար հայրենիքում: Բայց ճիշդ այդ պահին եղան այն ողբերգական իրադարձութիւնները, որոնք հաւանաբար մեր նորագոյն պատմութեան ամէնէն կեղտոտ էջերն են: Ս. Յ. Դաշնակցութիւնը հալածուեց Հայաստանում, այսինքն՝ շարունակուեցին նրա հալածանքները Հայաստանում եւ սկզբից Հրայր Մարուխեանը դուրս դրուեց հայրենիքից, իր ընկերների հետ միասին. ապա նրա տեղացի ընկերները բանտ նետուեցին: Սակայն, այդ ողբերգական էջը այսօր աւարտուեց յաղթանակով, նա վերադարձաւ հայրենիք, վերադարձաւ անօրինական դուրս դրուած, օրինական ճանապարհով վերադարձաւ հայրենիք: Հրայր Մարուխեան հալածուեց Դաշնակցութեան հետ միասին Հայաստանում, ինչո՞ւ. որովհետեւ չէր կարող Դաշնակցութիւնը մտնել Հայաստան, առանց իր հիմնական երեք սկզբունքներով՝ յեղափոխութիւն, ընկերվարութիւն եւ ազգայնականութիւն: Հրայր Մարուխեան այս երեք սիւների պաշտպանն էր: Նա հիանալի գիտէր, որ եթէ գոյութիւն ունեցող օրէնքը ոչ միայն թոյլ չի տալիս պաշտպանել հայ ժողովրդի շահերը, այլեւ պարզապէս կործանում է հայ ժողովուրդը, այդ օրէնքի հետ հաշուի նստել այդքան էլ մենք պէտք չունենք: Ինչպէս հետագային մեր սիրելի Հրանդը բանտից ասաց, որ եթէ այդ օրէնքը մեզ չի պաշտպանում՝ քքել եմ այդ օրէնքի վրայ: Նա Մարուխեանի հաւատարիմ աշակերտ էր:

Եւ մենք բոլորս գնացինք այն ճանապարհով, որով տարաւ մեզ ընկ. Հրայրը: Որպէս ընկերվարական, նա հաւատում էր, որ չի կարող բարգաւաճել ազգը, առանց հասարակական արդարութեան, եւ եթէ այսօր Ս. Յ. Դաշնակցութիւնը գտնւում է Միջազգային Ընկերվարական ներսում, ապա դա Հրայրի շնորհիւ է: Առաջին ջանքերը Հրայրի կողմից կատարուեցին, եւ մենք այսօր յառնում ենք այդ միջազգային ընկերվարականի մէջ:

Որպէս ազգային նա գիտէր, որ հայ ժողովուրդի համար բարձրագոյն արժէքը ազգն է, եւ բոլոր քաղաքական ու տնտեսական կողմնորոշումները նա կատարում էր այդ չափանիշից ելնելով: Երբ մենք ընդունում ենք Ս. Յ. Դաշնակցութեան մէջ նոր անդամ, մենք նրան ասում ենք՝ «Բարով եկար»: Այսօր մենք Հրայրին չենք ասի «Բարով գնաս», չենք ասի՝ «հողը թեթեւ լինի քո վրայ» եւ այն բոլոր ձեւական բառերը, որ ասում են նման առիթներով. մենք կ'ասենք՝ միշտ մեզ հետ լինես ընկեր Հրայր, միշտ քեզանով ղեկավարուենք ընկեր Հրայր: Եթէ այսօր դաշնակցականներս երդում ունենք տալու, մենք թոյլ չտանք, որ Հրայրի մահով աւարտուի մի ինչոր փուլ Դաշնակցութեան համար, եւ սկսուի նոր փուլ, որ կարող է կապ չունենալ մեր ամբողջ անցեալի հետ:

Մենք երդւում ենք քո գերեզմանի վրայ, որ մենք կը շարունակենք դաշնակցական սկզբունքների պաշտպանութիւնը այնքան ժամանակ, քանի որ ստեղծուած չէ միացեալ, անկախ ու ազատ Հայաստան: Եւ մենք երդւում ենք քո ուսով վարած հողի վրայ այնպիսի սերմեր կը ցանենք, որոնք ծիլ կը տան, եւ այդ ծիլը կ'ասի՝ «ուսիդ մատաղ ախպէր ջան»:

ՅԱՒԱԿՅԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Ձախէն աջ. Ա. Տէտէեան, Ս. Յովնանեան, զօր. Ս. Խուրի, Յ. Բագրատունի, Յ. Պերթիզլեան, Ա. Նազարեան, Ն. Մուառատ:

Հապիպ Հաքիմ, Եղիա Ձկրճեան, Ժորժ Գասարճի, Շաքէր Ապու Մրչկման, Փիկր Տաքքաչ, Նուհատ Սաատ, Ժաք Ջուխատարեան, Ալի Խալիլ, Ժան Օպկյտ, Արրահամ Տկտչեան, Ատնան Արաքճի եւ Նայլա Մուառատ:

Հ. Յ Դ. Սարդարապատ ակումբ այցելեցին նաեւ նախկին երեսփոխաններ Արա Երեւանեան, Սուրէն Խանամիրեան, Նուրիհան Տեմիրճեան, իրանեան դեսպան Ա. քարտուղարը, ՌԱԿի ներկայացուցիչ Գրիգոր Գրիգորեան, Քիֆահ կուսակցութեան պատուիրակութիւնը, ընկերային հարցերու նախարարութեան ընդհանուր տնօրէն Նաամաթ Քրնաան, Ժրտէկտէի քաղաքապետական խորհուրդը, Պէկրաեմի քաղաքապետական խորհուրդի անդամ Ռոպէր Ապրաթ, Քրիստոնէական Լիկայի փոխ նախագահ Հապիպ Աֆրամ, զօր. Սուհէյլ Խուրի եւ կեդրոնական դրամատան փոխ կառավարիչ Յարութիւն Սամուէլեան:

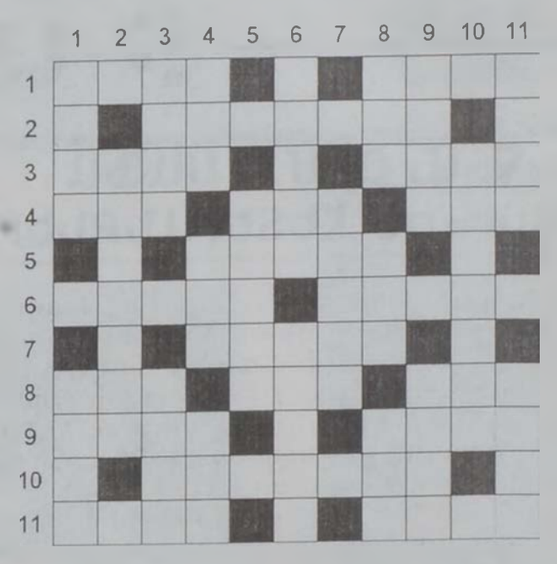
Իսկ ցաւակցական հեռագիրներ յղեցին երեմուտքի նախարար Ժորժ Գրրմ եւ երեսփոխան Ռոպէր Ղանէմ:

ԽԱՉԲԱՌԻ ԹԻՒ 4161

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Փորհարութիւն - կերպարանք, երեւոյթ:*
2. *Շուչի հրատարակած եւրոբեայ (1921-1922):*
3. *Լպուտի աղեղ - Հարաւային Ամերիկայի ոստաններէն:*
4. *Իր ջրման գործածուող չորցուած դպում - Փորելու գործիք - Զարմ, սերունդ:*
5. *Գլուխ:*
6. *Ձախարակ - Կիլիկեան քաղաք:*
7. *Վիշապ, մրրիկ:*
8. *Ստամոքսի սուր ցաւ - Հեռու - Լուսաւորութեան միջոց:*
9. *Իգական անունի մը փաղաքշական ձեւը - Հայկարոյսերու սեռ:*
10. *Թախանձանք, պաղատանք:*
11. *Ո՛րչափ - Հայկական ամիսներու 11րդ օրը:*

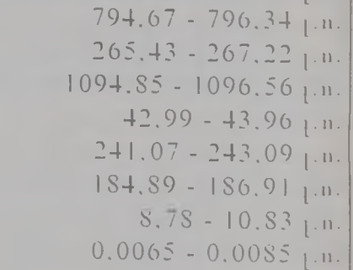
ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Որոշած բարակ մոմ - Խայտառակ, ամօթահար:*
2. *Բանակի նոր կանչուած գինուոր:*
3. *Առաքել, ճամբել - Շատակեր:*
4. *Աննշմարելի անձրեւ - Մեղեխ - Ոգելից ըմպելի:*
5. *Բաց տարածութիւն.*
6. *Ակադեմիա - Արիւնախառն փորչուռ:*
7. *Թիւ:*
8. *Փեսային քոյրը՝ հարսին նկատմամբ - Պատած արիւնի երեսը կապած բարակ մաշկ - Հեւացո՛ր:*
9. *Եռք պատճառող բոյս - Սահմանային տուրք:*
10. *Մինակ, առանձին:*
11. *Անքուն մնացած - Մկ հատիկ:*

ԹԻՒ 4160

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՍԱԿԱՐԱՆ

Դէյրութի սակարանին մէջ օտար դրամանիշերու փակման սակագիները հետեւեալներն էին երէկ.

Սուրիական թղթոսկի	33.43 - 36.45 լ.ո.
Իրաքեան տինար	50.00 - 51.00 լ.ո.
Պահրէյնեան տինար	4000.77 - 4002.81 լ.ո.
Քուէյթեան տինար	4994.27 -4996.92 լ.ո.
Յորդանանեան տինար	2117.15-2119.17 լ.ո.
Ա. Մ. Էմիրութեանց տիրհամ	412.36 - 414.38 լ.ո.
Սէուտական ռիալ	400.34 - 402.36 լ.ո
Օմանեան ռիալ	3917.46 -3919.48 լ.ո.
Քաթարեան ռիալ	412.36 - 414.38 լ.ո.
Եգիպտական կինէ	440.52 - 442.54 լ.ո.
Անգլիական սթերլին	2521.56 - 2523.58 լ.ո.
Գերմանական մարք	895.57 - 897.59 լ.ո.
Հոլանտական ֆլորէն	794.67 - 796.34 լ.ո.
Ֆրանսական ֆրանք	265.43 - 267.22 լ.ո.
Զուիցերիական ֆրանք	1094.85 - 1096.56 լ.ո.
Պելճիքական ֆրանք	42.99 - 43.96 լ.ո.
Դանիական քուրոն	241.07 - 243.09 լ.ո.
Շուէտական քուրոն	184.89 - 186.91 լ.ո.
Սպանական փեզէթա	8.78 - 10.83 լ.ո.
Թրքական լիրա	0.0065 - 0.0085 լ.ո.
Կիպրական ֆունտ	3028.25 -3030.37 լ.ո.
Իտալական հազար լիր	908.00 -910.00 լ.ո.
Ճափոնական հազար եէն	12095- 12097 լ.ո.
Ափրիկեան հազար ֆրանք	2758.00 - 2760.00 լ.ո.
Ամերիկեան տոլար	1502.00 - 1514.00 լ.ո.
Քանատական տոլար	970.94 - 972.96 լ.ո.
Աւստրալիական տոլար	914.39 -916.41 լ.ո.

● ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	120.000 - 130.000 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի	120.000 - 130.000 լ.ո.
Օմանեան մէկ ոսկի	90.000 -100.000 լ.ո.
Մեքսիքական փեսոս	525.000 - 545.000 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	13,700.000 - 14.700.000 լ.ո.
Մէկ օնս ոսկի	285.00$ - 287.00 $
Մէկ օնս արծաթ	4.88 $ - 4.93 $

● ՍՈԼԻՏԷՐԻ ԲԱԺԱՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

	Գինի Ա. ճշդում	Գինի Բ. ճշդում
Ա. կարգի բաժնեթուղթ	10 1/8	10 3/8
Բ. կարգի բաժնեթուղթ	10 1/8	10 1/2